LACINÉ VYDÁNÍ SPISŮ JACKA LONDONA.

18.

JACK LONDON:

JERRY Z OSTROVŮ.

II.

Z ANGLIČTINY PŘELOŽIL

IVAN SCHULZ.

*

KNIHOVNA
A D
AKADEMICKÉHO
DOMU V PRAZE

1923.

NAKLADATEL B. KOČÍ, KNIHKUPEC,
PRAHA I., MASARYKOVO NÁBŘ. 14.

Hlava XI.

Ocitnuv se opět na palubě, Van Horn ihned nabočil loď, napnul plachtu, dal zdvihnouti kotvu a pustil se desítimílovou rychlostí nahoru lagunou k návětrné straně, chtěje se dostati k Somo. Cestou zastavil se u Binu, chtěje pozdraviti náčelníka Johnnyho a vysaditi několik tamních hochů. A pak to šlo na Somo, kde cesty Aranginy čekal na věky konec a kde konec čekal mnohé z těch, kdož byli na její palubě.

Naprosto opačným způsobem než na Langa-Langa počínal prý si Van Horn na Somo. Jakmile vracející se hoši byli vysazeni na břeh, a to bylo skončeno ne později než o půl čtvrté odpoledne, pozval náčelníka Baštiho na loď. A náčelník Bašti přišel, velice čilý a hbitý přes své velké stáří a velice dobrosrdečný — tak dobrosrdečný, že trval na tom, že vezme s sebou na palubu své tři starší ženy. Něco takového se dosud nestalo. Dosud nikdy nedovolil, aby některá z jeho žen se objevila před bělochem, a Van Horn cítil se tím býti tak poctěn, že daroval každé z nich pestrou hliněnou dýmku a půl tuctu svazečků tabáku.

Ježto bylo již pozdě odpoledne, obchod šel rychle od ruky, a Bašti, vzav lví podíl na mzdách dlužných otcům dvou zemřevších hochů, nakoupil hojně ze skladů Arangi. Když Bašti slíbil mnoho nových dělníků,

Van Horn, znaje vrtkavost mysli divochů, naléhal, aby se ihned zapsali. Bašti měl nějaké námitky a navrhoval až druhý den. Van Horn trval však na tom, že právě nyní je vhodná doba, a dovedl tak dobře naléhati, že starý náčelník poslal ku břehu canoe, aby opatřilo hochy, kteří byli vybráni, aby odešli na plantáže.

»Nuže, co myslíte?« táazl se Van Horn Borckmana, jehož oči byly pozoruhodně podezřelé. »Neviděl jsem toho starého taškáře dosud nikdy tak vlídným. Má snad něco za lubem?«

Pomocník pohlédl na těch mnoho canoe kolem, postřehl množství žen v nich a potřásl hlavou.

»Chtějí-li něco počíti, posílají vždy své Mary do houštin,« řekl.

»V těch černoších se člověk nikdy nevyzná,« bručel kapitán. »Mají snad málo obraznosti, avšak někdy dovedou si v jediném okamžiku zosnovati něco nového. Nu, a Bašti je nejobratnějším starým negrem, jehož jsem kdy viděl. Proč by jeho obraznost právě tentokráte mu nevnukla, aby to nyní sehrál právě naopak, než dosud? Pouze že neměli dosud nikdy svých žen kolem sebe, když bylo něco v tahu, není ještě důvodem míti za to, že budou se vždy říditi touto praxí.«

»Bašti nezdá se býti dle toho, aby sehrál takový kousek,« namítal Borkman. »Je právě v dobré náladě. Vždyť koupil od vás zboží za čtyřicet liber. Proto také asi chce poslati s vámi novou skupinu hochů; vsadil bych se, že doufá, že jich polovička zemře, a že se mu tak dostane opět bohatého podílu na jejich mzdě.«

To vše bylo zcela rozumně řečeno. Nicméně Van Horn kroutil hlavou.

»Přes to vše dávejte na vše bedlivě pozor,« varoval. »A pamatujte, že my dva nesmíme býti nikdy současně

dole. A žádné pití, pamatujte, dokud nebudeme z toho všeho zase venku.«

Bašti byl neuvěřitelně hubený a úžasně stár. On sám nevěděl, jak stár je, ač věděl, že nikdo z jeho kmene nebyl ještě na živu, když on byl malým hochem v osadě. Pamatoval dobu, kdy někteří starci, kteří dosud žili, se narodili, a na rozdíl od něho byli nyní ochrnuti, krhavých očí, bezzubých úst, hluší a chromí. Všechny jeho schopnosti zůstaly dosud nezmenšeny a nezeslabeny. Chlubil se ještě tuctem zvětralých tesáků, pahýlů, jimiž však dosud mohl žvýkati. Ač neměl již té fysické vytrvalosti mládí, jeho myšlenky byly dosud svérázné a jasné, jako kdy jindy. A jeho hlavě bylo co děkovati, že jeho kmen byl nyní silnějším, než když po prvé se dostal k tomu, aby mu vládl. Ve svých obmezených poměrech byl jakýmsi melanéským Napoleonem. Jako válečníku jeho důmysl umožnil mu pošinouti nazpět hranice křováků. Jízvy na jeho vyschlém těle svědčily, že bojoval v prvních řadách. Jako zákonodárce povzbudil svůj kmen a dodal mu síly a významnosti. Jako státník byl ve své mysli vždy o myšlenku napřed před myšlenkami sousedních náčelníků, pokud šlo o úmluvy a poskytování ústupků a výhod.

A s touto svou myslí, dosud smělou a čilou, zosnoval právě plán, jak by přelstil Van Horna a dostal se na kůži té velké britské říši, o níž tušil jen málo a věděl ještě méně.

Neboť Somo mělo svou historii. Byla to zvláštní anomalie, tento přímořský kmen, jenž žil na laguně pevniny, kde by bylo lze čekati, že žijí pouze křováci. Daleko nazpět do temnot času pověsti somoské vrhají trochu světla. Jednoho dne, tak dávno nazpět, že nelze již ani přibližně udati dobu, kdosi, Somo, syn Lotiho, jenž byl náčelníkem ostrovní pevnosti na Umbo, zne-

svářil se se svým otcem a prchal před jeho hněvem spolu s dvanácti canoe plnými mladých mužů. Po dobu dvou pasátních větrů prožívali Odysseu. Dle pověsti obepluli dvakráte Malaitu a vpadli loupeživě až tak daleko jako na Ugi a San Cristobal přes širé moře.

Loupili neúprosně ženy po svých vítězných bojích a posléze, obtížen ženami a potomstvem, Somo vstoupil na břeh pevniny, zahnal křováky a založil přímořskou pevnost Somo. Vystavěl ji na straně k moři, jako nějakou ostrovní pevnost s hradbami z korálových balvanů, aby čelily moři a nahodilým záškodníkům s moře a s průchodními otvory v těchto náspech pro dlouhé canoe. Na zadní straně, kde zasahovala do džungle, byla jako každá roztroušená křovácká osada. Avšak Somo, prozíravý otec svého kmene, založil své hranice daleko v houštinách na hřebenech nižšího horstva a na každém vrcholku založil osadu. Pouze velkým odvážlivcům, uprchnuvším k němu, dovolil Somo přidružiti se k jeho kmeni. Slaboši a zbabělci byli ihned snědeni, a neuvěřitelná pověst o množství hlav, zdobících jeho kolny pro canoe, tvořila součást báje.

A tento kmen, území a pevnost v pozdější době zdědil Bašti a zvelebil ještě své dědictví. A nepomýšlel na to, ustati ve zvelebování. Po dlouhou dobu uvažoval pečlivě a důkladně, dávaje zráti plánu, který dráždil jeho mozek, vzbuzuje touhu po svém uskutečnění. Před třemi léty kmen Ano-Ano na míle daleko na pobřeží přepadl verbířskou loď, zničil ji i mužstvo a zmocnil se báječného množství tabáku, kalika, perel a zboží všeho druhu, pušek a nábojů.

Dosti malá byla cena, již za to musili zaplatiti. Za půl roku na to nějaká válečná loď vstrčila svůj nosec do laguny, ostřelovala Ano-Ano a zahnala její obyvatele ve spěchu do houštin. Vyloděný oddíl, který je

následoval, snažil se marně proniknouti pěšinami džungle. Posléze spokojil se tím, že zabil asi čtyřicet tučných vepřů a porazil nějakých sto kokosových stromů. Sotva že válečná loď vyplula opět na širé moře, když lid Ano-Ano byl již opět zpátky z houštin ve vesnici. Granáty na lehké, rákosové chaty nepůsobí zvláště ničivým způsobem. Práce žen v několika hodinách uvedla to zase do pořádku. A pokud jde o těch čtyřicet vepřů, celý kmen se vrhl na mrtvoly, upekl je pod hlínou na ohřátých kamenech a slavnostně je snědl. Křehké výhonky poražených palem byly taktéž snědeny, kdežto tisíce kokosových ořechů bylo vyloupáno, rozpoltěno, usušeno na slunci a vyuzeno na kopru, aby je pak prodali prvnímu přišedšímu kupci.

Tak vykonaný trest přivodil pouze piknik a hostinu — což vše působilo na hospodářský vypočítavý mozek Baštiho. A co se takto podařilo na Ano-Ano, mohlo se také podařiti dle jeho úsudku na Somo. Jestliže takovými byly zvyky bělochů plujících pod britskou vlajkou, že zabíjeli vepře a poráželi kokosové palmy v odvetu za krvavé dluhy a řezání hlav, Bašti neviděl pádného důvodu, proč by neměl hleděti získati tak, jako získali lidé s Ano-Ano. Cena, již jim bylo za to platiti, snad v nějaké budoucnosti, byla ve směšném nepoměru k bohatství, jehož tím mohli bezprostředně získati. Ostatně jsou tomu již více než dvě léta, kdy poslední britská válečná loď se objevila u Šalomounských ostrovů.

A tak Bašti s novou čipernou myšlenkou uvnitř své lebky sklonil svou náčelnickou hlavu k souhlasu, aby jeho lidé mohli nahrnouti se na palubu a pustiti se do obchodování. Jen málo jich vědělo, jaká byla jeho myšlenka, nebo že vůbec nějakou myšlenku měl.

Obchod byl tím čilejší, čím více canoe přicházelo

a černí muži a ženy tísnili se na palubě. Pak přišli rekruti, nedávno nachytaní, mladí divoši, plaší jako zvěř, avšak přece podrobovali se přísnému kmenovému a otcovskému zákonu a ubírali se dolů do kajuty A r a n g i, druh po druhu, provázeni otci a matkami a příbuznými v celých rodinných skupinách, aby předstoupili před velkého bílého pána, jenž zapisoval jejich jména do nějaké tajemné knihy, dal jim osvědčiti smlouvu tří let práce tím, že se dotekli pravou rukou pera, jímž psal, a který jim pak zaplatil na rok napřed zbožím k rukám jich důstojných rodin.

Starý Bašti seděl poblíž, přijímaje své obvyklé značné desátky z každé zálohy, zatím co jeho tři staré ženy seděly na patách pokorně u jeho nohou, vzbuzujíce svou přítomností důvěru ve Van Hornovi, pyšném na to, jak obchod se dařil. Za takových okolností jeho výprava na Malaitu bude jen krátce trvati, může-li již odtud odplouti s plnou lodí.

Na palubě, kde Borckman měl oči otevřeny proti všelikému nebezpečí, Jerry pobíhal kolem, očichávaje to množství noh tolika černochů, s nimiž se dosud nikdy nesetkal.

Divoký pes odebral se na břeh s vracejícími se hochy a z těchto hochů pouze jediný tu ještě zůstal. Byl to Lerumie, kolem něhož Jerry opětovně naježen přešel, aniž by se mu dostalo známky, že byl poznán. Lerumie si ho chladně nevšímal, odešel jednou dolů a koupil si tam zrcádko a jediným pohledem svých očí ujistil Baštiho, že vše je připraveno a že vše uzrálo, aby při prvním vhodném okamžiku to mohlo býti uvedeno ve skutek.

Na palubě Borckman poskytl tento vhodný okamžik. Ale nebyl by ho poskytl, kdyby se nebyl dopustil

nedbalosti a neposlušnosti k rozkazům svého pána. Nenechal kořalky na pokoji. Netušil, co vše se chystá kolem něho. Na zádi, kde stál, byla paluba téměř opuštěna. Uprostřed lodi a na přídě byla paluba hustě naplněna černochy obého pohlaví, bavícími se s lodním mužstvem. Dal se na cestu k pytlům yamů, přivázaným ke křížovému stěžni, a chopil se své láhve. Bezprostředně než se napil, s jakýmsi zlomkem opatrnosti rozhlédl se kolem sebe. Blíže něho stála neškodná Mary, středních let, tučná, sražená, nesouměrná, nehezká, držíc asi dvouleté dítě v náručí a krmíc je. Tam jistě nebylo se obávati něčeho zlého. Mimo to byla to zřejmě neozbrojená Mary, neboť neměla na sobě ani nitky nějakého šatu, v němž by mohla míti skrytu zbraň. Na druhé straně u pažení, na deset stop stranou, stál obrácen zády Lerumie, dívaje se do zrcádka, jež si právě koupil.

A právě v tomto zrcádku viděl Lerumie, jak Borckman se naklonil k pytlům yamů, jak se pak vzpřímil, pohodil hlavou nazad, přidržuje ústí láhve ke svým ústům a obraceje její dno k obloze. Lerumie pozdvihl pravou ruku, dávaje tak znamení nějaké ženě v canoe po boku lodi. Ta sehnula se rychle pro něco, co hodila Lerumiovi. Byl to tomahawk s dlouhou násadou, jehož hlavu tvořila obyčejná sekera, jejíž násada pak byla domácí výrobek, černý hlazený kus tvrdého dřeva, vykládaný perletí v hrubých vzorech a obtočený vlákny kokosového ořechu, kde ruka ji držela. Čepel sekery byla nabroušena jako ostří břitvy.

Jako tomahawk proletěl neslyšně vzduchem k Lerumiově ruce, právě tak neslyšně proletěl v následujícím již okamžiku vzduchem z jeho ruky do ruky té tučné Mary s krmícím se dítětem, jež stála za pomocníkem. Uchopila rukojeť oběma rukama, zatím co dítě,

sedíc jí rozkročmo kolem boků, drželo se jí oběma svýma malýma rukama, nachýleno poněkud od ní.

Stále ještě váhala s ranou, neboť Borckmanova hlava, nakloněná nazad, neposkytovala dosti vhodné příležitosti, aby mu mohla býti dobře přeťata páteř na krku. Mnoho očí postřehlo tuto nastávající tragedii. Jerry to viděl, nerozuměl tomu však. Při veškerém svém nepřátelství k negrům netušil útoku ze vzduchu. Tambi, stoje náhodou blíže světlíku, spatřil to taktéž, a spatřiv to, sáhl po Lee-Enfieldce. Lerumie postřehl pohyb Tambiho a zasyčev pobádal Mary, aby si pospíšila.

Borkman, nejsa si vědom posledního okamžiku svého života, právě tak, jako si nebyl vědom prvního okamžiku svého narození, spustil láhev a vzpřímil opět ku předu hlavu. Břitké ostří dostihlo svého cíle. Co v tomto zlomku okamžiku, kdy jeho mozek byl oddělen od jeho ostatního těla, Borckman asi cítil nebo myslil, cítil-li a myslil-li vůbec, je tajemství, jehož žádný živoucí tvor již nikdy nerozluští. Nikdo z těch, jichž mícha byla takto přeťata, nevydal dosud nikdy ani slova, ani šepotu svědectví o tom, jaké asi byly jeho pocity nebo dojmy. Právě tak rychlá, jako dopadnutí sekery, byla pokojná odevzdanost, jíž Borckmanovo tělo zhroutilo se na palubu. Nezapotácel se, ani se neskácel. Rozplynul se téměř jako náhle vyprázdněný měch, naplněný vzduchem, jako bublina náhle nabodnutá. Láhev vypadla mu z mrtvé ruky na yamy, nerozbivši se, ačkoli zbytek jejího obsahu zvolna kloktal ven na palubu.

Vše událo se s takou rychlostí, že první výstřel Tambiho muškety minul Mary dříve ještě, než Borckman spočinul úplně na palubě. Ke druhému výstřelu nebylo již času, neboť Mary vypustivši tomahawk, držíc dítě oběma rukama a vrhnuvši se k pažení, byla

již ve vzduchu a přes palubu, překotivši svým pádem canoe, jež bylo náhodou právě pod ní.

Množství úkonů odehrálo se pak současně. Z canoe po obou stranách vznesl se třpytivý, lesklý déšť perletí vykládaných tomahawků a snesl se do čekajících rukou mužů ze Somo na palubě, zatím co všechny Mary na palubě se schoulily a odplížily rychle s místa zápasu. V témže okamžiku, kdy Mary, zabivši Borckmana přemetla se přes pažení, Lerumie sehnul se po tomahawku, jejž vypustila z ruky, a Jerry uvědomiv si, že jde o krvavý boj, chňapl po ruce, sahající po tomahawku. Lerumie stanul vzpřímen a dal hlasitým zavytím průchod všemu tomu po měsíce zadržovanému vzteku a záští, jež choval proti tomuto štěněti. Zároveň pak, jak ocitl se opět v kolmé poloze, a jak Jerry vrhl se k jeho nohám, zasadil mu kopanec vší silou, zasáhnuv a vyhodiv ho napříč právě uprostřed těla.

V nejbližším okamžiku či pouze části okamžiku, jak Jerry byl vymrštěn a mihl se vzduchem přes ostnatý drát pažení a do vody, zatím co sniderovky hrnuly se z canoe po stranách nahoru, Tambi vypálil svou druhou spěšnou ránu. A Lerumie, zatím co jeho noha, jíž kopl psa, nedopadla ještě nazpět na palubu, a jak se opět hnal po tomahawku, dostal kulku přímo do srdce a dopadl na palubu, aby se rozplynul s Borckmanem v klid smrti.

Než ještě Jerry dopadl do vody, bylo po slávě podivuhodného šťastného střeleckého umění Tambiho, neboť v okamžiku, kdy stiskl spoušť k své úspěšné ráně, tomahawk prorazil mu lebku u kořene mozku a zakalil mu před očima navždy jasný zjev tropického světa, oplachovaného mořem a prozářeného sluncem. A právě tak rychle, vše dělo se téměř současně, zahynulo i ostatní lodní mužstvo, a paluba stala se jatkami.

Právě při praskotu sniderovek a lomozu smrtelného zápasu vynořila se hlava Jerryho z vody. Ruka nějakého muže natáhla se přes okraj canoe, uchopila ho za hřbet, zdvihla ho, a ačkoli vrčel a snažil se kousnouti svého záchrance, nebyl ani tak rozvzteklen, jako spíše mučen divokou starostí o kapitána. Věděl, aniž by o tom přemýšlel, že A r a n g i byla uchvácena nejasně tušeným nejhroznějším neštěstím, jež vůbec může život postihnouti, a jež pouze lidé znají a nazývají smrtí. Viděl, jak Borckman byl sražen. Slyšel také pád Lerumiův. A nyní slyšel výbuchy pušek a vytí a skřeky vítězství a děsu.

A tak zmítal se nyní bez pomoci vzduchem držen za hřbet a štěkal a vyl a dusil se a kašlal, až černoch s nevolí mrštil jím hrubě na dno canoe. Vyskočil na nohy a udělal dva skoky, jeden na roubení canoe, druhý pak, zoufalý a beznadějný, nemysle sám na sebe, k pažení A r a n g i.

Jeho přední nohy minuly pažení o sáh a dopadl opět do moře. Vynořil se plovaje zběsile, polykaje a duse se slanou vodou, neboť štěkal a naříkal a vyl svou touhu býti na palubě u kapitána.

Avšak nějaký, asi dvanáctiletý hoch v jiném canoe, byv svědkem dobrodružství prvního černocha s Jerrym, naložil s ním bez okolků, uhodiv ho nejdříve na plocho a pak krajem vesla přes hlavu, jak ploval. A temnota bezvědomí zahalila jeho malý, jasný, láskou zmučený mozek, tak že se stal tichým, nehybným štěnětem, jež ten černý hoch vtáhl do svého canoe.

Zatím dole v kajutě A r a n g i, než ještě Jerry dopadl do vody, byv tam odkopnut Lerumiem, ba, když ještě letěl vzduchem, Van Horn v pouhém záblesku okamžiku poznal svou smrt. Ne nadarmo žil starý Bašti nejdéle ze všech živých členů svého kmene a vládl nej-

rozumněji z celé té dlouhé řady vládců od dob Somových. Kdyby byl býval umístěn štědřeji v prostoru i čase světa, byl by se snadno mohl stái nějakým Alexandrem nebo Napoleonem nebo tmavým Kahehamehou. Jak tomu však bylo, prospíval dobře, nádherně ve svém omezeném malém království na závětrném pobřeží temného kanibalského ostrova Malaity.

A jaký to byl výkon! S chladnou dobrosrdečností, zachovávaje stále svá náčelnická práva, usmíval se na Van Horna, dával své královské svolení mladým mužům, aby se upisovali na tři léta do otroctví na plantážích, a bral svůj podíl na všech jednoročních zálohách. Aora, jehož možno označiti jako jeho prvního ministra a pokladníka, přijímal desátky tak rychle, jak byly vypláceny, a ukládal je do velkých, jemně pletených vaků z kokosových vláken. Za zády Baštiho, sedíc na obrubě pryčny, štíhlé třináctileté děvče lesklé pleti chytalo mouchy královskou mucholapkou s jeho královské hlavy. U jeho nohou seděly jeho tři staré ženy, z nichž nejstarší, bezzubá a poněkud ochrnutá, podávala mu stále na pouhý pokyn jeho hlavy košík hrubě pletený z pandanového listí.

A Bašti, nastavuje své bystré, staré uši každému neobvyklému zvuku s paluby, pokyvoval ustavičně hlavou, sahaje rukou do nabízeného košíku — hned pro betelový ořech, hned pro krabičku s vápnem a pro nevyhnutelný list, do něhož se balilo to chutné sousto, hned opět pro tabák, aby si nacpal svou krátkou hliněnou dýmku, a pak opětovně pro sirky, aby si zapálil dýmku, jež, jak se zdálo, dobře netáhla a stále uhasínala.

Posléze košík byl držen stále u jeho ruky, a na konec sáhl do něj naposled. Bylo to v témže okamžiku, kdy Maryna sekyra na palubě zklátiia Borckmana a

kdy Tambi vypálil svou první ránu na ni ze své Lee-Enfieldky. A Baštiho svraštělá stará ruka, jejíž hřbet byl pokryt sítí velkých vyvstávajících žil, mezi nimiž maso zeschlo, vytáhl ohromnou bambitku tak dávného původu, že docela dobře mohl ji nositi některý z Cromwellových puritánů, nebo že mohla konati cesty s Quirosem nebo La Perousem. Byla ještě na křesadlo, dlouhá jako předloktí muže, a byla právě dnes odpoledne nabita osobou ne nižší než samým Baštim.

Jako byl Bašti rychlým, byl také rychlým Van Horn, přece však ne dosti rychlým. Právě když jeho ruka spěchala k moderní automatické bambitce, vytažené z pouzdra a ležící mu volně na kolenou, bambitka četných století spustila. Ježto byla nabita dvěma kusy kovu a kulatou kulkou, její účinek byl týž, jako pušky, nabité sekaným olovem. A Van Horn poznal bledost a temnotu smrti, když ještě »proklatě« odumřelo nevysloveno na jeho rtech, a jeho prsty upustily bambitku, již už uchopily, davše jí dopadnouti na zem.

Příliš silně nabita černým prachem, stará zbraň měla ještě jiný účinek. Praskla v Baštiho ruce. Zatím co Aora, s nožem vytaženým na pohled odnikud, hotovil se odříznouti hlavu bílého pána, Bašti hleděl rozpačitě na svůj pravý ukazovák, visící na pouhé kůži. Uchopil jej levou rukou, trhl s ním rychle, zakroutil a s úšklebkem odhodil jej jakoby žertem do pandanového košíku, jejž jedna z jeho žen držela stále ještě jednou rukou před ním, zatím co druhou si držela čelo, krvácející následkem poranění odlétnuvším kouskem bambitky.

Souběžně s tím tři z mladých, právě najatých dělníků za pomoci svých otců a strýců přihnali se dolů a odpravili posledního z lodního mužstva, jenž byl dole. Bašti, jenž žil tak dlouho, že se stal filosofem, dbajícím málo bolesti a ještě méně ztráty jednoho prstu,

chechtal se a cvrkal své uspokojení a pýchu nad tak dokonalým výsledkem, zatím co jeho tři staré ženy, žijící pouze na pokyn jeho hlavy, plazily se podlízavě před ním na podlaze v odporném otrockém blahopřání a zbožňování. Žily dlouho a žily pouze dík jeho královskému vrtochu. Zmítaly se a tlachaly a bučely u jeho nohou, u nohou pána nad jich životem a smrtí, nekonečně moudrým, jak již tak často dokázal a jak dokázal také tentokráte.

A hubené, poděšené děvče, jako poplašený králík před svým pelechem, na rukou a kolenou, vyhlíželo na tuto scénu z lazaretu, vědouc, že hrnec na vaření a konec jeho života je blízek.

Hlava XII.

Co se stalo na palubě Arangi, Jerry nikdy nezvěděl. Věděl jen, že to byl ztroskotaný svět, neboť viděl jeho zkázu. Hoch, jenž ho uhodil veslem po hlavě, svázal mu pevně nohy a vyhodil ho na břeh, než ještě na něho zapomněl při kořistění na Arangi.

S hlasitými křiky a zpěvem krásná teková yachta byla přivlečena dlouhými čluny dovnitř laguny a zakotvena u břehu blízko místa, kde právě ležel Jerry pod okrajem náspů z korálových skal. Na břehu planuly ohně, na palubě byly zažehnuty svítilny, a za slavnostního jásotu Arangi byla vyloupena a zbavena všeho zařízení. Vše, co bylo možno odnésti, bylo vyneseno na břeh, od železné přítěže až k výzbroji a plachtoví. Té noci nikdo na Somo nespal. I nejmenší děti batolily se kolem slavnostních ohňů a válely se přejedeny v písku. Ve dvě hodiny z rána na rozkaz Baštiho zapáleno bylo podlodí, a Jerry, žízně po vodě a vyčerpán kňučením, leže bez pomoci se svázanýma nohama, viděl nedaleko sebe ten plovoucí svět, jejž znal jen tak krátce, mizeti v plamenech a kouři.

A v záři požáru starý Bašti rozděloval kořist. Nikdo z celého kmene nebyl příliš nepatrným, aby něco neobdržel. I ti ubozí křováčtí otroci, chvějící se po celou dobu svého zajetí strachem, že budou snědeni, dostali každý hliněnou dýmku a několik balíčků tabáku. Největší množství zboží, jež nebylo rozděleno, dopravil

Bašti do svého vlastního velkého rákosového domu. Všechno nářadí lodní bylo uloženo v několika kolnách pro canoe, kdežto v čarodějnických domech čarodějové-lékaři pustili se do práce, upravujíce četné hlavy nad doutnajícím ohněm, neboť spolu s lodním mužstvem bylo tu kolem tuctu hochů, vracejících se na No-olu, a několik hochů z Malu, jichž Van Horn dosud nedopravil do jejich domova.

Ti všichni nebyli ovšem hned pobiti. Bašti vydal přísný zákaz proti vraždění ve velkém. Ne snad z laskavosti svého srdce, spíše z vychytralosti své hlavy. Na konec budou všichni pobiti. Bašti neznal vůbec ledu, nevěděl, že něco takového je na světě, a nebyl obeznámen v umění chladiti maso. Jediný způsob, jejž znal, jak zachovati maso, bylo, udržeti je na živu. A v největší kolně na canoe, klubovním domě starých mládenců, kam žádná Mary nesměla vstoupiti pod trestem smrti na mukách, byli zajatci umístěni.

Svázáni a namačkáni jako drůbež nebo vepři, byli tam naházeni na ušlapanou hliněnou podlahu, pod níž ležely nehluboko pohřbené zbytky bývalých náčelníků, kdežto nad nimi, zabaleno v rákosových rohožích, viselo vše, co zbylo z několika Baštových bezprostředních předchůdců, posledně z jeho otce, visícího tam takto již po dvě pokolení. Zde také, ježto měla býti taktéž sněden a ježto taboo nevztahovalo se na toho, kdo byl odsouzen, aby byl uvařen, krčila se spoutána ta malá hubená Mary z lazaretu, pohozená mezi černochy, kteří ji dráždívali a posmívali se jí tím, že jest krmena proto, aby ji na konec snědl Van Horn.

A do tohoto stavení byl přinesen také Jerry, aby tu ležel s ostatními na podlaze. Agno, náčelník lékařů-čarodějů, klopýtl přes něho na břehu a přes námitky

hocha, dovolávajícího se svého práva nálezu, nařídil, aby tam byl donesen. Když byl nešen kolem ohňů hostiny, jeho jemné nozdry sdělily mu, v čem záležela slavnostní krmě. A při tomto novém poznatku vzpíral se a vrčel, snaže se sprostiti se svých pout. Rovněž tak s počátku, byv vržen do kolny na zem, vrčel a chtěl dorážeti na své spoluzajatce, neuvědomuje si stav, v němž se nalézali, a ježto byl vždy vychováván hleděti na černochy pouze jako na věčné nepřátele, považoval je za zodpovědny za katastrofu, postihnuvši A r a n g i a kapitána.

Vždyť Jerry byl jen malý psík, obmezeného psího obzoru a byl ještě jen krátce na světě. Neběsnil však dlouho proti nim, neboť jakýmsi zvláštním, tajemným způsobem probudila se v něm představa, že oni taktéž nejsou šťastni. Někteří byli krutě zraněni a sténali a naříkali ustavičně. Bez jasného pochopení Jerry byl si přece jaksi vědom, že také oni nalézali se právě tak v trapných okolnostech jako on. A jeho okolnosti byly skutečně trapné. Ležel na boku, provazy, jimiž měl spoutány nohy, byly tak těsně staženy, že zařezávaly se mu do jeho něžných údů a bránily oběhu krve. Mimo to hynul touhou po vodě a těžce oddychoval se suchým jazykem a vyschlými ústy v dusném vedru.

Bylo to smutné místo, ta kolna na canoe, plná stenů a vzdechů, mrtvoly pod podlahou a tvořící podlahu, tvorové, kteří brzy měli býti mrtvolami, na podlaze, mrtvoly, visící ve svých vzdušných hrobech nad nimi, dlouhá, černá canoe s dlouhými nosci jako loupeživé obludy s dlouhými zobáky, temnící se matně ve svitu malého ohně, kde seděl nějaký stařec kmene Somo při své nekonečné práci, konservuje kouřem hlavu nějakého křováka. Byl scvrklý, slepý, vetchý, tlachající a bučící jako nějaká opice, jak točil a obracel a opět obra-

cel hlavu, zavěšenou ve štiplavém dýmu a přidával hrst po hrsti zpráchnivělých třísek do doutnajícího ohně.

Matný oheň chvílemi vzplanul, ukazuje na šedesát stop křížové trámy, plné stínů, dřevěnou kostru, spojenou provazci z kokosových vláken, spletených v barbarských vzorcích černých a bílých a zbarvených mnoholetým dýmem téměř jednobarevností špinavé hnědi. S vysokých příčních trámů na dlouhých pletených provazcích visely hlavy nepřátel, vzaté před časem při loupežných výpravách v džungli a při zámořských taženích. Místo dýchalo ovzduším rozkladu a smrti, a ten vetchý, zchátralý stařec, udící v kouři upomínku na smrt, sám chvěl se již nad hrobem.

K rozednění, s velkým křikem a lomozem, tahajíce se a strkajíce, množství mužů somoských přineslo dovnitř velké válečné canoe. Razili si cestu nohama i rukama, kopajíce, strkajíce, vlekouce a odhazujíce spoutané zajatce s obou stran místa, jež zaujímati mělo canoe. Byli spíše vše jiné, než mírni ve svém způsobu, jak zacházeti s masem, jímž byli obdařeni šťastnou náhodou a moudrostí Baštiho.

Na chvíli se tu usadili všichni, vytáhše své hliněné dýmky a smějíce se a štěbetajíce podivným vysokým falsetem o událostech dnešní noci a předchozího odpoledne. Nyní hned ten, hned onen se natáhl a usnul bez pokrývky, neboť tak, přímo pod širým nebem, spali nazí od té chvíle, kdy se narodili.

Když noční temnoty zbledly svítáním, bděli již pouze ti, kdož byli těžce raněni nebo příliš těsně spoutáni, a pak ten vetchý stařec, který však nebyl ještě tak stár jako Bašti. Když hoch, jenž omráčil Jerryho svým veslem a jenž proto domáhal se ho jako svého majetku, se vkradl do kolny, stařec ho neslyšel, a jsa slep, ani ho neviděl. Pokračoval ve svém šíleném tlachání a ble-

kotání, obraceje křovákovu hlavu hned na tu, hned na onu stranu a udržuje doutnající oheň. Nebyla to noční práce pro žádného muže, ba ni pro něho, jenž zapomněl již, jak dělati cokoli jiného. Avšak rozčilení vyvolané dobytím Arangi bylo sděleno i jeho zmatenému mozku a s matnými záblesky vzpomínek síly a vítězného života, bral s rozkoší podíl na tomto triumfu ostrova Somo, dav se upotřebiti tentokráte k uzení hlavy, jež již sama sebou byla konkrétním výrazem triumfu.

Avšak dvanáctiletý hoch, kradoucí se dovnitř, přestupoval opatrně spáče a prodíral si cestu mezi zajatci, cítě při tom srdce ve svých ústech. Věděl, jaké taboo tím porušuje. Nejsa dosti stár, aby směl opustiti rákosovou střechu svého otce a spal v člunové kolně mladíků, tím méně aby spal v člunové kolně mládenců, věděl, že vydává v nebezpečí svůj život, se všemi těmi nejasně tušenými surovostmi a mysteriemi, přestupuje takto posvátné hranice samostatných, dospělých mužů Somo. Chtěl však míti Jerryho a dostal ho. Pouze malá, hubená Mary, určená k tomu, aby byla uvařena, zírajíc svýma očima, vyděšenýma strachem, viděla, jak hoch vyzdvihl Jerryho za jeho svázané nohy a odnášel ho z této kořisti masa, jehož byla sama součástí. Hrdinné malé srdce Jerryho bylo by ho přimělo k tomu, aby vrčel a vzepřel se takovému způsobu nakládání, kdyby nebyl býval příliš vyčerpán, a kdyby jeho chřtán a ústa nebyla příliš vyschlá, než aby mohla vydati zvuk. Jak tomu však bylo, ubohé, bezpomocné štěňátko, omámené v polospánku, věděl, jako nepokojný spáč, vyrušený mezi dvěma mučivými sny, že byl nesen hlavou dolů z kolny čpící smrtí, vesnicí jen o málo méně odpornou a pak nahoru mezi vysoké, košaté stromy, jichž koruny počaly se lehce čeřiti prvními závany jitřního vánku.

Hlava XIII.

Jméno hochovo, jak Jerry měl později věděti, bylo Lamai, a do Lamaiova domu byl nyní Jerry nešen. Nebyl to vlastně dům, ani takový, jakým bývají rákosová stavení kanibalů. Na hliněné podlaze, ztvrdlé špínou let, žil Lamaiův otec a matka a hnízdo čtyř mladších bratří a sester. Slamou krytá střecha prosakující při každém větším lijáku, spočívala na vratkém trámu nad podlahou. Stěny byly ještě přístupnější dorážejícímu dešti. Skutečně dům Lumaje, jenž byl otcem Lamaiovým, byl nejbídnější na celém Somo.

Lumai, domácí pán a hlava rodiny, na rozdíl od většiny mužů Malaity, byl tučný. A z jeho tučnosti vyplývala, jak se zdálo, jeho dobrosrdečnost a s ní spojená lenost. Avšak jako mouchou na tuku jeho prostosrdečné bezstarostnosti byla jeho žena, Lenerengo — známá na celém Somo zlá žena, jež byla na celém svém těle právě tak hubená, jako její muž byl kulatý, jež měla právě tak ostrý jazyk, jako on mírný, jež byla právě tak neunavně energickou, jako on únavně líným, a jež se narodila s tak kyselými ústy pro ostatní svět, jako on sladkými.

Hoch jen nahlédl do domku, přibliživ se k němu odzadu a spatřil svého otce i matku, každého v jednom koutě spáti nepřikryté a uprostřed podlahy své čtyři

nahé bratry a sestry, schoulené do uzlu jako hnízdo štěňat. Kolem stavení, jež ve skutečnosti sotva bylo něčím více, než pelechem nějakého živočicha, byl všude pozemský ráj. Vzduch voněl kořennou sladkou vůní, těžký pachy divokých, aromatických rostlin a nádherných tropických květů. Nad hlavami rozkládaly tři chlebovníky své ušlechtilé větvoví. Bananové a pisangové stromy byly obtíženy velikými chomáči zrajících plodův. A ohromné, zlaté melouny papaia, hodící se ihned k jídlu, klonily se dolů na štíhlých kmenech sotva desítinu objemu plodů, jež nesly. A pro Jerryho nejsvůdnějším ze všeho bylo zurčení a klokotání potůčku, sledujícího svou neviditelnou dráhu přes mechem porostlé kameny pod stěnou něžných, jemných kapradin. Žádný královský skleník nemohl se vyrovnati divoké svévoli této hýřivé vegetace.

Jerry šíle při zvuku vody musil dříve strpěti objímání a láskání hochovo, jenž sedě na svých stehnech kolébal se sem tam, mumlaje mu při tom nějakou podivnou písničku. A Jerry, neschopen článkované řeči, neměl možnosti říci mu o své žízni, jíž počínal již hynouti.

Na to Lamai ovázal mu bezpečně pletený provaz kolem krku a rozvázal pouta, zařezávající se mu do noh. Tak ztuhlý byl Jerry nedostatkem oběhu krve a tak zesláblý následkem nedostatku vody po většinu tropického dne a celou tropickou noc, že se vzchopil, zakolísal a opět klesl a tak opět a opět pokoušeje se povstati, zapotácel se a padl. A Lamai porozuměl, nebo jen tušil a zkoušel. Vzal nádobku z kokosového ořechu, přivázanou na konci bambusového prutu, ponořil ji do zeleni kapradin a předložil ji Jerrymu, naplněnou až po okraj drahocennou vodou.

Jerry ležel zpočátku na boku, pije, až mokem život

vtekl opět do vyschlých průchodů jeho těla tak, že brzo, stále ještě slabý a potáceje se postavil se na všechny čtyři rozkročené nohy, stále ještě dychtivě chlemtaje. Hoch chechtal se a štěbetal něco rozkoší při tomto pohledu, a Jerry konečně byl jakž takž schopen promluviti s ním svým jazykem, tím výmluvným způsobem psů. Vytáhl nos z nádobky a svým jazykem, podobajícím se spíše růžové stužce, olizoval Lamaiovu ruku. A Lamai, nadšen touto tak běžnou řečí, nutil Jerrymu dále nádobu pod nos, a Jerry pil stále.

Pil stále a stále. Pil, až jeho sluncem vyprahlé boky odstávaly mu jako stěny balonu, ač stále delší byly přestávky mezi pitím, v nichž svým vděčným jazykem mluvil opět a opět k černé kůži Lamaiovy ruky. A vše šlo dobře, a bylo by i nadále šlo dobře, kdyby Lamaiova matka Lenerengo nebyla se právě probudila, přestoupila černé hnízdo svého potomstva a nepozdvihla svého hlasu v pronikavém protestu proti tomu, aby její prvorozený uvedl o jedna ústa a mnoho nepohodlí více do domácnosti.

Následovala hádka v lidské řeči, z níž Jerry nerozuměl jedinému slovu, jejíž smysl však vytušil. Lamai byl při jeho straně a pro něho, Lamaiova matka byla však proti němu. Křičela a ječela své pevné přesvědčení, že její syn je blázen a horší než blázen, protože nemá ani uznání, ani trochy toho citu, jejž má každý hlupák pro svou upracovanou matku. Dovolávala se spícího Lumaie, jenž probudil se těžce, mručel a mumlal mírná slova v somském nářečí, chtěje dokázati, že není tak zle na světě, že všechna štěňata a prvorození synové jsou něco milého, že dosud nikdy nehladověl k smrti a že pokoj a spánek jsou nejlepší věcí, jichž se kdy dostalo údělem některému smrtelníku — a na znamení toho, klesnuv opět v náruč míru a spánku,

schoulil svůj nos do bicepsu paže jako na polštář a chrápal dále.

Avšak Lamai s očima temnícíma se vzdorem, dupaje vzpurně nohou a jsa si dokonale vědom, že mu nezbývá nic jiného, než dáti se na útěk, oboří-li se matka na něho, trval na tom, že si podrží své štěně. Nakonec, po delším výkladu o nicotnosti Lamaiova otce, vrátila se do chatrče k dalšímu spánku.

Myšlenky plodí myšlenky. Lamai poznal, jak úžasně žízniv byl Jerry. To vzbudilo v něm myšlenku, že je snad právě tak hladov. Přiložil tedy suché větve na doutnající oharky, jež vyhrabal z popela na ohništi a rozdělal veliký oheň. Do toho, když zesílil, položil více kamenů z vedlejší hromady, všechny zčernalé ohněm na důkaz, že jich bylo již dlouho podobně používáno. Pak vytáhl z pleteného pytle skrytého do vody potoka, mrtvolu tučného lesního holuba, kterého den před tím chytil do oka. Zabalil holuba do zelených listů a obloživ ho horkými kameny z ohniště, pokryl holuba i kameny hlínou.

Když po nějaké chvíli vytáhl holuba a stáhl spálený obal listí, vydával pták tak chutnou vůni, že Jerry vzpřímil hned uši a nozdry počaly se mu chvěti. Když hoch roztrhl mrtvolu na kusy a nechal ji vychladnouti, počala Jerryho večeře a nepřestala dříve, dokud poslední kousek masa nebyl oddělen a olízán od kostí a dokud kosti nebyly zchroupány a rozdrceny na kousky a polknuty. A po celou tu dobu Lamai láskal Jerryho, zpívaje mu polohlasem svůj malý popěvek, hladě ho a líbaje ho.

S druhé strany Jerry, občerstven vodou a jídlem, nesplácel se stejnou srdečností jeho lichotky. Byl zdvořilý a přijímal jeho láskání s měkkým výrazem v očích, vrtěním ocasem a obvyklým kroucením těla, byl

však nepokojný a ustavičně naslouchal vzdáleným zvukům a toužil jíti odtud. To neušlo hochovi, jenž, než ještě sám se schoulil ke spánku, bezpečně přivázal ke stromu konec provazu připevněného Jerrymu kolem krku.

Vzpíraje se marně po nějaký čas poutu, Jerry se poddal a usnul. Ne však na dlouho. Kapitán byl s ním příliš dlouho. Věděl a přece nevěděl o nenapravitelném posledním neštěstí kapitánově. A tak se stalo, že kňuče a vrně chvíli, použil svých ostrých zubů na pleteném provazu a žvýkal na něm tak dlouho, až ho přetrhl.

Volný jako lesní holub, zaměřil slepě a přímo na břeh ke slanému moři, po němž plul na A r a n g i, na jejíž palubě velel kapitán. Somo bylo většinou opuštěno, a ti, kdož tam byli, byli ponořeni ve spánek. A tak neobtěžoval ho nikdo na jeho cestě po vinoucích se pěšinách mezi chatrčemi a kolem lomenic zdobených ošklivou kmenovou heraldikou, kde lidské podoby, vyřezávané z jediného kmene stromu, trčely v zejících tlamách vyřezávaných žraloků. Neboť Somo v upomínku na svého zakladatele Soma vzývalo boha žraloků a božstva slaných vod právě tak, jako božstva houštin a bažin a hor.

Směřuje na pravo a minuv násep proti moři, Jerry dostal se na břeh. Nikde na klidné hladině laguny nespatřil A r a n g i. Všude kolem byly pouze zbytky hostiny, a větřil zatuchlé pachy dohasínajících ohňů a spáleného masa. Mnozí z hodovníků nenamáhali se tak, aby se vrátili domů, nýbrž leželi tu na písku, v ranním svitu slunce, muži, ženy, děti a celé rodiny, jak právě kde koho přepadl spánek.

Dole na okraji vody, tak blízko, že jeho přední nohy spočívaly ve vodě, Jerry usedl se srdcem pukajícím pro kapitána, zdvihl svůj čenich k nebesům ke slunci a lkal

svůj žal, jak jen psi kdy lkali od té doby, kdy přišli z divokých lesů ke krbům mužů.

A zde nalezl ho Lamai, ztišil jeho hoře na svých prsou v láskající náruči a nesl ho domů do slaměné chaty u potoka. Nabízel mu vody, avšak Jerry nemohl píti. Nabízel mu lásku, avšak Jerry nemohl zapomenouti na své mučivé touhy po kapitánu. Posléze znechucen takovým nerozumným štěnětem, Lamai zapomněl na lásku, ve své chlapecké divokosti uhodil ho do hlavy s pravé i s levé strany a svázal ho tak, jak jen málo bělošských psů bylo kdy svázáno. Neboť po svém způsobu Lamai byl geniem. Neviděl dosud nikdy, že by někdo tak naložil se psem, avšak puzen nápadem okamžiku, vymyslil, jak přivázati Jerryho na hůl. Hůl byla bambusová, čtyři stopy dlouhá. Jeden konec přivázal těsně u Jerryho krku, druhý pak právě tak těsně ke stromu. Kam mohl Jerry vůbec dosáhnouti svými zuby, všude byla hůl a vyschlý, zralý bambus může odolati zubům každého psa.

Hlava XIV.

Po mnoho dní, přivázán jsa k holi, Jerry zůstal Lamaiovým vězněm. Nebyla to šťastná doba, neboť dům Lumaiův byl domovem ustavičných hádek a nesvárů. Lamai bojoval tuhé boje se svými bratry a sestrami proto, že dráždili Jerryho, a tyto boje vrcholily bez výjimky zakročením Lenerengo, jež přiložila ruku k dílu a nestranně rozdělila trest mezi své potomstvo.

Pak, jako věc rozumějící se sama sebou a vyplývající z všeobecných zásad, chtěla se vyrovnati s Lumaiem, jehož sladký hlas byl vždy pro klid a mír a jenž vždy na konci takového jazykového boje uchýlil se na několik dní do kolny na canoe. Zde Lenerengo nevěděla si rady. Do této kolny dospělých mužů nesměla se odvážiti žádná Mary. Lenerengo nemohla zapomenouti osudu poslední Mary, porušivší toto taboo. Stalo se to o mnoho let dříve, když ještě byla děvčetem, a vzpomínka byla dosud živá na tu nešťastnou ženu, pověšenou za jednu ruku na slunci po celý den, a po druhý den za druhou ruku. Na to byla slavnostně snězena muži, patřícími k oné kolně, a po dlouhou dobu po této události všechny ženy mluvily jen tiše před svými manžely.

Jerry pocítil náklonnost k Lamaiovi, nikoli však silnou nebo vášnivou. Spíše bylo to jen z vděčnosti, neboť pouze Lamai přihlížel k tomu, aby se mu dostalo potravy a vody. Avšak tento hoch nebyl kapitánem ani

panem Hagginem. Ba, nebyl ani Derbym nebo Bobem. Byl to nižší lidský tvor, černoch, a Jerry byl pečlivě učen po celý svůj dosud tak krátký život zákonu, že běloši jsou vyššími, dvounohými bohy.

Dovedl však nicméně rozpoznati rozum a moc sídlící v negrech. Nehloubal o ní, prostě ji přijal. Měli moc poroučeti jiným předmětům, dovedli hnáti pruty a kameny vzduchem, dovedli ho dokonce přivázati jako vězně k tyči tak, že byl úplně bezradným. Byť i byli nižšími než bílí bozi, přece jen byli jakýmisi bohy.

Bylo to po prvé v jeho životě, že Jerry byl uvázán a nelíbilo se mu to. Marně trápil své zuby, z nichž některé byly již uvolněny tlakem druhých zubů, vyrůstajících pod nimi. Hůl byla silnější než on. Ačkoli nezapomněl na kapitána, břitkost té ztráty mizela časem, až v popředí jeho mysli byla pouze touha býti volným.

Když však nadešel den, kdy byl osvobozen, opomenul použíti toho a pospíšiti na břeh. Náhodou se stalo, že Lenerengo ho pustila na svobodu. Učinila tak úmyslně a vědomě, chtějíc se ho zbaviti. Když však odvázala Jerryho, zůstal státi, chtěje jí poděkovati, vrtě ohonem a usmívaje se na ni svýma očima barvy lískových ořechů. Dupla nohou, chtějíc ho zahnati a vydávala drsné, hrozebné skřeky. Jerry toho nechápal a byl tak nezvyklým báti se, že nebylo možno zastrašiti ho tak, až by utekl. Přestal vrtěti ohonem, a ačkoli se díval stále ještě na ni, jeho oči se již neusmívaly. Její činy a zvuky stotožnil s něčím nepřátelským a stal se bdělým, ostražitým, připraven na jakýkoli nepřátelský úkon, jejž by nyní proti němu podnikla.

Opět křikla a dupla nohou. Jediný účinek, který to mělo na Jerryho byl, že přenesl svou pozornost k noze. Tato jeho neochota vzdáliti se byla nyní, když si ji uvědomila, příliš mnoho pro její popudlivou povahu.

Rozehnala se po něm, chtějíc ho kopnouti, a Jerry uhnuv se ráně, natrhl jí kotník.

V okamžiku vypukla válka, a bylo velice pravděpodobno, že by byla Jerryho zabila, kdyby Lamai se neobjevil na jevišti. Hůl odvázaná od Jerryho krku prozradila mu její proradnost a roznítila Lamaie, jenž skočil mezi ně a odrazil ránu liberním kamenem, který by byl Jerrymu rozbil mozek.

Lamai byl nyní sám v nebezpečí vážného tělesného poškození, a jeho matka srazila ho právě k zemi ranou se strany do hlavy, když ubohý Lumai, vyburcován řevem ze spánku, odvážil se ven zprostředkovat mír. Lenerengo jako obyčejně zapomněla ihned na vše ostatní v naději na větší požitek, jejž jí skýtalo kázáníčko jejímu manželi.

Zakončení celé té události bylo dosti nevinné. Děti přestaly křičeti, Lamai přivázal opět Jerryho pomocí holi, Lenerengo vymluvila se tak, že již nemohla ani dechu popadnouti, a Lumai odklidil se s pobouřenými city do kolny pro canoe, kde muži mohli spáti v míru a klidu, neobtěžováni svými Mary.

Téže noci v kruhu svých vrstevníků Lumai vypravoval o svých strastech a sdělil také jejich příčinu — štěně, jež se sem dostalo na palubě A r a n g i. Náhodou dostalo se to k sluchu Agnovi, náčelníku lékařů čarodějů čili nejvyššímu knězi, a upamatovalo ho na to, že poslal Jerryho do kolny spolu s ostatními zajatci. O půl hodiny později vypátral již, jak se to mělo s Lamaiem. Není pochybnosti, hoch porušil taboo a v soukromí mu to řekl, ač Lamai chvěl se a plakal a svíjel se mu uboze u nohou, neboť trestem na takový čin byla smrt.

Pro Agno byla to příliš dobrá příležitost, jak se zmocniti tohoto hocha, než aby jí nepoužil. Mrtvý hoch

neznamenal pro něho nic, avšak živý hoch, jehož život měl stále v ruce, může mu dobře posloužiti. Ježto nikdo jiný nevěděl o onom porušení taboo, bylo lze udržeti to v tajnosti. Nařídil proto Lamaiovi, aby nadále žil v kolně mladíků, zde měl prodělati noviciát v dlouhé řadě úkolů, zkoušek a obřadů, jimiž bude pak povýšen do kolny jinochů a tím na půl cesty, aby se z něho stal vážný muž.

Z rána, poslechnuvši rozkazů lékaře-čaroděje, Lenerengo svázala Jerrymu nohy, ne bez zápasu, při němž jeho hlava byla potlučena, a její ruce poškrábány. Pak nesla ho dolů vesnicí cestou k Agnovu domu, aby ho tam odevzdala. Cestou na volném prostranství uprostřed vesnice, kde stály sochy, nechala ho ležeti na zemi, chtějíc se súčastniti veselí ostatního lidu.

Starý Bašti byl nejen přísným zákonodárcem, nýbrž byl také jediným svého druhu. Vybral tento den, aby potrestal dvě svárlivé ženy, chtěje tak dáti poučení všem ostatním ženám a vzbuditi ve všech svých poddaných zábavným způsobem opět jednou radost nad tím, že on je jejich vládcem. Tiha a Wiwau, ony dvě ženy, byly tlusté, statné a mladé, a dlouho již byly k všeobecnému pohoršení svými ustavičnými nesváry. Bašti uložil jim běh o závod. Avšak jaký běh! Lidé mohli popukati smíchy. Muži, ženy i děti, hledíce na to, vyli rozkoší. Ba i starší matrony a šedobradci s jednou nohou v hrobě vřískali a ječeli radostí při tomto divadle. Dráha k běhu na půl míle byla položena vesnicí, jejím středem, se břehu, kde A r a n g i byla spálena, ke břehu na druhém konci mořské hráze. Musila býti proběhnuta Tihou i Wiwau obojím směrem, při čemž jedna z nich vždy pobádala druhou k většímu spěchu, kdežto druhá snažila se dosáhnouti rychlosti nedosažitelné.

Pouze mysl Baštiho mohla něco takového vymysliti. Předně, do Tihyných rukou byly položeny dva kulaté korálové kameny, z nichž každý vážil plných čtyřicet liber. Musila je držeti těsně k bokům, aby jí nevypadly na zem. Za ní Bašti umístil Wiwau, jež byla ozbrojena jakýmsi kartáčem z bambusových třísek, připevněným na lehké, dlouhé bambusové tyči. Třísky byly ostré jako jehly, neboť byly to jehly užívané k tetování, a na konec tyče byly umístěny proto, aby jich bylo užito na Tihyn zadek týmž způsobem, jako lidé užívají bodců popohánějíce voly. Nepůsobily vážného poranění, avšak mnoho bolesti, což právě Bašti zamýšlel.

Wiwau bodala bodcem, a Tiha klopýtala a potácela se v tělocvičných výkonech, nutíc se ku spěchu. Ježto, až dostihnou ke druhému břehu, posice bude vystřídána, a Wiwau ponese kameny zpět, zatím co Tiha bude bodati, a ježto Wiwau věděla, že za to, co nyní dá Tize, tato bude chtíti dáti jí ještě více, snažila se dáti jí co nejvíce, dokud ještě může. Pot se jim oběma řinul s tváří. Obě měly své stoupence v zástupu, kteří je pobádali a hýřili žerty při každém bodnutí.

Byť to bylo i směšné, přece tajil se v tom železný zákon divochů. Oba kameny musily býti proneseny celou dráhou. Žena, jež bodala, musila činiti tak opravdově a hbitě. Žena, jež byla bodána, nesměla povoliti svému hněvu a obořiti se na svou trýznitelku. Jak byly vážně varovány Baštim, trest za porušení těchto pravidel byl, býti přivázána ke kůlu v příboji za odlivu a býti sněděna žraloky.

Když zápasnice dostaly se proti místu, kde stál Bašti a Aora, jeho předseda ministerstva, zdvojily své úsilí. Wiwau bodala s nadšením, Tiha pak poskakovala při každém bodnutí, vydávajíc se nebezpečí, že

upustí kameny. V patách za nimi běžely děti a všichni psi z celé vesnice, křičíce a štěkajíce rozčilením.

»Nyní si, Tiho, nebudeš moci dlouho sednouti do canoe,« Aora houkl na oběť a vyvolal hlasitý chechtot Baštiho.

Při neobyčejně přiléhavém bodnutí Tiha upustila jeden kámen a byla zle bodána, když klesla na kolena, a tisknouc jej jednou rukou opět k boku, dostala se opět na nohy a klopýtala dále.

Jednou, vzepřevši se takovému přílišnému mučení, zastavila se úmyslně a oslovila svou trýznitelku:

»Já velký hněv na tebe,« řekla jí. »Však brzo, brzo —«

Nevyslovila však svou hrozbu, neboť obratně vedené bodnutí připravilo ji o stoicism a nutkalo ji k dalšímu klopýtání.

Křik davu pohasl, když podivný běh přiblížil se již ke druhému břehu, avšak v několika minutách proudil již zase zpět, a tentokráte Wiwau plahočila se s tíží korálových kamenů, kdežto Tiha, roznícena tím, co sama vytrpěla, snažila se více, než vyrovnati svůj vklad.

Naproti Baštimu Wiwau ztratila jeden ze svých kamenů a snažíc se sebrati jej opět, ztratila druhý, odkulivší se asi na tucet stop od prvního. Tihu zachvátila celá smršť zuřivé pomsty, a celé Somo bylo jakoby zběsilé. Bašti chytal se smíchy za své hubené boky, a slzy nejupřímnějšího veselí smáčely mu jeho vrásčité líce.

A když bylo po všem, pronesl Bašti k svému lidu: »Tak budou zápasiti všechny ženy, kterým se příliš zachce zápasu.«

Neřekl to však takovýmto způsobem a rovněž neřekl to somoským nářečím. Řekl to v hantýrce — v b ê c h e - d e - m e r asi takto: »Každá chlapík Mary, ona ráda boj, všechny Mary na Somo boj tento způsob.«

Hlava XV.

Po nějakou chvíli po skončení tohoto závodu Bašti stál tu ještě, hovoře s předáky svého lidu, mezi nimiž byl také Agno. Lenerengo byla tu podobným způsobem zaměstnána s několika starými ženami. Jak tu tak Jerry zatím ležel na boku zapomenut Lenerengou, divoký pes, jejž proháněl na A r a n g i, přiběhl a počal ho očichávati. S počátku čenichal pouze z povzdálí, hotov okamžitě utéci. Pak se připlížil opatrně blíže. Jerry pozoroval ho lesknoucíma se očima. V témž okamžiku, kdy čenich divokého psa se ho dotkl, zavrčel Jerry výhrůžně. Divoký pes uskočil a hnal se o překot na nějakých dvacet sáhů od něho, než poznal, že není pronásledován.

Pak vracel se opět obezřele, neboť pud mu říkal, že zde naskytá se příležitost k divoké hře, a plížil se skrčen k zemi, až jeho břicho dotýkalo se téměř půdy. Zdvihal a kladl nohy s pružnou měkkostí kočky a čas od času ohlédl se na pravo, na levo, jako by se obával nějakého útoku z boku. Hlučný výbuch chlapeckého smíchu v dálce přiměl ho, že se pojednou skrčil, zaťav drápy do země, aby měl dosti opory, a jeho svaly napialy se k útoku, aniž by věděl, kterým směrem, neboť nevěděl, odkud hrozí nebezpečí. Pak zjistil původ toho zvuku, poznal, že nic zlého mu nehrozí, a pokračoval opět ve svém kradmém postupu k irskému terriéru.

Co by se bylo asi pak stalo, nelze říci, neboť v tom okamžiku oči Baštiho spočinuly náhodou na zlatosrstém štěněti po prvé od chvíle, kdy A r a n g i byla dobyta. V přívalu událostí Bašti zapomněl na štěně.

»Jaký ten pes zde?« zvolal ostře tak, že divoký pes se opět skrčil, a pozornost Lenerengina byla upoutána. Schoulila se všecka postrašena k zemi před hrozným starým náčelníkem a chvějícím se hlasem sdělovala, jak se věc má. Její ničema hoch Lamai vytáhl psa z vody. V jejím domě byl příčinou mnohých trampot. Nyní však Lamai odešel, aby žil mezi mladíky, a ona nese psa do Agnova domu na výslovný Agnův rozkaz.

»A proč ten pes k vám?« Bašti obrátil se k tomuto.

»Já kai-kai ten pes,« zněla odpověď. »Tlustý pes. Dobrý pes kai-kai.«

V čilém starém mozku Baštiho bleskla myšlenka, jež již dlouho zrála.

»On pes dobrý příliš mnoho,« oznamoval. »Lépe vy sníst křovácký pes,« radil, ukazuje na divokého psa.

Agno potřásl hlavou. »Křovácký pes ne dobrý kai-kai.«

»Křovácký pes ne dobrý velmi mnoho,« zněl úsudek Baštiho. »Křovácký pes příliš velký strach. Mnoho křovácký pes příliš velký strach. Pes od bílý pán žádný strach. Křovácký pes žádný boj. Pes od bílý pán boj jako čert. Křovácký pes utíkati jako čert. Vy hleděti na to, jako když mé oko vaše oko.«

Bašti přiskočil k Jerrymu a přeřízl provaz, jímž měl svázány nohy. A Jerry, ocitnuv se na nohou, měl pojednou příliš na kvap, než aby mu mohl poděkovati. Hnal se hned za divokým psem, dohonil ho na útěku a porazil ho opět a opět do mračna prachu. Divoký pes snažil se stále uniknouti, avšak Jerry zaskočil mu vždy

cestu, porazil ho a kousal ho, zatím co Bašti ho pochvaloval, volaje na své předáky, aby se také podívali.

Z Jerryho stal se okamžikem zběsilý malý ďábel. Roznícen všemi těmi strastmi, od krvavého dne na A r a n g i a ztráty kapitánovy až k poslednímu spoutání svých noh, mstil se na divokém psu za to vše. Majitel divokého psa, hoch vrátivší se z plantáží, zmýlil se tak dalece, že se pokusil kopnouti Jerryho. Jerry vrhl se na něho mžikem, sevřev mu lýtko svými zuby, dostav se v prudkosti svého útoku černochovi mezi nohy a poraziv ho tím k zemi.

»Co pak to!« Bašti vykřikl v návalu hněvu na vetřelce, nataženého tu na zemi tak, jak tam padl, chvěje se, jaká snad slova padnou hned na to z úst jeho náčelníka.

Avšak Bašti se již opět ohýbal smíchem při pohledu na to, jak divoký pes ubíhal ulicí, jako by mu šlo o život, s Jerrym na sto stop za ním vířícím prach.

Když zmizeli, Bašti vykládal svou myšlenku. Pěstují-li lidé banány, dostane se jim, co chtějí banánů. Zasadí-li yamy, vyrostou yamy, ne sladké brambory nebo pisangy, nýbrž yamy, nic než yamy. Stejně je tomu se psy. Ježto psi černochů jsou zbabělci, všeliké pěstění psů černošských .splodí pouze zbabělce, kdežto psi bělochů jsou odvážnými zápasníky. Budou-li chováni a pěstěni, zplodí opět odvážné zápasníky. Nuže dobře, a nyní k závěrku, zde mají nyní psa bílého muže. Největší hloupostí by bylo snísti ho a zničiti navždy odvahu, jež je v něm utajena. Moudrým však je hleděti na něho jako na psí sémě a udržeti ho na živu, tak aby v příštích pokoleních psů na Somo jeho odvaha opakovala se opět a opět a šířila se dále, až všichni somoští psi by byli silní a odvážní.

Dále pak Bašti poručil svému nejvyššímu lékaři čaroději, aby si vzal Jerryho na starost a dbal o něho dobře. Mimo to rozhlásil po celém svém kmeni, že Jerry je taboo. Žádný muž, ani žena, ani dítě nesmí hoditi po něm oštěpem, ani kamenem, udeřiti ho palicí nebo tomahawkem, nebo ublížiti mu jakýmkoli jiným způsobem.

Od té chvíle a dokud Jerry sám neporušil jedno z největších taboo, měl dobré, šťastné časy ve stinném, rákosovém domě Agnově. Neboť Bašti na rozdíl od většiny náčelníků vládl svými lékaři čaroději železnou rukou. Jiní náčelníci, ba i Nau-hau z Langa-Langa, byli ovládáni svými lékaři čaroději. Co se toho týče, obyvatelstvo na Somo věřilo, že Bašti je také tak ovládán. Avšak lid na Somo nevěděl, co se dělo za scénou, když Bašti, naprostý nevěrec, mluvil mezi čtyřma očima hned s tím, hned s oním lékařem.

V těchto soukromých rozmluvách ukázal jim, že znal celou jejich hru právě tak, jako oni, a že nebyl otrokem temných pověr a hrubých podvodů, jimiž udržovali lid v poddanství. A taktéž rozvinoval svou theorii tak starou, jako jsou kněží a vládci, že kněží a vládci musí pracovati společně k náležitému ovládání lidu. Spokojil se tím, bude-li lid věřiti, že bozi a kněží, již jsou ústy bohů, mají poslední slovo, chtěl by však, aby kněží věděli, že v soukromí má poslední slovo on. Jak málo věřili oni svému taškářství, řekl jim, že on mu věří ještě méně.

Znal taboo a pravdu, tající se za taboo. Vysvětloval svá osobní taboo, a jak k nim došlo. Nesmí jísti nikdy maso zaděnek, řekl Agnovi. Bylo to tak ustanoveno jím samým, protože nerad jedl maso zaděnek. Byl to starý Nino, nejvyšší kněz před Agnem, s jedním uchem otevřeným hlasu boha žraloků, jenž vyslovil

toto taboo. Avšak on, Bašti, soukromě uložil Ninovi, aby na něho vložil toto taboo proti masu zaděnek, protože on, Bašti, nejí rád jejich masa a nikdy ho rád nejedl.

A nad to ještě, ježto žil déle, než nejstarší z kněží, on to byl, jenž je ustanovil. Znal je, on je udělal, umístil, a žili z jeho milosti. A musí i nadále přijímati program od něho, jako jej přijímali vždy, nebo vezmou rychlý a náhlý konec. Připomněl jim pouze konec Koriho, lékaře čaroděje, jenž myslil, že je silnějším než jeho náčelník a jenž právě následkem tohoto svého omylu vykřičel bolestí celý týden, než přestal křičeti, a to křičeti navždy.

Ve velkém rákosovém domě Agnově bylo málo světla a mnoho tajemného. Nebylo tam tajemství pro Jerryho, jenž prostě něco věděl anebo nevěděl a jenž nikdy nehloubal o tom, co nevěděl. Sušené hlavy a jiné uzené a plesnivé zbytky lidských mrtvol nepůsobily na něho více, než sušení aligátoři, sušené ryby, náležející k ozdobám Agnova tmavého příbytku.

Jerry shledal, že je o něho dobře postaráno. Ani děti, ani ženy nedělaly nepořádku v domě lékaře čaroděje. Několik starých žen, jedenáctileté děvče, odhánějící mouchy, a dva mladí muži, povýšení z kolny pro canoe mladíků a studující na kněžství pod svým mistrem, tvořili domácnost a pečovali o Jerryho. Jídlo podle výběru náleželo jemu. Když Agno snědl první kousek vepře, Jerry byl obsloužen na druhém místě. I ti dva akolyti a děvče, lapající mouchy, jedli až po něm, ponechávajíce zbytky několika stařenám. A na rozdíl od pouhých křováckých psů, hledajících si pokradmu útočiště před deštěm pod převislými okapy, Jerrymu bylo vyhraženo suché místo pod střechou, kde hlavy křováků a zapomenutých obchodníků santálovým dřevem visely

dolů uprostřed ponurého zmatku sušených vnitřností žraloků, lebek krokodilů a koster Šalomounských krys, měřících délky dvě třetiny sáhu od hrotu nosní kosti až k hrotu kosti ocasní.

Častokráte, požívaje úplné svobody, Jerry odkradl se do vesnice k domu Lumaiovu. Ani jedenkráte tam však nezastihl Lamaie, jenž po kapitánovi byl jedinou lidskou bytostí, jíž poskytl koutek ve svém srdci. Jerry neobjevil se tam nikdy zřejmě, nýbrž z hustých kapradin u potoka pozoroval stavení a větřil jeho obyvatele. Ani jednou nepostřehl však pachu Lamiova a po nějaké době vzdal se těchto svých marných návštěv a přijal dům lékaře čaroděje za svůj domov a lékaře čaroděje za svého pána.

Nechoval však lásky k svému pánu. Agno, jenž vládl pomocí strachu tak dlouho ve svém tajemném domě, neznal lásky. Ani náklonnost nebyla součástí jeho bytosti a rovněž ne srdečnost. Neměl smyslu pro humor a byl tak mrazivě krutým jako rampouch.

Pokud jde o moc, stál Baštimu nejblíže a celý jeho život byl mu ztrpčován myšlenkou, že není prvním. Necítil něhy k Jerrymu. Protože se bál Baštiho, bál se ublížiti Jerrymu.

Měsíce míjely, a Jerry dostal své pevné, silné druhé zuby a přibyl na váze i na velikosti a byl tak zhýčkán, jak jen který pes může býti. Sám taboo, naučil se brzy používati toho nad lidem somoským a říditi se jen vlastní vůlí a vlastními zvyky. Nikdo neodvážil se hovořiti s ním holí nebo kamenem. Agno ho nenáviděl — Jerry to věděl, dospěl však také k vědomí, že Agno se ho bojí, a že by se neodvážil ublížiti mu. Agno však byl chladnokrevný filosof a vyčkával svého času, liše se od Jerryho tím, že měl svou lidskou prozíravost a dovedl přizpůsobiti své činy vzdáleným cílům.

S okraje laguny, do jejíchž vod se nikdy neodvážil, maje na mysli krokodilí taboo, jež poznal na Meringu, Jerry zabíhal až do vzdálených křováckých osad Baštiho panství. Všichni mu ustupovali s cesty. Všichni ho krmili, když se mu zachtělo potravy. Neboť bylo nad ním vysloveno taboo, a mohl nerušeně vnikati do jejich nádob s potravou a na jejich rohožky ke spaní. Mohl se nadýmati, jak chtěl a býti drzým přes meze slušnosti a nebylo tu nikoho, kdo by řekl nikoli. Dokonce bylo vyhlášeno slovo Baštiho, kdyby Jerry byl napaden dospělými křováckými psy, že jest povinností somoského lidu postaviti se na jeho stranu a kopanci a kamením a ranami zahnati křovácké psy. A tak i jeho vlastní čtyřnozí bratranci musili bolestně poznati, že nad ním vysloveno bylo taboo.

A Jerry prospíval. Snadno mohl ztloustnouti až k tuposti, kdyby nebylo jeho příliš napiatých nervů a jeho nenasytné, chtivé zvědavosti. Maje svobodu na celém Somo, byl stále na nohou, uče se poznati jeho meze a hranice a zvyky a obyčeje těch divokých tvorův obývajících jeho bažiny a pralesy, neznajících jeho taboo.

Četná byla jeho dobrodružství. Vybojoval dvě bitky s lesními krysami, jež byly téměř jeho výšky a jež dospělé, divoké, byvše napadeny, donutily ho k zápasu tak těžkému, jakého dosud nikdy nebojoval. První zabil, nevěda, že to byla stará a slabá krysa. Druhá v rozkvětu své síly ztrestala ho tak, že se odplížil zpět, sláb a poraněn, do domu lékaře čaroděje, kde po celý týden pod suchými triumfy smrti olizoval si své rány, vraceje se zvolna k životu a ke zdraví.

Vyslídil dugonga a s chutí zahnal na útěk tohoto nejapného, bojácného tvora náhlými divokými výpady, do nichž vkládal veškerou svou sílu a zuřivost, jež mu

však lichotily a vzbuzovaly jeho úsměv vědomím, že zahrál podařený žert. Honil nestěhovavé tropické kachny z jejich obratně skrytých hnízd, procházel obezřetně mezi krokodily, vynořivšími se z vody ke spánku, a zalezl pod příkrov džungle, slídě tam po sněhobílých, drzých kakadu, divokých mořských orlech, těžkopádných káňatech, po loriích a ledňáčcích a k smíchu žvatlavých trpasličích papoušcích.

Třikráte za hranicemi Somo setkal se s malými, černými křováky, podobajícími se spíše duchům než mužům, tak neslyšní byli a tak nesnadno bylo lze postřehnouti je. Číhajíce na divoké vepře vyběhnuvší z džungle, minuli se ho svými oštěpy při třech význačných příležitostech. Jako lesní krysy naučily ho opatrnosti v lese, tak tito dvounozí slídiči nutili ho k opatrnosti v šeru džungle. Neútočil na ně, ačkoli ho ohrožovali svými oštěpy. Rychle si uvědomil, že to byl jiný lid než obyvatelé Somo, že jeho taboo nevztahovalo se na ně a že po jakémsi svém vlastním způsobu byli to dvounozí bozi, nosící létací smrt ve svých rukou, dosahující dále než jejich ruce a předmět, jejž v nich drželi.

Jako probíhal džunglí, tak probíhal Jerry vesnicí. Žádné místo nebylo mu svatým. V domě čarodějů lékařů, kde před tváří tajemství muži a ženy choulili se chvějíce se strachem, vykračoval si, našlapuje pevně a ježe srst na hřbetě, neboť byly tam zavěšeny čerstvé hlavy — hlavy, jež jeho oči a jemné nozdry zjistily jako hlavy živých kdysi černochů, jež poznal na palubě A r a n g i. V největším domě čaroděje lékaře setkal se s hlavou Borckmanovou a zavrčel na ni, aniž by se mu dostalo odpovědi, vzpomínaje na zápas, jejž bojoval na palubě A r a n g i s tímto pomocníkem pomateným lihovinami.

Jednou však v domě Baštiho přišel náhodou také

na to, co vše zbylo na tomto světě z kapitána. Bašti žil velmi dlouho, žil velmi moudře a mnoho přemýšlel a byl si úplně vědom toho, že přeživ daleko rozpětí života nějakého muže, svého vlastního rozpětí měl již jen málo. A pocítil zvědavost ohledně toho všeho — ohledně smyslu a účelu života. Miloval svět a život, v němž se šťastně narodil, jak co do jakosti svého těla, tak i ohledně místa, jež stalo se mu místem povýšeným nad jeho kněze a lid. Nebál se zemříti, byl by však rád věděl, bude-li opět žíti. Nesdílel bláhových náhledů svých taškářských kněží a byl příliš osamocen v chaosu tohoto spletitého problému.

Neboť žil tak dlouho a tak šťastně, že mohl pozorovati ubývání všech těch mocných chutí a tužeb až k jejich úplnému zániku. Poznal ženy a děti a jemné ostří mladických vášní. Viděl, jak jeho děti dospívaly k mužnosti a zralosti a staly se otci a dědy, matkami a babičkami. Avšak poznav ženu a lásku a otcovství a požitky žaludku z dobrého pokrmu, přenesl se nyní přes to vše. Jídlo? Sotva znal již jeho význam, tak málo jedl. Hlad, pohánějící ho jako ostruha, dokud byl mlád a silen, přestal již dávno rozněcovati a drážditi ho. Jedl pouze z pocitu nutnosti a povinnosti a málo dbal toho, co jí, mimo jednu věc: vejce megapodů, jež byla v sezoně kladena v jeho soukromém, osobním, přísným taboo chráněném místě ke kladení vajec. Zde byl poslední záchvěv jeho tělesných choutek, který mu ještě zbýval. V ostatním žil již jen pouze svým rozumem, vládna svému lidu, hledaje fakta, z nichž dovozoval zákony, podle nichž jeho lid by se stal silnějším a jimiž upevněno by bylo pouto jeho lidu k životu.

Byl si však jasně vědom rozdílu mezi touto pomyslnou věcí, kmenem, a tou nejkonkretnější ze všech věcí, jedincem. Kmen trval, jeho členové mizeli. Kmen byl

upomínkou historie a zvyků všech dřívějších členů, již žijící členové zachovávali, než zmizeli taktéž a stali se historií a vzpomínkou v onom nehmotném součtu, jenž byl kmenem. On jakožto člen, dříve či později, a toto později je již velice blízko, musí taktéž zmizeti. Avšak zmizeti, kam? V tom to záleželo. A tak se stávalo, že příležitostně vykázal všechny ze svého velkého rákosového domu a sám se svou záhadou sejmul s krovu hlavy lidí, jež kdysi viděl žíti a kteří zmizeli v ono tajemné nic smrti.

Nesbíral těchto hlav jako lakomec, aniž jich odvažoval jako lakomec, počítající svůj tajný poklad, tyto hlavy, nezahalené, drže je ve svých obou rukou nebo nechávaje si je ležeti na kolenou. Rád bv věděl, co, jak tušil, ty hlavy asi vědí, nyní, když již dávno odešly do temnot, obklopujících konec života.

Byly to různé hlavy, jichž se Bašti takto dotazoval — ve svých rukou, na svých kolenou, ve svém matně osvětleném rákosovém domě, zatím co nad ním slunce žehlo a zářilo dolů a zmírající jihovýchodní vítr vzdychal listovím palem a větvovím chlebovníků. Zde byla hlava Japonce — jediného, jehož kdy viděl nebo o němž kdy slyšel. Než ještě se narodil, byla vzata jeho otcem. Byla špatně vyuzena, potlučena a zkomolena stářím a surovým nakládáním. Studoval však nyní její tahy, rozhodl, že měla kdysi dva rty právě tak živé, jako jsou jeho vlastní, a ústa tak výmluvná a hladová, jako bývala i jeho tak často v minulých dobách. Dvě oči měla a nos, vlasy jako slaměnou střechu a pár uší, právě takových, jako měl on sám. Dvě nohy a tělo musila taktéž kdysi míti, i své touhy a choutky. Záchvaty hněvu a lásky, tak uvažoval, byly taktéž jejím údělem kdysi v době, kdy nepomyslila na to, že zemře.

Hlava, jež uváděla ho v největší úžas a jejíž historie sahala ještě do doby před jeho otcem a dědem, byla hlava nějakého Francouze, ač Bašti to nevěděl. A rovněž nevěděl, že to byla hlava La Perouse, toho odvážného starého námořníka, zanechavšího kosti své, kosti svého mužstva a kostry svých dvou fregat Astrolabe a Boussole na březích kanibalských Šalomounských ostrovů. Jiná opět hlava — neboť Bašti byl nenapravitelným sběratelem lebek — sáhala ještě o dvé století nazpět před La Perouse k Alvaru de Mendana, Španělovi. Byla to hlava jednoho z Mendanových zbrojnošů, ztracená v pobřežní šarvátce ve prospěch jednoho ze vzdálených předků Baštiho.

Jiná hlava opět, jejíž historie byla tajemná, byla hlava bílé ženy. Které ženy, kterého plavce, o tom nebylo zpráv. Avšak náušnice ze zlata a se smaragdy visely dosud ve zvadlých, vyschlých uších a vlasy, dvě třetiny sáhu dlouhé, lesklý hedváb zlatisté koudele, splývaly se skalpu, který kryl, co bylo kdysi rozumem a vůlí té, jež, jak Bašti soudil, vyznala se kdysi v dávných dobách v lásce v náručí muže.

Obyčejné hlavy křováků a obyvatelů přímoří, ba i takových opilých bělochů, jako byl Borckman, odkládal do kolen pro canoe a domů lékařů čarodějů. Neboť byl znalcem v oboru hlav. Byla zde zvláštní hlava nějakého Němce, jež ho silně vábila. Byla rudých vousů a rudých vlasů, avšak i tak vyschlá smrtí prozrazovala dosud železnou pevnost rysů a massivní čelo, dávající tušiti, že znalo tajemství, o nichž Bašti neměl ani potuchy. Nevěděl ani, že to byl kdysi nějaký Němec, a tím méně věděl, že to je hlava německého professora, hlava hvězdářova, hlava, jež svého času skrývala v sobě hluboké znalosti hvězd na širé obloze, že dovedla říditi loď na širém moři podle hvězd a znala cestu světa na jeho

hvězdné pouti prostorem o myriady millionů větším, než byla tucha Baštiho o prostoru vůbec.

Poslední ze všech, dráždící nejvíce jeho myšlenky, byla hlava Van Hornova. A byla to právě hlava Van Hornova, jež ležela mu na kolenou, jsouc předmětem jeho uvažování, když Jerry, požívající úplné volnosti na Somo, vběhl do rákosového domu Baštiho, zvětřil a zjistil smrtelné pozůstatky kapitánovy, nejprve žalostně zavyl, ale pak vzplanul hněvem.

Bašti ho zpočátku nepozoroval, neboť byl příliš zahloubán ve své otázky k této hlavě. Ještě před několika měsíci byla živa, uvažoval, plna důvtipu, spojena s dvounohým tělem, jež dovedlo státi zpříma a nadýmalo se, vykračujíc si ve svém plátěném šatu kolem beder, s pasem a automatickou bambitkou za ním, mocnější až do té chvíle, než Bašti, avšak s menším důvtipem než on, neboť Bašti se svou starodávnou pistolí vložil temnotu do této lebky, kde sídlil rozum, a oddělil tuto lebku od náhle shroutivšího se těla z kostí a masa, jež ji nosilo po zemi i po palubě A r a n g i.

Co se stalo z toho rozumu? Byl snad ten rozum vším u toho domýšlivého, vypínavého Van Horna a zanikl, jako zanikne plamen, vzplanuvší z dřevěné třísky, když shoří docela a promění se v páperku popela? Zaniklo vše, co tvořilo Van Horna, takto, jako plamen třísky? Rozplynul se navždy v temnotu, v níž zmizí každé zvíře? v níž přejde krokodil zasažený oštěpem, tuňák, chycený udicí, cípal, polapený sítí, zabitý vepř, vykrmený k snědku? Je snad Van Hornova temnota toutéž, jako temnota masařky, již jeho děvče, určené k odhánění much, lapí a roztrhne v letu ve vzduchu? — jako temnota, v níž zmizí moskyt, který zná tajemství létati a kterého přes jeho dokonalost v letu téměř bez-

myšlenkovitým úkonem rozmázne plochou rukou na svém krku, když ho tam bodá?

Bašti věděl, co je pravdou o hlavě tohoto bělocha, tak nedávno ještě živého a panovačného, že je také pravdou o něm. Co stalo se tomuto bělochovi, když prošel tmavou branou smrti, stane se také jemu. A proto dotazoval se té hlavy, jako by ty němé rty mohly mluviti mu o tom tajemství a říci mu, jaký smysl má život, a jaký význam má smrt, kráčející stále životu v patách.

Jerryho protáhlé žalostné vytí při pohledu a větření toho všeho, co zbylo z kapitána, probudilo Baštiho z jeho snění. Pohlédl na to odvážné, zlatohnědé štěně a ihned pojal je taktéž do svého snění. Bylo živo. Je jako člověk. Zná hlad a bolest, hněv a lásku. Má krev ve svých žilách jako člověk, již rána nožem může proudem vyvolati z těla a uloupiti ji až k smrti. Jako člověk tak i ono miluje svůj rod, svůj kmen, plodí a kojí svá mláďata. A zahyne. Ano, zahyne, neboť mnoho psů právě tak jako lidí pozřel již Bašti v době rozkvětu své chuti k jídlu a svého mládí, kdy znal pouze pohyb a sílu a živil pohyb a sílu z mis při hostinách.

Avšak Jerry od zármutku přešel ke hněvu. A plížil se k němu s napiatýma nohama, s vrčením lpícím na jeho rtech, s opakujícími se vlnami na ježící se srsti na hlavě, plecích a krku. A plížil se ne k hlavě kapitánově, kam nesla jej jeho láska, nýbrž k Baštimu, jenž držel onu hlavu na svých kolenou. Jako divoký vlk na horské pastvině plíží se ke kobyle s jejím nedávno narozeným hříbětem, tak Jerry plížil se k Baštimu. A Bašti, jenž se nikdy nebál smrti po celý svůj dlouhý život a jenž se smál jako žertu, když mu byl utržen ukazovák roztrhnuvší se bambitkou, smál se nyní vesele sám sobě, neboť jeho veselost byla rozumovou a

plna obdivu k tomu polodospělému štěněti, jež udeřil do čenichu svou krátkou holí z tvrdého dřeva a donutil je tak držeti se opodál. Nezáleží na tom, kolikráte a jakou prudkostí Jerry se na něho vrhne, vždy odrazí útok holí, a zachechtal se nahlas, chápaje odvahu štěněte a dívě se hlouposti života, nutícího je nastavovati stále svůj nos ranám hole a vábícího je vášnivou vzpomínkou na mrtvého muže, aby odvažovalo se bolesti opět a opět.

To také je život, myslil Bašti, odháněje od sebe obratně kňučící a vrčící štěně. Je čtyřnohý, mladý a pošetilý a prudký, nezkrotný, jako když nějaký mladý muž miluje se se svou ženou v šeru, nebo když mladík bojuje na smrt s jiným mladíkem o předmět své vášně, o uraženou pýchu nebo zmařenou touhu. Uvědomil si, že právě tak, jako v té mrtvé hlavě Van Hornově nebo kteréhokoli jiného muže, v tomto živém štěněti snad právě tkví pásmo existence a rozluštění oné záhady.

Odháněl tedy dále Jerryho, míře mu holí na čumák a dívě se houževnatosti čehosi životného v něm, co nutilo ho vrhati se stále vpřed proti holi, jež mu ubližovala a nutkala k ústupu. Síla a pohyb, věděl, že je to síla a nerozvážlivost mládí, a obdivoval ji smutně, závidě jí, ochoten vyměniti za ni všechnu svou stařeckou moudrost, kdyby jen věděl jak.

»Nějaký pes, nu ano, to je nějaký pes,« byl by snad řekl způsobem, jak se vyjadřoval Van Horn. Místo toho však myslil si pouze v bêche-de-mer, jež mu byla tak běžnou, jako somoská řeč:

»Mé slovo, ten chlapík pes žádný strach se mnou.«

Avšak stáří se znaví dříve hrou, a Bašti ukončil to tím, že udeřil Jerryho silně za uši, takže týž klesl omámen. Pohled na to štěně, okamžik před tím ještě tak živé a běsnící a nyní ležící jako by bylo mrtvo, zaujal hloubavou obrazivost Baštiho. Hůl, jediným silným

úderem, způsobila tuto změnu. Kam zmizel všechen ten rozum a hněv ze štěněte? To tedy bylo snad vše? Jen pouhý plamen třísky, který může býti uhašen nahodilým závanem větru? V jednom okamžiku Jerry běsnil a trpěl, vrčel a skákal, měl svou vůli a řídil své úkony. V příštím již okamžiku ležel sláb a zhroucen v té krátké smrti bezvědomí. Za nedlouho, jak Bašti věděl, vědomí, cit, pohyb a účelnost vrátí se opět do té malé mrtvoly. Ale kam zatím při úderu holí zmizelo všechno to vědomí, schopnost cítiti a vůle?

Bašti znaveně vzdychl, zvolna zabalil hlavy do jejich obalů z rákosových rohoží — všechny, mimo Van Hornovu; a vytáhl je vzhůru do vzduchu, aby tam visely na hambalku — aby tam visely, jak usoudil, ještě dlouho, až i on bude mrtev právě tak, jako některé z nich visely tu ještě před jeho otcem a dědem. Hlavu Van Hornovu nechal ležeti na podlaze, odplíživ se, aby se tam díval skulinou a viděl, co asi štěně bude pak dělati.

Jerry se nejdříve počal chvěti a asi za minutu postavil se namáhavě a zůstal státi, potáceje se jako v mrákotách, a tak tedy Bašti s okem u skuliny spatřil ten zázrak, jak život se vrací, vtéká průchody neživého těla. tak že nohy nabývají opět síly, aby mohly státi, a viděl, jak vědomí, tajemství všech tajemství, proudí zpět do hlavy z kosti, pokryté srstí, jak plane a svítí v otevřených očích, jak nutká rty, aby se odchlíply od zubů, a vyvolává chvění v hrdle k vrčení, jež bylo přerušeno, když hůl srazila ho do temnot.

A více ještě viděl Bašti. S počátku Jerry ohlížel se po svém nepříteli, vrče a ježe srst na krku. Pak na místo nepřítele spatřil kapitánovu hlavu a plížil se k ní a láskal ji, líbaje jazykem ty ztuhlé líce, zavřená víčka očí, jichž jeho láska nedovedla již otevříti, nehybné rty,

jež nepronesou již ani jediného z těch lichotných slov, jež pronášela k svému malému psíku.

Pak v hlubokém zoufalství Jerry usedl před kapitánovu hlavu, vyzdvihl svůj čenich k vysokému krovu a počal výti žalostně a dlouho. Posléze, zkrušen a stísněn, odplazil se z domu a pryč k příbytku svého pána čaroděje, kde plných čtyřiadvacet hodin probouzel se a spal a snil století těžkých snů.

Od té doby bál se Jerry po celý čas, kdy byl ještě na Somo, rákosového domu Baštiho. Nebál se Baštiho. Jeho strach byl neurčitelný, vymykající se jeho rozumu. V domě tom bylo ono nic, jež zbylo z toho, co bylo kdysi kapitánem. Bylo to znamení poslední katastrofy života, tající se v každé buňce jeho tkani dědičnosti. O jeden krok dále, kam již Jerry nestačil, lid na Somo pozoruje smrt dospěl k představě, že duchové mrtvých stále ještě žijí v nehmotných a nadrozumových krajích.

A od té doby Jerry nenáviděl Baštiho pronikavě, jako pána nad životem, jenž měl a na svá kolena položil ono nic, jež zbylo z kapitána. Ne, že by Jerry byl na to připadl svým rozumem. Vše to bylo jen matnou, neurčitou představou, pocitem, dojmem, pudem, vnuknutím, nechť se to nazve jakkoli v tom mlhavém názvosloví řeči, kde slova klamou dojmem určitosti a přesnosti a lhou mozku pojem, jehož se mu nedostává.

Hlava XVI.

Uplynuly tři měsíce; severozápadní pasát po svém půlroku volného dýchání ustoupil jihovýchodnímu větru, a Jerry žil stále ještě v domě Agnově a pobíhal vesnicí. Přibral na váze, vyrostl a chráněn taboo stal se sebevědomým, téměř zpanštělým. Nenašel však pána. Agno nezískal nyní ani záchvěvu jeho srdce. Co se toho týče, Agno se nikdy nepokusil získati ho. Aniž, ve svém chladnokrevném způsobu, nikdy neprozradil své nenávisti k Jerrymu.

Ba, ani těch několik stařen, ti dva akolyti a děvče k odhánění much v Agnově domě ani nesnili o tom, že lékař čaroděj nenávidí Jerryho. Ani Jerry sám o tom nesnil. Jemu byl Agno jakousi neutrální osobou, osobou, s níž se nepočítalo. Příslušníky jeho domácnosti Jerry rozpoznal jako otroky nebo sluhy Agnovy a věděl, krmili-li ho, že potrava, již jedl, pochází od Agno a je Agnovou potravou. Mimo něho, chráněného taboo, všichni se báli Agna a jeho dům byl skutečně domem strachu, v němž nemohla kvésti láska pro zabloudivší sem štěně. Jedenáctiletá služka snad by měla místo pro trochu náklonnosti k Jerrymu, kdyby nebyla hned zpočátku odstrašena Agnem, jenž zakázal jí přísně, aby se neopovažovala dotknouti nebo láskati psa s tak vysokým taboo.

Co odkládalo Agnovy intriky proti Jerrymu po půl roku pasátního větru, byla okolnost, že období kladení vajec megapod v Baštiho hájemství nepočalo, leč až v době jihovýchodního větru. A Agno zosnovav záhy svůj plán, s trpělivostí, jež ho charakterisovala, spokojil se tím, že vyčkával svého času.

Nuže, megapod Šalomounských ostrovů jest vzdáleným bratrancem chvostnatého krocana Australie. Ne větší než velký holub, klade vejce velikosti domácí kachny. Megapod, neznající strachu, je tak bláhový, že by byl býval vyhuben již před sty století, kdyby nebyl býval chráněn taboo náčelníků a kněží. Jak tomu však bylo, náčelníci musili udržovati pro ně velké písčité plochy a zameziti tam přístup psům. Zahrabává své vejce na dvě stopy hluboko, spoléhaje na sluneční vedro, že opatří líhnutí. A hrabe stále a klade stále, zatím co černoch vyhrabává opět vejce na dvě nebo tři stopy od něho.

Místo ke kladení vajec náleželo Baštimu. Během období žil téměř úplně o vejcích megapodů. Za řídkých příležitostí zabil dokonce megapody, když končila se doba jejich kladení vajec, aby je kai-kai. To však byl pouhý rozmar, zaviněný spíše pýchou nad možností takové potravy, možné pouze pro osobu tak vysoko postavenou, neboť vpravdě nedbal o maso megapodů o nic více, než o kterékoliv jiné maso. Všechno maso mělo pro něho stejnou chut, neboť chut na maso byla jedním z požitků, odpovídajících již pouze v náručí vzpomínky.

Avšak vejce! Ta jedl rád. Byl to jediný předmět potravy, v němž si liboval. Vzbuzovala v něm záchvěvy vzpomínek na dávné doby jeho mládí, kdy dovedl ještě toužiti po jídle. Skutečně cítil hlad pouze, když měl vejce megapodů, a téměř vyschlé zdroje slin a vnitřních zažívacích šťáv počaly opět vyvěrati při myšlence na

vejce ta, připravená k snědku. Pročež on jediný na celém Somo vyjmut jsa z přísného taboo, jedl vejce megapodů, a ježto taboo bylo v podstatě náboženské povahy, Agno byl pověřen církevním úkolem hlídati a opatrovati a pečovati o královské místo ke kladení vajec.

Agno nebyl však již mlád. Prudké žaludeční touhy ho již také opustily a jedl rovněž jen u vědomí povinnosti, a všechno maso mělo pro něho stejnou chuť. Pouze vejce megapodů dovedla ještě vzbuditi jeho choutky a vyvolala živější kolotání jeho životních šťáv. A tím se stalo, že porušoval taboo, jež sám vyslovil, a tajně, když toho nikdo neviděl, ani muž, ani žena, ani dítě, jedl vejce kradená ze soukromého loviště Baštiho.

Tak tomu bylo, když období kladení vajec počalo, a když Bašti i Agno skutečně prahli po vejcích po šestiměsíčním půstu. Tehdy Agno vedl Jerryho po taboo pěšině mangrovníky, kde musili stoupati s kořene na kořen nad bahnem vypařujícím se a páchnoucím v dusném, mrtvém vzduchu, kam vítr nikdy nevnikl.

Pěšina, jež nebyla obyčejnou pěšinou a záležela pro muže z dlouhých kroků s kořene na kořen a pro psa ve skocích a pádech, byla Jerrymu novou. Na všech svých potulkách na Somo dosud nikdy jí neobjevil právě následkem její zvláštní povahy. Rozhodnutí Agnovo vésti ho takto, bylo Jerrymu radostným překvapením a cítil tudíž, nejsa si toho ani vědom, jaksi nejasně ony předchozí pocity, že snad Agno do jisté míry ukáže se býti pánem, jehož jeho psí duše stále hledala.

Dostavše se z mangrové bažiny, ocitli se pojednou na písčině, tak prosycené solí a nehostinné následkem mořských usazenin, že žádný větší strom tam nezapustil kořenů a nevsunul svých větví mezi půdu a parné

sluneční paprsky. Prostá vrata zjednávala tam přístup. Agno však nedbal, aby tam jimi zavedl Jerryho. Místo toho jakýmsi zvláštním štěbetáním pobízel a pobádal ho, aby si vyhrabal průchod pod hrubými koly plotu. Pomáhal mu vlastníma rukama, vyhrabávaje množství písku, dbaje však toho, aby tam zůstaly neklamné známky psích pracek a drápů.

Když pak Jerry byl již uvnitř, Agno prošed vraty, vábil a sváděl ho, aby vyhrabával vejce. Jerry neměl však chuti na vejce. Osm jich vyssál Agno syrových a dvě schoval pečlivě do svých důlků pod paží, aby je přinesl celá do svého čarodějnického domu. Skořápky z těch osmi, jež vypil, rozdrtil na kousky, jako by je byl pes rozkousal, a chtěje vytvořiti obraz, o němž dlouho již snil, uschoval z těch osmi vajec malý zbytek, jímž skropil ne Jerryho čelisti, kde jeho jazyk byl by to mohl snadno olíznouti, nýbrž výše kolem očí a nad ně, kde to zůstane jako důkaz proti němu podle plánu, jejž si zosnoval.

Jda však ještě dále ve své kněžské svatokrádeži, štval Jerryho, aby útočil na slepici megapoda, kladoucí právě vejce. A když ji Jerry zadávil, Agno, věda, že chut vražditi jednou probuzená bude ho nutiti, aby vraždil dále ty nejapné ptáky, opustil místo, aby se vrátil mangrovou bažinou a ukázal Baštimu obtížnou situaci církevního hodnostáře. Taboo vyslovené nad psem, jak vykládal, bránilo mu zakročiti proti psu, když jedl ptáky, nad nimiž rovněž bylo taboo vysloveno. Které taboo je vyšší, nedovede prý rozhodnouti. A Bašti, který neokusil již vajec po půl roku a v němž ozývaly se již opět záchvěvy jeho vzdáleného mládí, spěchal mangrovou bažinou takovou rychlostí, že uhnal docela velekněze, který byl přece o mnoho let mladší.

A dostav se na své loviště, našel tam Jerryho s krva-

výma prackama a krvavou tlamou právě při čtvrté vraždě slípky, kladoucí vejce, a majícího stále ještě syrový žloutek nad očima a kolem očí na čele, kam jej umístil Agno. Marně se Bašti rozhlížel po jediném vejci, zatím co šestiměsíční hlad, silnější než kdy jindy, hlodal v něm a zvětšoval jeho utrpení. A Jerry, jist souhlasem a povzbuzením Agnovým, vrtěl ocasem, čekaje se strany Baštiho uznání své statečnosti a usmívaje se na něho svýma zkrvavenýma čelistma a očima obloženýma žloutkem.

Bašti nezuřil tak, jak by byl učinil, kdyby tu byl býval sám. Před očima svého velekněze nechtěl snížiti se k tak všedním lidským vášním. Tak je tomu vždy při osobách vysoce postavených, že dovedou odložiti své přirozené choutky a maskují svou nízkost líčenou lhostejností. Tím se stalo, že Bašti nejevil pobouření nad tím, že jeho chuti k jídlu dostalo se takového zklamání. Agno dovedl se méně dobře ovládati, neboť nedovedl vypuditi ze svého zraku jakýsi záblesk chtivosti. Bašti jej postřehl a vyložil si jej chybně za pouhou zvědavost, netuše jeho pravé povahy. Což dokazuje dvě věci, pokud jde o osoby vysoce postavené: jednak, že dovedou si tropiti blázny z těch, kdo jsou pod nimi, a jednak, že ti, kdož jsou pod nimi, mohou si tropiti blázny z nich.

Bašti hleděl na Jerryho s úsměvem, jako by se jednalo jen o nějaký žert, a vrhl lhostejný pohled úkosem, aby postřehl zklamání v očích velekněze. Aha, myslil si Bašti, dostal jsem ho.

»Které je vyšší taboo?« tázal se Agno v somoském jazyku.

»Že se můžete ptáti. Ovšem, že taboo nad megapody.«

»A pes?« zněla další Agnova otázka.

»Musí splatiti za přestoupení taboo. Je to vysoké taboo. Je to mé taboo. Bylo tak ustanoveno Somou, dávným otcem a prvním vladařem nás všech, a od té doby bylo to taboo všech náčelníků. Pes musí zemříti.«

Umlkl a uvažoval o celé věci, zatím co Jerry počal opět hrabati písek, kde pach byl příznivým. Agno chtěl mu v tom zabrániti, avšak Bašti ho přerušil:

»Jen ho nechte,« řekl. »Nechť pes se usvědčí sám před mýma očima.«

A Jerry vyhrabav dvě vejce, rozbil je a vypil jejich drahocenný obsah, pokud nebyl vylit a zmařen v písku. Baštiho oči byly úplně bez lesku, když se tázal:

»Dnes je psí hostina pro lid?«

»Zítra v poledne,« odvětil Agno. »Už přivádějí psy. Bude jich alespoň padesát.«

»Padesát jeden,« zněl Baštiho rozsudek, když pokynul hlavou na Jerryho.

Kněz učinil rychle mimovolný pohyb, chtěje chytiti Jerryho.

»Proč nyní?« tázal se náčelník. »Musíte ho jen přenésti přes bažinu. Ať jde zpět na svých nohách, a teprve, až bude před kolnou pro canoe, svažte mu tam nohy.«

Cestou přes bažinu a blíže se ke kolně, Jerry kráčeje šťasten v patách těch dvou mužů, slyšel již bědování a vytí mnoha psů, což znamenalo neklamně nějaký žal a bolest. Pocítil na okamžik podezření, nevztahující se však přímo k němu. A v tomto okamžiku, kdy se vztyčenýma ušima pátral čichem po dalším vysvětlení v tomto směru, Bašti uchopil ho za hřbet a držel ho ve vzduchu, zatím co Agno spoutal mu nohy.

Jerry ani nezakňučel, nevydal ani zvuku, ani žádné známky strachu — pouze tlumené divoké mručení, přerušované hněvivým vrčením, při němž oháněl se vý-

bojně drápy svých zadních nohou. Avšak pes, uchopený a držený ve vzduchu za kůži na zádech, nemůže se nikdy vyrovnati v zápasu dvěma mužům nadaným rozumem a obratností lidí a majícím po dvou rukou se čtyřmi prsty a volným palcem na každé z nich.

Když mu svázali jeho přední i zadní nohy po délce i křížem, byl nesen hlavou dolů na tu krátkou vzdálenost k místu, kde se mělo vražditi a vařiti a kde hodili ho na zem mezi dvacet nebo více psů podobně spoutaných a stejně bezmocných. Ač bylo v polovici odpoledne, mnozí z nich leželi tam od časného jitra na parném slunci. Byli to vesměs křováčtí psi nebo divocí psi a měli tak málo odvahy, že jejich žízeň a fysická bolest, působená provazy příliš zadrhnutými přes žíly a tepny, a jejich matná předtucha osudu, jejž takovéto nakládání věštilo, nutily je kňučeti a výti a lkáti své zoufalství a utrpení.

Následujících třicet hodin byly pro Jerryho zlými hodinami. Ihned se rozneslo, že taboo vyslovené nad ním bylo zrušeno, a z mužů a hochů nebylo nikoho tak nízkého, aby na něho ještě dbal. Až do noci stál kolem něho kruh trapičů a mučitelů. Deklamovali mu o jeho pádu, posmívali se mu, tupili ho, převraceli ho opovržlivě nohama, vyhrabali do písku jámu, v níž se nemohl hnouti, a položili ho tam na záda, se svázanými čtyřmi nohami, trčícími potupně do vzduchu.

A vše, co mohl dělati, bylo pouze vrčeti a soptiti ve své bezradnosti, neboť na rozdíl od ostatních psů nedovedl výti a kňučeti bolestí. Byl nyní rok stár, posledních šest měsíců přispělo mnoho k jeho zralosti a přirozeností jeho plemene bylo necítiti strachu a býti stoikem. A ačkoli byl již dosti učen svými bílými pány opovrhovati a nenáviděti negry, přiučil se v těchto třiceti hodinách zvláště trpké a nevyhladitelné nenávisti.

Jeho trapiči nezastavili se před ničím. Přinesli dokonce divokého psa a položili ho na Jerryho. Avšak povaze divokého psa se příčilo útočiti na nepřítele, který nemohl se hnouti, byť i nepřítelem tím byl Jerry, jenž tak často se na něho vrhl a převalil ho na palubě. Kdyby Jerry měl zlomenou nohu nebo podobné poranění, ale kdyby měl stále ještě možnost pohybu, byl by ho zadávil snad k smrti. Avšak tato naprostá bezpomocnost byla něčím jiným, a tak očekávané divadlo selhalo. Když Jerry vrčel a mručel, divoký pes vrčel a mručel mu v odpověď a vykračoval si kolem něho, avšak žádné domluvy černochů nemohly ho přiměti k tomu, aby zaťal zuby do těla Jerryho.

Popraviště psů před kolnou pro canoe bylo blázincem hrůzy. Čas od času přinášeli další svázané psy a házeli je na zem. Bylo tu ustavičné vytí, zejména těch, kteří leželi na slunci již od časného jitra a neměli vody. Časem spustili všichni, strženi vlnou rozčilení a strachu, zachvacujících křečovitě těla jich všech. Toto vytí, sesilující se a opět tichnoucí, nepřestávající však nikdy, trvalo po celou noc a z rána všichni trpěli nesnesitelnou žízní.

Slunce pražící na ně dolů v tom bílém písku, v němž se napolo pekli, přineslo jim vše mimo útěchu. Kruh trapičů utvořil se kolem Jerryho opět a opět, vypouštěli si na něm všechno své potupné opovržení proto, že přišel o své taboo. Co uvádělo Jerryho v největší zběsilost, nebyly rány a fysické mučení, nýbrž ten smích. Žádného psa netěší, směje-li se mu někdo, a Jerry nejméně ze všech dovedl ovládati svůj vztek, když si z něho tropili žerty, chechtajíce se mu přímo do tváře.

Ačkoli ani jednou nezavyl, vrčení a mručení spolu s žízní rozdrásalo mu chřtán a vysušilo mu jeho sliznice v ústech, že nebyl s to, mimo nejhorší dráždění,

aby vydal ještě nějaký zvuk. Jazyk visel mu z úst, a slunce v osm hodin počalo mu jej pomalu spalovati.

V té době to bylo, kdy jeden z hochů mu krutě ublížil. Vyvalil Jerryho z jámy, v níž ležel po celou noc na hřbetě, překulil ho na bok a podal mu malou nádobku plnou vody. Jerry počal ji chlemtati tak vášnivě, že teprve po půl minutě si uvědomil, že hoch vymačkal do ní mnoho semen palčivého zralého červeného pepře. Kruh diváků zavýskl radostí, a žízeň, již Jerry cítil před tím. nebyla ničím u porovnání s touto novou žízní, k níž přistoupila ještě palčivá agonie pepře.

Následující příhodou a to nejvíce důležitou, jak se pak objevilo, byl příchod Nalasu. Nalasu byl stařec šedesáti let, a byl slepý, chodě s dlouhou holí, s níž hmatal cestu před sebou. Ve druhé, volné ruce nesl malého vepře za svázané nohy.

»Říkají, že prý pes bílého pána má býti sněděn,« řekl somoským jazykem. »Kde je pes bílého pána? Ukažte mi ho.«

Agno, přišedší právě, stál vedle něho, když se naklonil nad Jerrym a prohlížel ho svými prsty. A Jerry nezačal vrčeti, ani nesnažil se kousnouti ho, ačkoli ruka slepcova přiblížila se v dosah jeho zubů více než jednou, neboť Jerry necítil nepřátelství v těch prstech, přejíždějících tak jemně po jeho těle. Na to Nalasu ohmatával vepře a opět a opět, jako by porovnával a počítal, ohledával hned Jerryho, hned vepře.

Pak Nalasu povstal a vyslovil svůj úsudek:

»Vepř je právě tak malý jako pes. Jsou stejné velikosti, avšak vepř má na sobě více masa k snědku. Vezměte vepře, a já si vezmu psa.«

»Nikoli,« řekl Agno. »Pes bílého pána porušil taboo. Musí býti sněděn. Vezměte si jiného psa a nechte zde vepře. Vyberte si velkého psa.«

»Chci míti psa bílého pána,« trval Nalasu na svém. »Pouze psa bílého pána a žádného jiného.«

Vyjednávání uvázlo, když Bašti objevil se náhodou na scéně a stál naslouchaje.

»Vezměte si psa, Nalasu,« řekl posléze. »Je to pěkný vepř, a já ho sním sám.«

»Porušil však taboo, vaše velké taboo nad místem kladení vajec, a musí tudíž býti snědčn,« vložil se do toho rychle Agno.

Příliš rychle, myslil si Bašti, a neurčité podezření probudilo se v jeho mysli, aniž by věděl proč.

»Taboo musí býti splaceno krví a uvařením,« pokračoval Agno.

»Velmi dobře,« řekl Bašti. »Sním vepříka. Podřízneme mu hrdlo, a jeho tělo okusí žár ohně.«

»Mluvím pouze podle zákona o taboo. Životem musí býti splaceno jeho porušení.«

»Je ještě jiný zákon,« uškleboval se Bašti. »Dlouho již platí, již od té doby, kdy Somo vystavil tyto hradby, že život může vykoupiti život.«

»Avšak toliko život muže a život ženy,« dokládal Agno.

»Znám ten zákon,« Bašti trval houževnatě na svém. »Somo jej ustanovil. Nikdy však nebylo řečeno, že život zvířete by nemohl vykoupiti život jiného zvířete.«

»Nebyl však nikdy tak vykládán,« zněla spěšná námitka lékaře čaroděje.

»A mělo to svůj důvod,« opáčil starý náčelník. »Neboť nikdy tu dosud nebylo pošetilce, jenž by dával vepře za psa Je to mladý vepřík a je tučný a křehký. Vezměte psa, Nalasu. Vezměte si psa hned.«

Avšak lékař čaroděj nebyl spokojen.

»Jak jste řekl, ó Bašti, ve své velké moudrosti, je to psí sémě síly a odvahy. Nechte, aby byl zabit. Až

přijde s ohniště, rozdělí se jeho tělo na mnoho malých kousků, tak že všichni muži z něho pojedí a tak dostanou po svém dílu síly a odvahy. Pro Somo bude lépe, budou-li jeho muži silní a stateční spíše, než jeho psi.«

Bašti však nechoval hněvu k Jerrymu. Žil příliš dlouho a příliš filosoficky, než aby vytýkal psu, že porušil taboo, o němž nevěděl. Ovšem, často již psi byli zabiti proto, že porušili taboo. Dovolil to však jen proto, že ti psi nebudili nikterak jeho zájmu, a protože jejich smrt zvyšovala posvátnost taboo. Dále však, Jerry zajímal ho dosti silně, a často od té doby, kdy Jerry podnikl na něho útok proto, že měl Van Hornovu hlavu, hloubal o této příhodě. Byla překvapující, jako překvapující jsou všechny úkazy životní, a dodávala potravy jeho hloubání. Pak byl tu obdiv nad odvahou Jerryho a cosi nevysvětlitelného, co bránilo mu křičeti bolestí při ranách holí. A aniž by na to myslil jako na krásu, krása údů a barvy Jerryho pronikla ho mimovolně pocitem záliby. Rád na něho hleděl.

Byl tu však ještě jiný důvod k Baštiho jednání. Uvažoval o tom, proč asi ten lékař čaroděj tak úporně si přál smrti pouhého psa. Bylo tu přece mnoho psů. Proč právě tohoto určitého psa? Bylo zjevno, že na jeho mysl působí něco zvláštního, ačkoli Bašti nedovedl uhodnouti, tušiti, co — leč, že to snad je pomsta, datující se od toho dne, kdy zabránil Agnovi, aby sám toho psa nesnědl. Je-li tomu tak, pak je to duševní stav, jehož nesměl trpěti u nikoho z příslušníků svého kmene. Ať byla však již pohnutka jakákoliv, střeže se, jak obyčejně činíval, před vším neznámým, měl za to, že je dobře ukázniti velekněze a ukázati opět jednou, že jeho, Baštiho, slovo je prvním a posledním slovem na Somo. Pročež odvětil:

»Žil jsem již dlouho a snědl jsem mnoho vepřů. Kdo

by se však odvážil říci mi, že ti vepři vstoupili do mne a že jsem se sám stal vepřem?«

Umlkl a rozhlédl se vyzývavě kruhem posluchačů. nikdo však se neozval. Místo toho někteří muži šklebili se přiblble a přešlapovali nepokojně, kdežto Agnův výraz prozrazoval jeho plné přesvědčení, že při jeho náčelníku nebylo nic, co by upomínalo na vepře.

»Snědl jsem již mnoho ryb,« pokračoval Bašti. »A dosud jediná rybí šupina nenarostla mi na těle, jediná žábra neukázala se v mém hrdle. Jak všichni víte a vidíte, nemám jediné ploutve na svých zádech. — Nalasu, vezměte si psa. — Aga, dones vepře do mého domu. Sním ho ještě dnes. — Agno, hleď, ať psi jsou včas zabiti, aby muži mohli jísti v udané době.«

Pak obrátiv se k odchodu, zabrousil do anglické hantýrky b ê c h e - d e - m e r a prohodil přísně přes ramena: »Mé slovo, vy velký kříž pro mne.«

Hlava XVII.

Když slepý Nalasu zvolna klopýtal odtud, jednou rukou tápaje před sebou, hledaje si cestu, druhou pak nesa Jerryho za svázané nohy hlavou dolů, uslyšel Jerry pojednou divoké vytí psů, když zabíjení počalo, a oni si uvědomili, že nastává jim smrt.

Avšak na rozdíl od Lamaie nevědoucího nic lepšího. stařec nenesl Jerryho po celou cestu k svému domu. U prvního pramene stékajícího dolů mezi nízkými pahorky stoupající půdy, zastavil se a dal Jerrymu píti. A Jerry zakoušel pouze rozkoš chladivé vláhy na svém jazyku, v ústech a v hrdle. Nicméně v jeho podvědomí počal již klíčiti dojem, že laskavějším než Lamai, než Agno, než Bašti byl tento nejlaskavější černoch, s nímž se setkal na Somo.

Když se napil tak, že pro tu chvíli nemohl píti více, poděkoval Nalasovi jazykem — ne vřele a nadšeně, jako by to byla kapitánova ruka, nýbrž s povinnou vděčností za životodárný doušek. Stařec zachechtal se potěšen, převalil vyprahlé tělo Jerryho do vody a drže mu hlavu nad hladinou, třel mu kůži, aby voda lépe do ní vnikla a dal mu tam ležeti dlouhou, blaženou chvíli.

Od potoka k Nalasovu domu, dosti daleko, Nalasu nesl ho stále ještě za svázané nohy, ač ne hlavou dolů, nýbrž drže ho jednou rukou přitisknutého k prsům.

Myslil na lásku psovu k sobě. Neboť Nalasu, proživ již mnoho let v temnotách své slepoty, přemýšlel tím více o světě kolem sebe a znal jej mnohem lépe, než kdyby jej byl mohl viděti. Pro své zvláštní účely potřeboval psa. Zkoušel to již s několika křováckými psy, ukázali však jen málo uznání jeho laskavosti a bez výjimky mu utekli. Poslední zůstal u něho nejdéle, poněvadž nakládal s ním s největší laskavostí, avšak přece jen mu utekl, než ho ještě vycvičil ke svým účelům. Avšak pes bílého pána, jak slyšel, byl jiný. Neutekl nikdy strachem a říkalo se, že je daleko chytřejší, než psi na Somo.

Nález Lamaiův uvázati Jerryho pomocí holi roznesl se osadou a také v Nalasově domě shledal se Jerry spoután týmž způsobem. Avšak přece byl tu rozdíl. Slepý muž ani jednou nejevil k němu netrpělivosti, nýbrž ztrávil hodiny každého dne, sedě na patách a láskaje Jerryho. Avšak i kdyby tak nebyl učinil, Jerry, jenž jedl jeho jídlo a počínal si již zvykati na změnu svých pánů, byl by přijal Nalasu za svého pána. Dále, v mysli Jerryho bylo naprosto hotovou věcí, když lékař čaroděj ho svázal a hodil mezi ostatní bezradné psy na jejich popraviště, že Agno přestal býti jeho pánem. A Jerry, jenž nebyl nikdy bez pána od svého nejrannějšího mládí, cítil nutkavou potřebu míti pána.

A tak se stalo, když přišel den, kdy hůl byla odvázána, že Jerry zůstal dobrovolně v domě Nalasově. Když stařec byl upokojen v tomto směru, že mu Jerry neuteče, počal s jeho výcvikem. Počal s ním pozvolna, po malých dávkách, až pak bylo mu věnováno kolik hodin denně.

Nejdříve ze všeho Jerry naučil se novému jménu pro sebe, totiž Bao, a byl učen ozvati se na ně na vzdálenost stále větší, bez ohledu na to, jak tiše bylo vyslo-

veno, a Nalasu postupoval tím způsobem, že vyslovoval je stále tišeji, až nebylo již promluveným slovem, nýbrž pouhým šepotem. Jerry měl jemný sluch, avšak sluch Nalasův následkem dlouhého výcviku byl téměř právě tak jemný.

Dále, Jerryho sluch byl cvičen k ještě větší bystrosti. Někdy po celé hodiny sedě u Nalasu nebo stoje opodál něho, učil se pochytiti nejslabší zvuky nebo šelesty z houštin. Ještě dále, učil se rozeznávati mezi zvuky z houštin a zvuky, jimiž vrčel výstrahy Nalasovi. Ozval-li se šelest, jejž Jerry zjistil jako pocházející od nějakého selete nebo kuřete, nezavrčel vůbec. Nemohl-li ho zjistiti, zavrčel jen velice slabě. Pocházel-li však zvuk od nějakého muže nebo hocha, pohybujícího se tam tiše a proto podezřele, naučil se Jerry zavrčeti hlasitě; byl-li zvuk hlasitý a bezstarostný, vrčení Jerryho bylo tiché.

Jerrymu nepřišlo nikdy na mysl pátrati po tom, proč se tomu všemu učí. Dělal to prostě proto, že to bylo přáním jeho posledního pána. Tomu všemu a mnohému jinému za cenu neobmezeného času a trpělivosti, Nalasu ho učil a ještě více ho učil, rozmnožuje jeho slovník tak, že na dálku mohli spolu rychle a naprosto srozumitelně rozmlouvati.

Tak na padesát stop daleko, Jerry »bafl« tiše sdělení, že se ozval zvuk, jejž nezná, a Nalasu různými sykavkami dovedl mu dáti znamení, aby stál tiše, aby bafl ještě tišeji, nebo aby mlčel, nebo aby k němu neslyšně přišel, nebo aby šel do houštin a pátral po původu toho zvláštního zvuku, nebo aby štěkaje hlasitě se tam vrhl a útočil.

Nebo když jemné uši Nalasovy pochytily s opáčné strany nějaký zvláštní zvuk, tázal se Jerryho, slyšel-li jej také. A Jerry poslouchaje napiatě až k prstům svých

noh, dovedl změnou ve kvantitě nebo kvalitě svého bafnutí říci Nalasovi, že ho neslyšel, pak že ho slyšel a snad konečně i, že to byl cizí pes, nebo lesní krysa, nebo nějaký muž, nebo hoch — vše těmi nejtiššími zvuky, jež byly sotva více než pouhým dechem, vesměs jednoslabičnými, skutečným těsnopisem mluvy.

Nalasu byl zvláštní stařec. Žil zcela sám v malém rákosovém domku na okraji vesnice. Nejbližší stavení bylo dosti vzdáleno, kdežto jeho stálo na mýtině v husté džungli, která neblížila se k němu nikde více, než na šedesát stop. A tuto mýtinu udržoval stále a pečlivě prostou veškeré tak rychle rostoucí vegetace. Jak se zdálo, neměl přátel. Alespoň žádní návštěvníci nepřicházeli nikdy do jeho příbytku. Léta trvalo od té doby, kdy odradil posledního. Mimo to neměl příbuzných. Jeho žena byla již dávno mrtva, a jeho tři synové, neženatí ještě, přišli při nějakém loupežném vpádu za hranice somoské o své hlavy na stezkách džungle a byli snědeni křováckými vrahy.

Na slepce měl velmi mnoho práce. Nežádal od nikoho žádné ochoty a vše obstarával si sám. Na své mýtině pěstoval yamy, sladké zemáky a taro. Na jiné mýtině — neboť jeho zásadou bylo nemíti stromů poblíž stavení — měl pisangy, banány a půl tuctu kokosových palem. Plody a zeliny vyměňoval pak dole ve vesnici za maso a ryby a tabák.

Ztrávil velmi mnoho svého času Jerryho výchovou a příležitostně hotovil luky a šípy, které byly tak ceněny příslušníky jeho kmene, že mu zajišťovaly stálý odbyt. Uplynul sotva jediný den, v němž by se nebyl cvičil s lukem a šípy. Řídil se pouze směrem zvuku, a kdykoli se ozval nějaký šelest nebo zvuk z džungle, a jakmile ho Jerry poučil o jeho povaze, hned vystřelil

tam šípem. Povinností Jerryho bylo pak přinésti opět pečlivě šíp, kdykoli se minul cíle.

Zvláštní bylo při Nalasovi, že nespal více než tři hodiny ve čtyřiadvaceti, že nikdy nespal v noci, a že jeho krátký spánek za denního světla nikdy se neodbýval uvnitř stavení. V nejhustší spleti sousední džungle bylo skryto jakési hnízdo, k němuž nebylo vůbec pěšiny. Nikdy tam nevstupoval, ani ho neopouštěl toutéž cestou, takže tropické rostlinstvo žírné půdy, když na ně tak zřídka kdy stoupal, vždy zahladilo všecky stopy jeho kroků. Kdykoli spal, Jerry, jak byl vycvičen, zůstal na stráži a nesměl nikdy současně spáti.

A bylo zde mnoho důvodů k této Nalasově nekonečné opatrnosti. Nejstarší z jeho tří synů zabil jakéhosi Ao v hádce. Ao byl jeden ze šesti bratří rodiny Anno, bydlící v jisté vesnici v horách. Podle zákona platícího na Somo rodina Anno byla oprávněna vybrati krvavý dluh od rodiny Nalasu, v čemž jí bylo zabráněno smrtí všech tří synů Nalasových v houštinách. A ježto dle somoského zákoníka platilo život za život, a ježto Nalasu zůstal na živu sám ze své rodiny, bylo v celém kmeni dobře známo, že Annové se nespokojí, dokud nepřipraví slepce o život.

Nalasu však byl znám jako velký bojovník právě tak jako otec tří tak bojovných synů. Dvakráte pokusili se Annové vybrati svůj dluh. Po prvé, když ještě Nalasu měl zdravý zrak, Nalasu odkryl jejich léčku obešel je a napadnuv je, zabil samotného Anno, otce, zdvojiv takto krvavý dluh.

Pak potkala ho nehoda. Když znovu naplňoval mnohokráte již použité patrony sniderovky, výbuch střelného prachu vypálil mu obě oči. Bezprostředně na to, když seděl léče své rány, Annové sestoupili dolů k němu — jak právě to očekával, a proti čemuž učinil nále-

žité opatření. Téže noci dva strýcové a druhý z bratří šlápli na otrávené trny a zemřeli hroznou smrtí. Tak počet životů, jež dluhoval Annoům vzrostl na pět, a proti tomu stál tu pouze slepec, jenž měl splatiti tento dluh.

Od té doby Annové obávali se příliš trnů, než aby se odvážili přijíti opět, ačkoli jejich pomstychtivost stále doutnala, a oni žili doufajíce, že přijde den, kdy Nalasova hlava bude zdobiti jejich krov. V mezidobí nebylo tu příměří, nýbrž stálá snaha zastihnouti starce ve chvíli, kdy by se nemohl brániti. Stařec nemohl vystoupiti proti nim, a oni se báli vystoupiti přímo proti němu. A den ten se nepřiblížil, až teprvé po Jerryho adopci, kdy jeden z Annoů učinil objev, o jakém dosud nikdo nevěděl na celé Malaitě.

Hlava XVIII.

Zatím míjel měsíc po měsíci, jihovýchodní vítr se vydýchal, počal opět vanouti pasát, a Jerry přibral dalších šest měsíců času, váhy, síly a pevnosti svých kostí. Byl to příjemný čas toho půl roku se slepcem, přes skutečnost, že Nalasu byl přísný cvičitel, trvající na tom, že musí cvičiti Jerryho po více a více hodin, den ze dne, než bylo kdy údělem kteréhokoli psa. Nikdy nedostalo se Jerrymu od něho rány, nikdy drsného slova. Tento muž, jenž zabil čtyři členy rodiny Anno, tři z nich, když již oslepl, jenž zabil více ještě mužů v dobách svého divokého mládí, nikdy nepozdvihl svého hlasu ve hněvu na Jerryho a neovládl ničím přísnějším, než nejlaskavější domluvou.

Duševně tato ustavičná výchova, jíž se Jerrymu dostávalo v tomto pozdním období jeho věku štěněte, zvýšila jeho mozkové schopnosti pro celý jeho život. Snad žádný pes na celém světě nedovedl se tak vyjadřovati, jako on, a to ze tří příčin: své vlastní inteligence, důmyslného způsobu Nalasovy výchovy a dlouhých hodin, zasvěcených tomuto učení.

Jeho těsnopisný slovník byl na psa ohromným. Téměř by se mohlo říci, že on a ten muž dovedli spolu mluviti po celou hodinu, ačkoli jednoduché byly pojmy, a málo bylo pojmů, o nichž mohli hovořiti; velmi málo

z bezprostřední konkrétní minulosti a sotva něco z bezprostřední konkrétní budoucnosti bylo předmětem jejich hovoru. Jerry nemohl mu vypravovati více o Meringu, ani o A r a n g i, než by mu mohl říci o své velké lásce ke kapitálu nebo o důvodu své nenávisti k Baštimu. A rovněž tak Nalasu nemohl mu říci nic o krvavém nepřátelství s Anno, ani o tom, jak přišel o zrak. Ve skutečnosti všechen jejich hovor byl omezen na přítomnost okamžiku, ač dovedli obrátiti svou pozornost i na bezprostřední minulost. Nalasu dával Jerrymu celou řadu pokynů, jako, jak jíti sám na špehy, jak jíti ke hnízdu, obejíti je kolem do kola v širokém kruhu, vydati se pak dále na druhou mýtinu, kde byly ovocné stromy, přetnouti džungli po hlavní pěšině, dáti se pěšinou k vesnici, až by přišel k velkému fíkovníku a pak vrátiti se malou stezkou k Nalasovu příbytku. Což vše Jerry provedl do poslední písmeny, a vrátiv se podával zprávu. Jako na příklad: u hnízda nic neobyčejného, než že tam bylo poblíž káně; na druhé mýtině spadly tři kokosové ořechy na zem — neboť Jerry uměl počítati spolehlivě až do pěti; mezi druhou mýtinou a hlavní pěšinou byla čtyři selata; na hlavní pěšině potkal psa, více než pět žen a dvě děti; a na malé pěšině cestou domů zpozoroval kakadu a dva hochy.

Nedovedl však sděliti Nalasovi stav své mysli a svého srdce, který mu bránil, aby byl zplna spokojen se svým nynějším postavením. Neboť Nalasu nebyl bílý bůh, nýbrž pouze černošský bůh. A Jerry nenáviděl všechny černochy a opovrhoval jimi, mimo dvě výjimky, Lamaie a Nalasu. Mohl je snésti a pokud jde o Nalasu, pociťoval k němu dokonce jakousi mírnou, sladkou náklonnost. Nemiloval ho však a nemohl ho milovati.

V nejlepším případě byli to pouze bozi druhého

řádu a nemohl stále ještě zapomenouti svých velkých bílých bohů, jakým byl kapitán a pan Haggin a, ježto z téhož kmene, i Derby a Bob. Byli něčím jiným, něčím více, něčím lepším než celá ta černá divočina, v níž nyní žil. Byli nad ní a mimo ní, v nedostižném ráji, na nějž tak živě pamatoval, po němž toužil, k němuž však neznal cesty a jenž snad, neboť byl si nejasně vědom konce všech věcí, zmizel již v tom posledním nic, v něž rozplynula se již A r a n g i a kapitán.

Marně se snažil ten stařec, aby získal Jerryho lásky. Nedovedl soupeřiti s četnými vzpomínkami Jerryho, ač podařilo se mu dosíci jeho naprosté věrnosti a přítulnosti. Ne vášnivě, jako by byl bojoval k smrti za kapitána, avšak oddaně až k smrti dovedl by bojovati za Nalasu. A ten stařec nesnil nikdy o ničem, než jak by dobyl celého srdce Jerryho.

*

Nadešel den Annoům, kdy jeden z nich učinil objev, záležející z hustě pletených sandálů, chránících šlapadla jejich nohou před otrávenými trny, jimiž Nalasu připravil již tři z nich o život. Onen den byl vlastně nocí, černou nocí, nocí tak černou pod zachmuřenou oblohou, že nebylo viděti kmene stromu na osminu palce před nosem. A Annové sestoupili na Nalasovu mýtinu, tucet jich bylo a byli ozbrojeni sniderovkami, jezdeckými pistolemi, tomahawky, a válečnými kyji, kráčejíce opatrně přes své tlusté sandály, neboť se báli trnů, jichž Nalaso tam nasázel.

Jerry, sedě mezi Nalasovými koleny a klímaje ospale, dal první výstrahu Nalasovi, který seděl přede dveřmi s očima široce otevřenýma, s napiatým sluchem, jak sedával každé noci po mnoho let. Naslouchal ještě pozorněji po kolik dlouhých minut, v nichž neslyšel nic,

šeptaje zatím Jerrymu o další zprávy a poroučeje mu, aby mluvil tiše; a Jerry všemi těmi pouze dechovými těsnopisnými slovy své řeči, jíž se byl přiučil, sdělil mu, že blíží se muži, mnoho mužů, více mužů nežli pět.

Nalasu sáhl po luku po svém boku, přiložil šíp a čekal. Posléze jeho vlastní uši pochycovaly nejslabší šelesty, nyní zde, nyní opět tam, blížící se k němu v kruhu. Vybízeje stále k tichu, dožadoval se potvrzení od Jerryho, jehož srst na hřbetě počala se ježiti pod citlivými prsty Nalasovými a jenž nyní již četl v nočním vzduchu právě tak čenichem jako ušima. A Jerry právě tak tiše jako Nalasu, sděloval mu opět, že to jsou muži, mnoho mužů, více než pět mužů.

S trpělivostí stáří seděl Nalasu bez hnutí, až zcela blízko, na samém okraji džungle, o šedesát stop dále umístil určitý šum určitého muže. Napial svůj luk, pustil šíp a byl odměněn vzdechem a stonem podivně smíšenými. Nejprvé zadržel Jerryho, aby neběžel pro šíp, o němž věděl, že zasáhl svůj cíl, a pak přiložil čerstvý šíp k tětivě luku.

Minulo patnáct minut ticha, stařec jako by vytesán z kamene, pes chvěje se chtivostí pod článkovanými dotyky jeho prstů, a poslouchaje jeho rozkazu nevydávati zvuku. Neboť Jerry právě tak jako Nalasu věděl, že smrt šelestí a číhá v tom kruhu tmy. Opět ozval se měkký pohyb, blíže než prve, avšak vypuštěný šíp minul se cíle. Slyšeli jeho náraz na kmen stromu dále a zmatek slabých zvuků, vyvolaný spěšným ústupem terče. Pak po chvíli ticha Nalasu řekl tiše Jerrymu, aby přinesl šíp. Byl cvičen dlouho a byl cvičen dobře, neboť neslyšně i pro Nalasův sluch, jemnější než sluch vidoucího muže, sledoval směr dopadu šípu na kmen a přinesl šíp zpět ve svých ústech.

Opět čekal Nalasu, až bylo slyšeti šelestění úžícího

se opět kruhu, načež Nalasu provázen Jerrym vzal všechny své šípy a hnul se neslyšně o něco dále. Ještě než opět dosedli, vybuchla sniderovka, cílící ve směru místa, jež právě opustili.

A slepec a pes od půlnoci až do svítání úspěšně zápasili, odrazivše dvanáct mužů, vyzbrojených hromem střelného prachu a dalekonosnými, hluboko pronikajícími kulkami z měkkého olova. A slepec bránil se pouze lukem a stem šípů. Vypustil kolik set šípů, jež mu Jerry opět přinesl, a vypouštěl je opět a opět. Avšak Jerry pomáhal mu dobře a vydatně, přispívaje bystrému Nalasově sluchu svým ještě bystřejším, krouže neslyšně kolem stavení a oznamuje, kde útok doléhal nejblíže.

Mnoho drahocenného prachu promarnili Annové, neboť to bylo jako nějaká hra s neviditelnými duchy. Nic nebylo viděti, leč ohnivé záblesky ručnic. Nespatřili vůbec Jerryho, ač cítili brzy jeho pohyby blízko sebe, když pátral po šípech. Jednou, když jeden z nich se ohnal po šípu, letícím těsně kolem něho, dotekl se Jerryho hřbetu rukou a pocítil ostré kousnutí jeho zubů s divokým skřekem hrůzy. Snažili se stříleti podle zabzučení Nalasovy tětivy, avšak Nalasu vystřeliv změnil vždy ihned svou posici. Několikráte postřehnuvše, že Jerry je na blízku, střelili po něm a jednou dokonce byl jeho čenich lehce ožehnut prachem.

Když se rozednilo, v rychlé tropické šedi vyznačující letmý přechod ze tmy ke slunci, Annové ustoupili, kdežto Nalasu, vzdáliv se ze světla do svého příbytku, měl ještě osmdesát šípů, díky Jerrymu. Krásným úspěchem pro Nalasu byl jeden mrtvý a neznámo kolik mužů raněných šípy, kteří odtáhli dále.

A až do poledne Nalasu chýlil se nad Jerrym, láskaje ho, mazle se s ním za to, co pro něho vykonal.

Pak se vydal na cestu a Jerry s ním a vypravoval o bitvě. Bašti ho navštívil, než ještě den se skončil a promluvil s ním vážně.

»Mluvím jako starý muž ke starému muži,« zněl počátek Baštiho řeči. »Jsem starší než vy, ó Nalasu; nikdy jsem se nebál, avšak nikdy jsem nebyl statečnějším než vy. Chtěl bych, aby všichni mužové mého kmene byli tak statečnými, jako jste vy. Avšak působíte mi velký zármutek. K čemu je všecka vaše odvaha a váš důmysl, když nemáte potomstva, aby vaše odvaha a váš důmysl žil dále?«

»Jsem již starý muž,« Nalasu počal.

»Ne tak starý, jako jsem já,« přerušil ho Bašti. »Ne příliš starý, abyste se nemohl oženiti, aby tak vaše símě dodalo síly mému kmenu.«

»Byl jsem ženat a dlouho ženat a zplodil jsem tři statečné syny. Jsou však již mrtvi. Nebudu tak dlouho žíti jako vy. Vzpomínám na své mladé dny jako na rozkošné sny, na něž vzpomínáme, procitnuvše ze spánku. Nyní myslím více na smrt a na konec. Na manželství nemyslím již vůbec. Jsem příliš stár, než abych se oženil. Jsem dosti stár, abych se připravil k smrti a jsem velice zvědav na to, co se se mnou stane, až budu mrtev. Budu mrtev navždy? Budu opět žíti v říši snů — sám jsa stínem snu, vzpomínajícím stále dnů, kdy jsem žil v hřejivém světě, se šťavami hladu ve svých ústech a s láskou k ženě v prsou svého těla?«

Bašti pokrčil rameny.

»Já také přemýšlel jsem již mnoho o těchto věcech,« řekl. »Leč nedospěl jsem nikam. Nezvíme toho, dokud nezemřeme, budeme-li náhodou vůbec něco věděti, až nebudeme tím, čím jsme. Tolik však víme oba, vy i já: kmen žije. Kmen nezemře nikdy. Proto, má-li náš život míti vůbec nějaký smysl, musíme učiniti

svůj kmen silnějším. Vaše dílo ve kmenu není ještě skončeno. Musíte se oženiti, aby tak vaše odvaha a váš důmysl žil i po vás. Mám pro vás ženu — ne, dvě ženy, neboť vašich dnů je namále a dožiju se jistě ještě toho, až budete viseti s mými otci s krovu kolny pro canoe.«

»Nechci platiti nic za ženu,« namítal Nalasu. »Nechci platiti nic za žádnou ženu. Nezaplatil bych ani špetky tabáku, ani rozbitého kokosového ořechu za nejlepší ženu na Somo.«

»Nestarejte se,« Bašti pokračoval pokojně. »Zaplatím za vás cenu ženy, dvou žen. Je tu Bubu. Za půl krabice tabáku koupím ji pro vás. Je široká a statná, kulatých stehen, širokých boků, s nádhernými, bohatými prsy. Je tu Nena. Její otec určil za ni značnou cenu — celou krabici tabáku. Koupím ji pro vás taktéž. Nezbývá vám již mnoho času. Musíme si pospíšiti.«

»Neožením se,« prohlásil stařec hystericky.

»Oženíte se. Řekl jsem.«

»Ne, pravím, že ne, a pravím opět: n e; ne, ne, ne. Ženy jsou na obtíž. Jsou to mladice, a jejich hlavy jsou plny hloupostí. Jejich jazyky jsou plny zbytečných slov. Jsem již stár, mám rád klid po svém způsobu, oheň života již ve mně vyhasl, sedím raději sám a sám ve tmách a přemýšlím. Tlachání takových mladých věcí, nemajících nic než pěnu a pápěří v hlavě a na jazyku, ne, zbláznil bych se. Jistě bych se zbláznil — tak bych se zbláznil, že bych chtěl naplíti do každé mušle, pitvořil bych se na měsíc a překousal bych si žíly a vyl bych jako pes.«

»A učinite-li tak, co z toho? Jen když vaše símě bude žíti. Zaplatím za vaše ženy jejich otcům a pošlu vám je do tří dnů.«

»Nebudu s nimi nic míti,« tvrdil Nalasu divoce.

»Budete,« trval Bašti klidně na svém. »Neboť kdybyste neměl, splatil byste mi to, a byl by to těžký, krutý dluh. Vykloubím vám všechny údy tak, že budete jako slimýš, jako tučný vepř, z něhož se vytahají kosti, a pak vás dám na kůl přímo uprostřed psího popraviště, abyste tam otékal v bolestech na slunci. A co z vás bude, hodím psům za pokrm. Vaše símě nesmí vyhynouti na Somo. Já, Bašti, vám to pravím. Do tří dnů vám pošlu vaše dvě ženy.«

Umlkl a nastala dlouhá pomlčka mezi oběma muži.

»Nuže?« počal opět Bašti. »Buď ženy nebo kůl na slunci. Zvolte si, ale rozmyslete si to dobře, než zvolíte, abych vám dal vykloubiti vaše údy.«

»V mém věku, když všechna pokušení mládí jsou již dávno za mnou!« naříkal Nalasu.

»Volte. Uvidíte ještě, že je pokušení a životní míza a všechno, až budete uprostřed psího popraviště a slunce vám bude pražiti vaše vykloubené údy, až tuk z vašeho vyhublého těla bude ucházeti v bublinách jako sádlo ze škvařícího se selete.«

»Pošlete mi tedy ty ženy,« vypravil ze sebe Nalasu po dlouhé pomlčce. »Ale pošlete je do tří dnů, ne do dvou, ani již zítra.«

»Dobře,« přisvědčil Bašti vážně. »Žil jste vůbec jen proto, že ti, kdo byli před vámi, nyní již dávno ve tmách, pracovali k tomu, aby kmen mohl žíti, a abyste se vy mohl zroditi. Nyní tu jste. Oni za vás zaplatili cenu vašeho života. Je to váš dluh. Přišel jste na svět s tímto dluhem. A splatíte jej, než odejdete ze života. Takový je zákon. A je to tak v pořádku.«

Hlava XIX.

A kdyby Bašti byl uspíšil odevzdání žen o dva dny, nebo dokonce jen o jeden den, Nalasu byl by vstoupil do obávaného očistce manželství. Avšak Bašti držel své slovo, a třetího dne měl příliš mnoho na práci, s daleko naléhavějším problémem, než aby odváděl Bubu a Nenu slepému starci, očekávajícímu s obavou jejich příchod. Neboť z rána třetího dne všechny vrcholky závětrné Malaity promluvily svou dýmovou mluvou. Válečná loď byla u pobřeží — tak zněla zpráva, velká válečná loď, směřující k pobřežním ostrůvkům Langa-Langy. Válečná loď nezakotvila u břehu. Zaměřila svůj běh k Somo.

Nalasu, slepý, nemohl viděti dýmové řeči psané ve vzduchu. Poněvadž pak také jeho příbytek byl tak stranou, nikdo k němu nepřišel, aby mu to řekl. Prvního upozornění se mu dostalo, když pronikavé hlasy žen, křik dětí a pláč nemluvňat v neznámém strachu doléhaly k němu s hlavní pěšiny, vedoucí z osady k vnitrozemským hranicím Somo. Vyčetl pouze strach a paniku z těch zvuků, usoudil z toho, že vesnice byla na útěku do horských opevnění, neznal však příčiny tohoto útěku.

Zavolal k sobě Jerryho a nařídil mu, aby slídil u velkého fíkovníku, kde Nalasova stezka a hlavní pěšina se

spojovaly, a aby vše pozoroval a přinesl mu zprávu. A Jerry si usedl pod fíkovník a viděl útěk celého Somo. Muži, ženy a děti, mladí i staří, děti u prsu i patriarchové, opírající se o hole a berly, ubírali se před jeho očima, jevíce největší spěch a vzrušení. Vesničtí psi byli jakoby poděšeni, kňučíce a skučíce na svém útěku. A nákaza hrůzy působila silně i na Jerryho. Cítil pronikavou chuť přidružiti se k tomuto divokému úprku před nějakou nevysvětlitelnou, katastrofální příhodou, hrozící všem a probouzející jeho pudové předtuchy smrti. Opanoval však tento pud věrností k slepému muži, který ho živil a láskal po celých dlouhých šest měsíců.

Vrátiv se k Nalasu a sedě mezi jeho koleny sděloval mu novou zprávu. Bylo mu nemožno počítati více než do pěti, ačkoli věděl, že prchající obyvatelstvo čítalo mnohem více než pět. Naznačil tedy pět mužů a více, pět žen a více, pět dětí a více, pět nemluvňat a více, pět psů a více — i prasat oznámil pět a více. Nalasovy uši sdělily mu, že jich bylo mnohem, mnohem více, a tázal se na jména, Jerry znal jméno Baštiho, Agnovo, Lamaiovo a Lumaiovo. Nepronášel jich ani se sebe menší podobností jejich správnému zvuku, avšak sděloval je svým bafáním v té těsnopisné řeči, jíž přiučil ho Nalasu.

Nalasu uváděl pak ještě mnoho jiných jmen, jež Jerry znal dle sluchu, nedovedl jich však sám vyjádřiti zvukem, a přisvědčil ano k většině jich současným přikyvováním hlavou a zdviháním své pravé pracky. Při některých jménech sebou nepohnul na znamení, že jich nezná. Při jiných pak, jež poznal, jichž majitelů však nespatřil, odpověděl svou levou prackou.

A Nalasu, věda, že něco strašného hrozí — něco daleko strašnějšího, než nějaký loupežný vpád soused-

ních přímořských kmenů, jejž Somo za svými náspy by mohlo snadno odraziti, tušil, že to byl dlouho očekávaný trest vojenskou lodí. Přes svých šedesát let nezažil dosud nikdy ostřelování vesnice. Slýchával nejasné zprávy o tom, co se stalo, když jiné vesnice byly ostřelovány, neměl však o tom jiné představy, než že to jsou jistě kulky větší, než ze sniderovek, jež dovedou také proletěti poměrně na větší vzdálenost vzduchem.

Bylo mu však souzeno, aby poznal ostřelování, než ještě zemře. Bašti, jenž čekal již dlouho křižník, mající pomstíti zničení Arangi a uřezání hlav bílých mužů, a jenž počítal již dlouho, jakou škodu bude asi míti v zápětí, vydal rozkaz svému lidu k útěku do hor. První v předních řadách, nesena tuctem mladých mužů, nalézala se jeho sbírka hlav, zabalených v rohožích. Poslední opoždění uprchlíci, tvořící zadní voj průvodu, právě přešli, a Nalasu, nesa svůj luk a osmdesát šípů, s Jerrym ve svých patách, udělal právě první krok, chtěje je následovati, když vzduch nad ním byl roztříštěn strašlivým zvukem.

Nalasu rychle přisedl k zemi. Byl to první granát v jeho životě a byl tisíckrát strašnější, než si představoval. Byl to zvuk, jako by se nebesa tříštila, jako by se hroutila celá kosmická stavba pod rukama nějakého mocného boha. Bylo to, jako by někdo rval plachty tlusté jako houně, široké jako země a sáhající až k obloze.

Nejen že usedl právě před svými dveřmi, ale skrčil hlavu ke kolenům, chráně si ji rukama nad ní skříženýma. A Jerry, který dosud nikdy neslyšel střelby granáty, a tím méně si představoval, čemu se asi podobá, byl všecek zachvácen její hrůzností. Bylo mu to živelní katastrofou, jako když Arangi byla ponořena až

k svému pažení skučícím a ječícím vichrem. Avšak věren své povaze, nezalezl před třeskotem tohoto prvního svého granátu. Naopak, naježil srst a vrčel, cenė výhrůžně zuby na tu věc, jež byla tak pronikavě přítomna a přece neviditelna jeho očím, nechť to již bylo cokoli.

Nalasu skrčil se ještě více, když granát vybuchl opodál, a Jerry vrčel a naježil srst ještě více, oba opakovali tyto své pohyby při každém dalším granátu, které neozývaly se sice hlasitěji než první, avšak vybuchovaly v džungli stále blíže. A Nalasu, jenž prožil tak dlouhý život co nejstatečněji uprostřed nebezpečí, jež znal, byl odsouzen osudem, aby zemřel jako zbabělec ve strachu před něčím neznámým, chemicky vrhanými střelami bílých pánů. Když dopadající granáty vybuchovaly stále blíž a blíže, poslední zbytek sebevlády, jejž ještě měl, ho opustil. Tak naprostým byl jeho panický strach, že by si byl téměř hryzl žíly a vyl. Se šíleným skřekem vyskočil a vrhl se do svého stavení, jako kdyby skutečně jeho slaměná střecha mohla ochrániti jeho hlavu před těmito ohromnými náboji. Narazil na dveřeje, a než ještě Jerry mohl ho následovati, překotil se obloukem doprostřed podlahy právě v čas, aby přijal svůj poslední granát přímo na hlavu.

Jerry přiběhl právě ku prahu, když granát vybuchl. Dům změnil se ve smršť trosek, a Nalasu rozlétl se v kusy zároveň s ním. Jerry na prahu byl uchvácen vírem výbuchu a odmrštěn nějakých dvacet stop dále. Vše v jediném zlomku okamžiku, zemětřesení, bouřlivá vlna přílivu, sopečný výbuch, hrom z nebes a elektrický blesk z oblohy, to vše mrštilo jím a vyrazilo z něho vědomí.

Neměl potuchy, jak dlouho tu ležel. Pět minut trvalo, než jeho nohy počaly se opět stahovati prvními křečovitými pohyby, a když vrávoraje postavil se na nohy

a potácel se jako v mrákotách, neměl potuchy, jak čas míjel. Nemyslil v té chvíli vůbec na čas. Jeho myšlenkou, řídící další jeho činy, bylo, aniž by si toho byl vědom, že pouhý úlomek vteřiny právě před tím dostal hroznou ránu, nespočetně větší, než byla rána holí nějakého černocha.

Jeho chřtáni plíce byly plny dusivého, palčivého kouře a prachu, nozdry plny hlíny, a odfrkoval a kýchal zběsile, pobíhaje kolem, klesaje, jako by byl opilý, skákaje do vzduchu, stavě se na zadní nohy, drbaje se předními prackami na nose, s hlavou skloněnou mezi nohy, a otíraje dokonce čenich o zemi. Nemyslil na nic, než jak odstraniti tu palčivou bolest nosu a úst, dusivý pocit plic.

Zázrakem unikl úrazu létajícími úlomky železa, a díky svému silnému, zdravému srdci unikl nebezpečí smrti následkem leknutí při výbuchu. Ne dříve než po pěti minutách šíleného zápasu, při němž si počínal jako kuře, jemuž byla useknuta hlava, shledal život opět snesitelným. Vrchol dušení a agonie minul, a ačkoli byl ještě sláb a zmámen, běžel směrem ke stavení a k Nalasu. Avšak nebylo tu ani stavení, ani Nalasu — pouze promíchané zbytky obou.

Zatím co granáty vybuchovaly a hřměly dále, hned blízko, hned dále, Jerry pátral, co se vlastně stalo. Právě tak, jako zmizelo stavení, zmizel i Nalasu. Na oba sneslo se konečné nic. Celý bezprostřední svět byl odsouzen zmizeti v nic. Život sliboval se pouze někde jinde, na vysokých pahorcích a ve vzdálených houštinách, kam zatím kmen již uprchl. Byl věren svému pobřeží, pánu, jehož poslouchal tak dlouho, byť to byl i černoch, který ho tak dlouho krmil a k němuž choval upřímnou náklonnost. Avšak tohoto pána tu více nebylo.

Jerry ustoupil, nebyl to však překotný ústup. Chvíli ještě vrčel na každý sykot granátu ve vzduchu a na každý výbuch granátu v houštinách. Po chvíli však, když pozorovati je stále stalo se mu již nepohodlným, jeho naježený hřbet se uhladil a Jerry již ani nevrčel, ani necenil zubů.

A když odcházel od toho, co bývalo a co přestalo býti, nekňučel a neběžel jako nějaký křovácký pes. Místo toho pustil se pěšinou svým pravidelným, důstojným krokem. Když se vynořil na hlavní cestu, shledal ji opuštěnu. Poslední uprchlík byl již pryč. Cesta, ač po ní dříve stále někdo přecházel, ať ve dne, ať v noci, a jež byla ještě krátce před tím tak plna lidských bytostí, byla nyní prázdna, a tato prázdnota působila na něho hluboce pomíjejícností všeho v tomto světě blížícím se svému zániku. A tak se stalo, že neusedl již pod fíkovníkem, nýbrž běžel dále za prchajícím kmenem.

Svým čenichem četl historii útěku. Na jednom místě setkal se s něčím, co dalo mu tušiti jeho hrůzu. Byla to celá skupina zabitých granátem. Byli tu starý muž, asi padestiletý, s berlou, neboť scházela mu noha, již urval mu žralok, když byl ještě mladým hochem, mrtvá Mary s mrtvým nemluvnětem u prsu a držíc ještě mrtvé, tříleté dítě za ruku, a dva mrtví vepři, velcí a tuční, jež žena chtěla odehnati do bezpečí.

A Jerryho čenich mu prozradil, jak proud uprchlíků rozprchl a rozštěpil se zde na obě strany a splynul opět o kus dále. Ještě s dalšími známkami útěku se setkal, byl tu kus ohlodané cukrové třtiny, jež nějaké dítě tu upustilo, hliněná dýmka s krátkým troubelem, jak byl postupně ulamován, nějaké pero, vypadnuvší z vlasů nějakého prchajícího muže, a košíček plný vařených yamů a sladkých zemáků, položený pečlivě stranou, po-

dél cesty nějakou Mary, jež shledávala asi jeho tíži příliš velkou.

Ostřelování přestalo, zatím co Jerry tu běžel, pak zaslechl střelbu pušek vyloděného oddílu, jak stříleli domácí vepře v ulicích somoských. Neslyšel však dunění kácených kokosových stromů, a také se již nikdy tam nevrátil, aby spatřil škodu způsobenou sekerami.

Neboť právě nyní se stalo s Jerrym něco podivného, co myslitelé světa dosud nevysvětlili. V jeho psím mozku ukázala se volná činorodost života, kterou všechny generace metafysiků byly vedeny k požadavku Boha a kterou všichni deterministé filosofové dali se vésti za nos, ač to prohlašovali za pouhou illusi. Co Jerry udělal, to udělal. Nevěděl, jak a proč to dělá, o nic více, než ví nějaký filosof, jak a proč se rozhodne pro moučnou kaši a smetanu k snídaní místo dvou vajíček na měkko.

Co Jerry učinil bylo, že dal se vésti popudem svého mozku, udělal ne to, co bylo snazším a obyčejnějším, nýbrž co zdálo se býti obtížnějším a neobyčejnějším. Ježto je snáze snášeti známé, než utéci se k neznámému, ježto nouze a strach milují společnost, na pohled nejsnazší věcí, již by Jerry byl mohl učiniti bylo, následovati kmen somoský do jeho opevněných míst. A přece, co Jerry udělal bylo, že se odchýlil od čáry ústupu a pustil se k severu, přes hranice somoské, a pokračoval dále k severu do cizí země neznáma.

Kdyby Nalasu nebyl býval stržen v konečné nic, Jerry byl by tu zůstal. To je pravda, a to snad také tomu, kdo uvažuje o tom, jak si počínal, zdálo se býti způsobem, jak asi uvažoval. Avšak on tak neuvažoval, on neuvažoval vůbec, jednal pouze řídě se pudem. Uměl spočítati pět kusů něčeho a označiti to jménem a počtem, nebyl však schopen úvahy, že by byl zůstal na Somo, kdyby Nalasu byl na živu, a že odešel ze Somo,

jestliže Nalasu zemřel. Odešel prostě ze Somo proto, že Nalasu byl mrtev, a to hrozné ostřelování zmizelo brzy v minulosti jeho povědomí, kdežto přítomné bylo životným po způsobu všeho přítomného. Téměř po špičkách ubíral se pěšinami divokých křováků, napiat vědomím číhající smrti, jež, jak věděl, byla na každém kroku na těchto stezkách, a běžel, maje sluch zbystřen pro všechny zvuky džungle, zatím co oči provázely sluch, snažíce se rozpoznati původ těchto zvuků.

Statečnějším a odvážnějším nebyl ani Kolumbus, dávaje v sázku celé své já neznámu, než byl Jerry, svěřuje své já temnotě džungle černé Malaity. A tato podivuhodná věc, tento zdánlivě velký čin svobodné vůle, konal naprosto týmž způsobem, jímž zdvihání nohou a podrážděná obraznost řídila kroky lidí po povrchu země.

Jerry nespatřil již nikdy Somo, Bašti však vrátil se téhož dne opět se svým kmenem, šklebě se a chechtaje se, když odhadoval škodu. Jen několik rákosových chatrčí bylo poškozeno granáty. Pouze několik kokosových stromů bylo pokáceno. A pokud jde o zabité vepře, aby nepřišli nazmar, uspořádal z jejich mrtvol velkou hostinu. Jeden granát provrtal otvor do pobřežní hráze. Dal jej rozšířiti, obložiti jeho boky korálovými kameny a nařídil, aby tam byla vystavěna ještě jedna kolna pro canoe. Jediné, čím trpěl, byla smrt Nalasu a zmizení Jerryho — jeho dva prvotní pokusy v eugenice.

Hlava XX.

Jerry ztrávil týden v houštinách, neboť křováci střežící stezky zastrašovali ho stále před proniknutím k horám. A bylo by to s ním špatně dopadlo, pokud jde o potravu, kdyby se nebyl druhého dne setkal s osamělým vepříkem, zabloudivším patrně ze svého hnízda. Bylo to jeho první lovecké dobrodružství za živobytím a bránilo mu to v tom, aby se ubíral dále, neboť věren svému pudu, zůstal u své kořisti, dokud nebyla téměř úplně pozřena.

Pravda, zabíhal daleko kolem v sousedství, nenalezl však nikde jiné potravy, jíž by se mohl zmocniti. Ale stále, dokud z něho jen něco zbylo, vracel se k zabitému seleti. A přece nebyl šťasten na své svobodě. Byl již příliš zdomácněn, příliš civilisován. Příliš mnoho tisíc let uplynulo od té doby, kdy jeho předkové pobíhali divoce na svobodě. Byl osamělým. Nedovedl se obejíti bez člověka. Příliš mnoho žil on i pokolení před ním v důvěrných vztazích k dvounohým bohům. Příliš dlouho již jeho plemeno milovalo člověka, sloužilo mu z lásky, trpělo pro lásku, mřelo pro lásku a v odplatu dostávalo se mu částečného ocenění, méně pochopení a drsné lásky.

Tak velká byla Jerryho osamělost, že by si byl přál, byť i dvounohého černého boha, když bílí bozi

vyprchali již tak dávno v předpeklí minulosti. Neboť ze všeho, co věděl, mohl předpokládati, že jediní bílí bozi, kteří existovali, již zahynuli. Vycházeje z předpokladu, že černý bůh je lepší než žádný bůh, jakmile byl naprosto hotov s oním seletem, změnil svůj směr na levo, se svahu dolů, k moři. Učinil tak opět beze všeho rozumování, pouze proto, že v jemných úkonech jeho mozku působila zkušenost. Jeho zkušeností bylo, že žil dosud vždy blízko u moře, s lidskými bytostmi setkával se vždy blízko u moře a dolů s kopce vedla cesta dosud vždy k moři.

Dostal se na břeh laguny, chráněné skalními útesy, kde pobořené rákosové domky mu vypravovaly, že tam žili kdysi lidé. Džungle si zde zahýřila. Šestipalcové stromy, vyrůstající jako z nějakého hrdla prohnilými zbytky doškových střech, jimiž snažily se přiblížiti se více ke slunci, týčily se kolem. Rychle rostoucí keře zastínily lomenice tak, že modly a totemy, trčící ve vyřezávaných žraločích tlamách, šklebily se zelení a ohyzdné nad nicotností lidí rámcem mechu a pestrých hub a řas. Malý, ubohý násyp proti moři, který asi nikdy za mnoho nestál, rozpadával se tu v sutiny od kořenů kokosových palem až ke klidné vodní hladině. Banány, pisangy a plody chlebovníku povalovaly se tu, hnijíce na zemi. Kosti se tu také válely, lidské kosti, a Jerry je očichával, věda, co znamenají, že jsou to emblemy nicotnosti života. Lebek tam nenašel, neboť lebky, náleževší k těm poházeným kostem, zdobily příbytky lékařů čarodějů ve vnitrozemí v křováckých osadách.

Slaná příchuť moře lahodila jeho nozdrám a s rozkoší si odfrkoval, cítě zápach mangrových bažin. Avšak druhý Robinson, přišedší náhodou na otisky nohou druhého Pátka, jeho nos, oči probudily v něm elektrickou

čilost, když zvětřil čerstvý dotyk nohy živého muže s půdou. Byla to noha černocha, avšak živého, a byla bezprostřední; stopuje ji na nějakých dvacet sáhů, počal větřiti jinou nohu, neklamně nohu bílého muže.

Kdyby zde byl býval nějaký divák, byl by měl za to, že Jerry se pojednou zbláznil. Počal pobíhati zběsile kolem, v ustavičných zatáčkách všemi směry, s nosem hned u země, hned opět vzhůru do vzduchu, kňuče při tom jako šílený, skákaje náhle v pravém úhlu, jak postřehl nové pachy, zabíhaje hned sem, hned tam, a všude jako by si hrál na honěnou s nějakým neviditelným spoluhráčem.

Četl však při tom zprávu, již mnoho lidí napsalo tu svými nohami v půdu. Běloch zde byl, zvěděl Jerry, a mnoho černochů. Zde nějaký černoch vyšplhal na kokosovou palmu a shodil dolů několik ořechů. Tam opět banánový strom byl oloupen o chomáč svých plodů, a dále bylo patrno, že totéž přihodilo se i chlebovníku. Jedna věc však přece ho zarážela — pach jemu úplně nový, nenáležející ani černochu, ani bělochu. Kdyby byl měl potřebné znalosti a bystrosti pozorovatele, byl by postřehl, že tato stopa byla menší, než mužova, a že otisky prstů byly jiné, než nějaké Mary, neboť byly blíže u sebe a nenalehly tak hluboko do půdy. Co ho pletlo v jeho větření, byla jeho naprostá neznalost mastkového pachu. Pronikal do jeho nozder, avšak dosud nikdy od té doby, kdy po prvé cítil stopy člověka, nesetkal se s tímto pachem. A s ním mísily se ještě jiné, jemnější pachy, jichž taktéž dosud neznal.

Leč toto tajemství nezajímalo ho dlouho. Větřil stopy bílého muže a spletí všech ostatních stop sledoval tuto určitou stopu dolů průlomem v pobřežní hrázi až k písku z rozmělněných korálů, oplachovanému vlnami. Zde čerstvé stopy četných osob sbíhaly se až k místu,

kde nosec nějakého člunu spočinul na břehu a kde lidé byli vyloděni a opět naloděni. Větřil celou tuto zprávu a s předníma nohama ve vodě, až dotýkala se jeho plecí, zíral přes lagunu s místa, kde mizící stopa ztratila se jeho čichu.

Kdyby sem byl přišel o půl hodiny dříve, byl by viděl člun bez vesel, hnaný gasolínem a letící jako střela po klidné hladině. Co nyní spatřil, byla A r a n g i. Pravda, bylo to daleko větší než A r a n g i, již znal, ale bylo to bílé, bylo to dlouhé, mělo to stěžně a kolébalo se to na mořské hladině. Mělo to tři stěžně, trčící k nebesům a vesměs stejné výšky; leč toto pozorování nevzbudilo v něm ještě představy rozdílu mezi nimi a jedním dlouhým a jedním krátkým stěžněm A r a n g i. Jediný plovoucí svět, jejž dosud znal, byla bíle natřená A r a n g i. A ježto bez nejmenšího záchvěvu pochybnosti to zde byla A r a n g i, pak tam na palubě bude také jeho milovaný kapitán. Mohla-li A r a n g i vstáti z mrtvých, pak mohl vstáti z mrtvých také kapitán, a v naprosté důvěře, že onu hlavu pouhého nic, již posledně spatřil na kolenou Baštiho, nalezne opět spojenou s jejím tělem a dvěma nohama na palubě toho bíle natřeného plovoucího světa, přebrodil se až ke hlubině a plovaje odvážil se na moře.

Byla to velká odvaha, neboť svěřuje se vodě porušil jedno z největších a nejrannějších taboo, jež kdy poznal. V jeho slovníku nebylo vůbec názvu pro krokodila, avšak v jeho mysli byl obraz tak mocný jako kterékoli slovo — obraz strašného významu, obraz mokrého špalku, který nebyl špalkem, nýbrž žil, uměl plovati na hladině, pod hladinou a vylézti z vody na suchou zemi, špalku majícího hrozné zuby, ohromný žaludek, který byl jistou smrtí plovoucímu psu.

Nicméně porušoval taboo beze strachu dále. Na roz-

díl od člověka, jenž dovede býti současně vědom dvou duševních stavů a jenž plovaje byl by cítil jak strach, tak i silnou odvahu, s níž by strach ten přemáhal. Jerry plovaje zakoušel pouze jediný duševní stav, a to, že plove k Arangi a ke kapitánovi. V okamžiku předcházejícím první tempo jeho předních nohou ve vodě nad hlubinou, byl si vědom strašlivosti taboo, jež dobrovolně porušoval. Avšak odraziv jednou, rozhodnuv se a zaujav polohu nejmenšího odporu, viděl pouze jediné ve své mysli, cítil pouze jediné ve svém srdci, že totiž jde ke kapitánovi.

Jsa jen málo zkušeným v plování, ploval ze všech svých sil, kňuče jakýsi chorál horoucí lásky ke kapitánovi, jenž beze vší pochybnosti musí býti na palubě té bílé yachty na půl míle odtud. Jeho malý zpěv lásky, plný pronikavé úzkosti, dolétl k sluchu muže a ženy, hovících si v lenoškách pod plachtou napiatou proti slunci; a byla to bystrozraká žena, jež první postřehla zlatistou hlavu Jerryho a hned vykřikla, co vidí.

»Dolů člun, hospodáři!« velela. »Je to malý pes. Nesmí se utopiti.«

»Pes tak snadno neutone,« zněla »hospodářova« odpověď. »Však on se sem v pořádku dostane. Ale co, u všech všudy, zde dělá pes...« Přiložil k očím svá námořní skla a chvíli tam hleděl. »... A ještě k tomu je to pes bělochův.«

Jerry šlapal vodu svými tlapkami a pohyboval se úporně ku předu, upíraje oči na zvětšující se yachtu, když ho tu pojednou jeho pud upozornil na bezprostřední nebezpečí. Taboo přišlo mu náhle na mysl. Co se zde k němu blížilo, byl ten mokrý špalek, který nebyl špalkem, nýbrž žil a hrozil mu nebezpečím. Viděl, jak část jeho pohybuje se líně na hladině, a než ještě

tato vyčnívající část zmizela, postřehl, že to bylo poněkud jiné, než ten plovoucí špalek.

Hned na to šinulo se něco těsně kolem něho, a on to přivítal zavrčev a rozehnav se po tom svýma předníma tlapama. Byl napolo stržen vírem, jak ta plovoucí věc rozvířila hladinu mohutným mávnutím svého ocasu.

Žralok to byl a ne krokodil, a nebyl by se tak bojácně dal zaplašiti, kdyby nebylo toho, že byl právě syt, pozřev velkou mořskou želvu příliš zesláblou stářím, aby mu mohla uniknouti.

Ač ji nemohl viděti, Jerry cítil, že ta věc, nástroj záhuby, slídila kolem něho. Rovněž neviděl, jak hřbetní ploutev prořízla hladinu a blížila se k němu od zadu. Zaslechl rány pušky, ozvavší se rychle po sobě s yachty. Křečovité zašplouchnutí ze zadu zalétlo k jeho sluchu. To bylo vše. Nebezpečí minulo a bylo zapomenuto. Neuváděl ani oněch výstřelů v nějakou spojitost s tím, že nebezpečí minulo. Nevěděl a nikdy ani nezvěděl, že kdosi, známý lidem jako Harley Kennan, avšak známý jako »hospodář« ženě zvané »hospodyně«, jemuž patřila ta třístěžňová yachta A r i e l, zachránil mu život, prohnav kule třicítky z Marlinky kořenem žralokovy ploutve.

Jerry měl však poznati Harleye Kennana a to brzo, neboť byl to Harley Kennan, jenž s lanem kolem těla pod rameny byl spuštěn dvěma námořníky dolů s paluby A r i e l u, uchopil za kůži na zádech srstnatého irského terriéra, který šlapaje kolmo vodu neměl očí pro něho, nýbrž chtivě přehlížel řadu tváří podél pažení, pátraje tam po jedné, určité tváři.

Byv spuštěn na palubu, nezastavil se, aby poděkoval; místo toho setřásaje se sebe vodu, jak běžel, pátral na palubě usilovně po kapitánu. Muž i žena smáli se při tomto pohledu.

»Počíná si, jako by se byl pominul rozumem, radostí, že je zachráněn,« podotkla paní Kennanová.

A pan Kennan: »Není tomu tak. Něco je v něm uvolněno. Je to, jako by musil i proti své vůli stále utíkati, jako by se nemohl ani zastaviti.«

Jerry pobíhal zatím stále po jedné straně lodi, pak po druhé, od zádi na přídu a opět zpátky, vrtě svým tupým ohonem a usmívaje se přátelsky na všechny ty dvounohé bohy, s nimiž se tu setkal. Kdyby byl měl schopnost mysliti do té míry, byl by žasl nad množstvím těch bílých bohů. Bylo jich tu nejméně třicet, nepočítajíc jiné bohy, kteří nebyli ani černí, ani bílí, kteří však přece, dvounozí, vzpřímení a odění, byli zcela nepochybně bohy. Rovněž kdyby byl schopen takové generalisace, byl by mohl usouditi, že tito bílí bozi nezmizeli dosud v onom konečném nic. Jak tomu však bylo, uvědomil si pouze to vše, nejsa si vůbec vědom, že si to uvědomil.

Nebylo tu však kapitána. Čenichal dolů do srubového průvlaku, čenichal do lodní kuchyně, kde dva čínští kuchaři tlachali k němu něco, čemu nerozuměl, čenichal do světlíku strojovny a po prvé poznal gazolín a strojní olej, avšak ať čenichal jakkoli, ať běžel kamkoli, nikde nevětřil pachu kapitánova.

Byl by usedl na záď u kola a lkal zklamání svého zkrušeného srdce, kdyby nějaký bílý bůh, patrně velitel, s bílou, plochou, zlatem zdobenou čapkou a ve stejnokroji, nebyl na něho promluvil. Jerry, vždy gentleman, usmál se na něho ihned, položiv zdvořile nazad své uši, zavrtěl ohonem a přiblížil se k němu. Ruka tohoto vznešeného boha pohladila již téměř jeho hlavu, když nějaký ženský hlas ozval se na palubě řečí, jíž Jerry nerozuměl. Slova a jejich smysl byla mimo jeho dosah. Cítil v tom však sílu rozkazu, ověřeného hned

na to rychlým pohybem, jímž ten bůh v bílém šatu a se zlatem stáhl zpět ruku, jež by ho byla téměř již pohladila. Tento bůh vypial se ihned a ukázal Jerrymu na palubu a pobízeje a nutě Jerryho slovy, jichž smysl mohl pouze tušiti, pokynul mu k té, od níž se ozval onen rozkaz, slovy:

»Pošlete ho, prosím, ke mně, kapitáne Wintersi.«

Jerry zakroutil tělem, poslechnuv radostně, a byl by ochoten nastaviti hlavu k její ruce, natažené k láskání, kdyby ho nebyla odstrašila nezvyklost a cizost. Ustal uprostřed cesty a vyceniv zuby a zavrčev ustoupil před sukní pohazovanou větrem. Jediné lidské samičky, jež dosud znal, byly nahé Mary. Sukně nadýmající se větrem jako plachta upamatovala ho na výhrůžnou hlavní plachtu A r a n g i, když slyšel ji duněti a rachotiti a pleskati nad svou hlavou. Zvuky z jejích úst zněly vlídně a laskavě, avšak ta příšerná sukně nadouvala se stále větrem.

»Ty jsi směšný psík,« smála se. »Nekousnu tě přece.«

Její manžel však napřáhl svou pevnou, jistou ruku a přitáhl Jerryho k sobě. A Jerry se kroutil nadšen pod lichotkami boha, líbaje mu ruku svým rudým jazykem. Na to Harley Kennan posílal ho k ženě, sedící v lenošce a nakláněјící se ku předu s rukama ochotnýma k přivítání. Jerry uposlechl. Postoupil ku předu s položenýma ušima a smějícími se ústy, avšak než ještě se ho mohla dotknouti, vítr nadmul opět sukni a Jerry zavrčev se vrátil.

»Nebojí se vás, Villo,« řekl, »nýbrž vaší sukně. Snad dosud nikdy sukně neviděl.«

»Myslíte,« vyzývala Villa Kennanová, »že ti kanibalové, lovící lebky tam na břehu, mají záznamy rodokmenů a drží si psince? neboť jistě ten směšný psí do-

brodruh je právě tak irským terrierem, jako Ariel je škunerem z oregonské jedle.«

Harley Kennan usmál se souhlasně. Villa Kennanová usmála se taktéž, a Jerry poznal, že ti dva zde jsou šťastnými bohy, a smál se spolu s nimi.

O své vůli přiblížil se k dámě opět, váben vůní mastkového prášku a jinými slabšími vůněmi, jež zjistil jako tytéž, s nimiž se již setkal na břehu. Avšak nešťastný pasátní vítr zavlál opět její sukní, a Jerry opět ustoupil — tentokráte ne tak daleko, ježe při tom již mnohem méně srst na zádech a na krku a nevrče již více, než jako obnažil jen na polo své zuby.

»Bojí se vaší sukně,« trval Harley na svém. »Pohleďte na něho. Rád by k vám přistoupil, avšak sukně drží ho opodál. Shrňte si ji tak, aby nevlála, a uvidíte, co bude dále.«

Villa Kennanová se podvolila, a Jerry přistoupil k ní obezřetně, sklonil hlavu k její ruce a vsunul pod ni svůj hřbet, očichávaje jí zatím nohy v punčoškách a střevíčkách a poznal je jako tytéž, jež šlapaly neobuty po cestách pobořené vesnice na břehu.

»Není o tom pochybnosti,« tvrdil Harley. »Je to pes vychovaný bělochem, mezi bělochy narozený a vyrostlý. Má svou historii, a svá dobrodružství. Kdyby mohl vypravovati svůj život, seděli bychom, poslouchajíce nadšeně po kolik dní. Spolehněte na to, že neznal pouze černochů po celý svůj život. Zkusme to s Johnnym.«

Johnny, jehož Kennan posuňkem přivolal, byl mu půjčen zplnomocněným zástupcem na britských šalomounských ostrovech v Tulagi, aby je doprovázel cestou spíše jako lodivod a strážce, než jako filosof a přítel. Johnny přiblížil se šklebě se, a chování Jerryho ihned se změnilo. Jeho tělo jako by stuhlo pod rukou

Villy Kennanové, když od ní ustoupil a plížil se napiatými kroky k černochu. Jeho uši neležely již nazad a neusmíval se již přátelsky, když přehlížel Johnnyho a očichával mu lýtka pro budoucnost. Byl však kavalírem až do krajnosti a po stručné přehlídce vrátil se opět k Ville Kennanové.

»Co jsem řekl?« jásal její manžel. »Zná rozdíl pleti. Je to bělochův pes a byl k tomu cvičen.«

»Mé slovo,« ozval se Johnny. »Já znám ten chlapík pes. Já znám papa a mamá, který náleží jemu. Velký bílý pán, pan Haggin, který bydliti na Meringe, papa a mama pes bydlí to pěkné místo.«

Harley Kennan hlasitě vykřikl:

»Nu, ovšem,« zvolal. »Zplnomocněný resident mi o tom vypravoval. Arangi, již domorodci na Somo přepadli, plula posledně z merinžské plantáže. Johnny poznává psa, že je téhož chovu, jako ten párek, jejž má pan Haggin na Meringu. Avšak tomu je již dlouho. Musil býti ještě malým štěnětem. Nu, ovšem že je to bělochův pes.«

»A přece jste přehlédl hlavní důkaz toho,« škádlila Villa Kennanová. »Ten pes nosí s sebou důkaz vašich slov.«

Harley přehlédl Jerryho pozorně.

»Neklamný důkaz,« tvrdila.

Po opětovné delší prohlídce Kennan zavrtěl hlavou.

»Ať mne, vidím-li nějaký takový důkaz, jenž by vylučoval všechny pochybnosti.«

»Ohon,« smála se manželka. »Jistě že domorodci nekrátí ohonů svým psům. — Či snad ano, Johnny? Řezati černoši na Malaita ocas pes?«

»Neřezati,« souhlasil Johnny. »Pan Haggin na Meringe řezati pryč. Mé slovo, on řezati ocas ten pes, já vsaditi.«

»Pak on jediný přežil zkázu A r a n g i,« dovozovala Villa Kennanová. »Souhlasíte, pane Sherlocku Holmesi Kennane?«

»Blahopřeji vám, paní Holmesová,« přiznával její manžel galantně. »A vše, co vám ještě zbývá, jest pouze, dovésti mne přímo k hlavě La Perousově. Zprávy zmiňují se o tom, že ji nechal někde na těchto ostrovech.«

Málo tušili, že Jerry žil v důvěrných stycích s Baštim, který nemnoho mil odtud na břehu Somo, v témže právě okamžiku seděl ve svém rákosovém příbytku, hloubaje opět nad hlavou, ležící na jeho vetchých kolenou, hlavou, jež náležela kdysi onomu velkému námořníku, jehož historie byla zapomenuta synv náčelníka, který mu ji vzal.

Hlava XXI.

Krásný třistěžňový škuner Ariel, na výpravě kolem světa, byl již vzdálen po celý rok ze San Franciska, když Jerry se dostal na jeho palubu. Jako svět, jako svět bílého boha, byl mu neporovnatelným. Loď byla taktéž malá jako Arangi, nebyla však přeplněna napřed i na zádi, na palubě i pod ní hromadou černochů Jediný černoch, jehož Jerry tam našel, byl Johnny, kdežto jinak byla obydlena hlavně dvounohými bílými bohy.

Setkal se s nimi všude, u kola, na hlídkách, myjící palubu, leštící mosazné kování, lezoucí po provazových žebřících a obsluhující stále plachty a lana. Byl tu však jistý rozdíl. Byli tam bozi a bozi, a Jerry nepotřeboval mnoho času, aby poznal, že v nebeské hierarchii těchto bílých bohů na Arielu námořníci, dělníci na lodi byli hluboko pod kapitánem a jeho dvěma důstojníky, oděnými bílým, zlatem zdobeným šatem. Tito opět byli méně než Harley Kennan a Villa Kennanová, neboť Harley Kennan jim, jak Jerry brzo poznal, velel. Nicméně bylo tu přece něco, čeho nepoznal a co poznati nebylo mu nikdy souzeno — totiž kdo byl nejvyšším bohem nade všemi na Arielu. Ač se nikdy nesnažil zvěděti to, nejsa schopen mysliti tak daleko, nezvěděl nikdy, zda to byl Harley Kennan, jenž velel Ville, nebo Villa Kennanová, jež velela Harleymu. Jakýmsi způ-

sobem, netrápě se nikterak touto hádankou, přijal jejich vrchní panství nad tímto světem jako dvojice. Nikdo z nich nevyvyšoval se nad druhého. Jak se zdálo, vládli zde společně, kdežto ostatní se před nimi skláněli.

Není pravda, že krmiti psa znamená získati si jeho srdce. Ani Harley, ani Villa nekrmili Jerryho, a přece oni to byli, jimž náležeti zvolil, je zvolil milovati a jim sloužiti spíše, než japonskému číšníku, který ho pravidelně krmil. Co se toho týče, Jerry jako každý pes dovedl rozeznávati mezi pouhým krmičem a mezi tím, kdo dával potravu. To jest, on ve svém podvědomí věděl, že nejen jeho vlastní potrava, ale potrava všech na palubě měla svůj pramen u onoho muže a ženy. Že oni to byli, kdož krmili všechny a vládli všem. Kapitán Winters dával snad rozkazy námořníkům, avšak kapitán Winters přijímal rozkazy od Harley Kennana. Jerry věděl to tak nepochybně, jako dle toho jednal, ačkoli po celý ten čas nepřišlo mu to vůbec na mysl jako vědomý poznatek.

A jak byl zvyklým po celý svůj život u pana Haggina, u kapitána, ba i u Baštiho a náčelníka lékařů čarodějů na Somo, přilnul hned přímo k vysokým bohům a pokud šlo o bohy nižší, postřehl brzo rozdíl. Jako kapitán na A r a n g i a jako Bašti na Somo prohlašovali taboo, tak tento muž a žena na A r i e l u chránili Jerryho svými taboo. Od Sana, japonského číšníka, a pouze od tohoto, Jerry dostával své jídlo. Od žádného z námořníků v člunu nebyl by přijal kus sucharu a nebyl by poslechl vyzvání, aby šel s sebou proběhnouti se na břeh. A ani mu to nenabízeli. Rovněž nebylo jim dovoleno přáteliti se s ním tak dalece, aby s ním dováděli nebo si s ním hráli, ba nesměli na něho na palubě ani hvízdnouti.

Jsa svou povahou psem nemilujícím velkou společnost, shledával to Jerry zcela v pořádku. Ovšem byl tu jakýsi rozdíl mezi nimi dle stupňů, avšak nikdo nepostřehl tohoto rozdílu tak jemně a určitě jako Jerry sám. Tak bylo dovoleno oběma důstojníkům pozdraviti ho s »haló«, nebo »dobré jitro« a dokonce dotknouti se ho rukou a pohladiti ho přátelsky po hlavě. S kapitánem Wintersem byl však v důvěrnějším styku. Kapitán Winters mohl ho škrábati za ušima, podati mu pac, drbati ho na zádech a dokonce uchopiti ho pevně za čelisti. Avšak kapitán Winters bez výminky se ho vzdal, jakmile ten muž a žena objevili se na palubě.

Pokud šlo o skutečné důvěrnosti, rozkošné, rozpustilé důvěrnosti, Jerry přijímal je na celé palubě pouze od tohoto muže a ženy a s druhé strany pouze těmto dvěma by je byl dovolil. Každé ponížení, jímž Villa Kennanová usmyslila si postihnouti ho, přijal s nadšením, tak jako ohnouti mu uši dovnitř, až se dotýkaly, a nutiti ho, aby při tom seděl zpříma, dělaje předníma nohama bezradně různé tělocvičné kousky, zatím co ona foukala mu potutelně do tváře a do nozder. A právě tak nehezký byl kousek Harley Kennana, který ho chytl, když nádherně spal na okraji Villiny sukně, a zapletl mu srst mezi pařáty a pak ho dráždil, aby mimovolně kopl ve spánku nohou, až se při tom vzbudil, slyše chechtot a smích na svůj účet.

Nebo v noci na palubě dráždila ho prsty svých nohou pod pokrývkou, nápodobíc nějakého cizího vetřelce, a tu předstíral, že se dal oklamati, a že chce rozházeti její lože zběsilým útokem na toho vetřelce, o němž věděl, že jsou to její nohy. V záchvatu smíchu přerušovaného poloopravdivými výkřiky strachu, když ji téměř chytil zuby za prsty, končila zpravidla tento žert tím, že ho chytla do náruče a smála se mu svým

nejsrdečnějším smíchem do jeho uší, zatím co byl pln radosti a lásky. Kdo jiný na celé palubě Ariela by se byl směl odvážiti dováděti tak na jejím loži? Nikdy mu ani nenapadlo, aby sám sobě položil takovou otázku a přece byl si toho zplna vědom, jakou přednost mu dává přede všemi ostatními.

Na jiný ze svých úmyslných kousků přišel pouhou náhodou. Natahuje k ní svůj čenich, aby se k ní přitulil, náhodou setkal se svým malým nosem s její tváří takovou silou, že uskočila a vykřikla. Když po druhé, ve vší nevinnosti stalo se to opětně, uvědomil si to a uvědomil si, jaký účinek to na ni mělo. Od té doby pak, kdykoli se příliš rozdivočila a příliš rozpustile a zlomyslně si s ním pohrávala, mazlíc se s ním, vstrčil jí čenich náhle do tváře tak, že musila rychle uhnouti hlavou nazad, aby mu unikla. Po čase pak poznav, že, trval-li na svém, urovnala to vždy tak, že ho chytla do náruče a mručela mu do uší, sehrával svou úlohu vždy tak daleko, až dosáhl tohoto milého, rozkošného vrcholku radosti a štěstí.

Nikdy ani náhodou, v této úmyslné hře neporanil jí na bradě ani na tváři, tak jako spíše ublížil vlastnímu měkkému čenichu, ačkoliv i v tom nacházel spíše požitek než bolest. Vše to bylo pouze žertem, a mimo to žertem z lásky. I takový náraz na jeho čenich byl pouze žertem a taková bolest byla rozkoší jeho srdce.

Všichni psi jsou bohoslužebníky. Šťastnější než většina psů, Jerry našel pár bohů, kteří, nechť si poroučeli, jak chtěli, více milovali než kteříkoli jiní. Byť i jeho čenich hrozil snad skutečně poraniti tvář jeho zbožňované bohyně, než by jí byl skutečně ublížil, byl by raději vylil všechnu tu záplavu lásky, z níž záležel jeho život. Nežil pro potravu, pro útulek, pro nějaký pohodlný koutek po tmě, což vše tvoří existenci. Žil

pro lásku. A jako radostně žil pro lásku, tak jistě by byl pro ni také radostně zemřel.

Na Somo nevyprchala rychle Jerryho vzpomínka na kapitána a pana Haggina. Život v té kanibalské osadě ho příliš málo uspokojoval. Bylo tam příliš málo lásky. Pouze iáska může vyhladiti vzpomínku na lásku, či spíše bolest nad ztracenou láskou. Na palubě Ariele došlo však k tomu brzo. Jerry nezapomněl sice na kapitána a pana Haggina. Avšak v okamžicích, kdy na ně vzpomínal, touha provázející tuto vzpomínku byla méně význačnou a bolestnou. Mezery mezi těmito okamžiky byly stále větší a větší, a kapitán a pan Haggin neobjevovali se také již tak často a v tak životné podobě v jeho snech, neboť po způsobu psů snil mnoho a živě.

Hlava XXII.

K severu, podél závětrného pobřeží Malaity Ariel ubíral se zvolna svou cestou, proplétaje se lagunou hýřivých barev, ležící mezi pobřežím a zevními skalisky, odvažuje se do úžin tak úzkých a plných korálových útesů, že kapitán Winters tvrdil se vší určitostí, že každý den přidal jeho hlavě tisíc šedivých vlasův, spouštěje kotvy u každého náspy obehnaného ostrůvku a u každé mangrové bažiny na pevnině, jež slibovala kousek kanibalského života. Neboť Harley a Villa Kennanovi neměli nikterak na spěch. Pokud je cesta zajímala, nedbali, jak dlouhé cesty bylo třeba odněkud někam.

V této době Jerry přiučil se novému jménu pro sebe, či spíše celé řadě jmen pro sebe. Příčinou toho byla nechuť na straně Harley Kennana pojmenovati znova něco, co již mělo své jméno.

»Nějaké jméno již jistě měl,« namítal Ville. »Haggin ho jistě pojmenoval, než odplul na Arangi. Proto musí zůstati beze jména, než se vrátíme do Tulagi a zvíme, jak se správně nazýval.«

»A co záleží na tom jméně?« Villa počala ho škádliti.

»Vše,« opáčil manžel. »Pomyslete si, že byste někde ztroskotala, a vaši zachránci by vás pojmenovali ‚paní Riggs‘, nebo ‚Mademoiselle de Maupin‘ nebo jen

‚Topsy'. A pomyslete, že by mne nazvali ‚Benedikt Arnold', nebo ‚Jidáš', nebo... nebo... ‚Haman'. Ne, nechme ho beze jména, dokud se nedozvíme jeho jména původního.«

»Musíme mu přece nějak říkati,« namítala. »Nemůžeme mysliti na něho, aniž bychom při tom na něco myslili.«

»Jmenujte ho tedy různými jmény, nikdy však týmž jménem dvakráte. Říkejte mu dnes ‚pes' a zítra ‚pane pes' a pozítří opět jinak.«

A tak to bylo spíše tónem a přízvukem a souvislostí s okolnostmi než čímkoli jiným, že Jerry shledal se označován takovými jmény jako: Pes, Pan Pes, Dobrodruh, Silák, Zpěvák, Pošetilec, Nejmenovaný a Srdéčko. To je však jen několik málo z těch přečetných jmén, jež mu Villa tak marnotratně uštědřovala. Harley opět nazýval ho Mužský, Nepodplatný, Někdo, Zlatý, Jihomořský satrapa, Nimrod, Čert, Lvobijce. Zkrátka, muž i žena závodili druh s druhem, jak ho jmenovati, aniž by ho pojmenovali dvakráte týmž způsobem. A Jerry méně zvukem slova jako spíše tím, co z jejich srdce se jim při tom chvělo v hrdle, brzo naučil se slyšeti na jakékoli jméno, jímž se jim právě zlíbilo zavolati ho. Nemyslil na sebe již jako na Jerryho, nýbrž místo toho pod každým zvukem, znějícím hezky nebo znějícím láskou.

Jeho velkým zklamáním (lze-li »zklamáním« nazvati stav, nesplní-li se, co se čekalo), byla mluva. Nikdo na palubě, ba ani Harley a Villa neznali Nalasovy řeči. A celé velké bohatství slov Jerryho, všechna jeho schopnost používati jich, tak že by musil býti pokládán za zázrak mezi ostatními psy svým uměním mluviti, nebylo k ničemu zde na palubě Arielu. Nemluvili tak, ba ani netušili, že je nějaká taková bafavá těsno-

písná řeč, jíž ho Nalasu naučil a jíž po Nalasově smrti znal jediný ze všech živoucích tvorů na celém světě.

Marně to Jerry zkoušel se svým dámským bohem. Sedě na bobku s hlavou nakloněnou ku předu tak, že obě její ruce na ní spočívaly, mluvil a mluvil, nevylákal z ní však jediného slůvka odpovědi. Slabým zavrněním, mručivými zvuky ve svém hrdle pokusil se vypráněti jí něco ze svého života. Ona jen se rozplývala sympatií k němu, držela své ucho tak blízko u jeho článkujících úst, že ho téměř omamovala záplavou vůně svého vlasu a přece její mozek neřekl jí nic z toho, co Jerry vyslovoval, ač její srdce cítilo jasně jeho úmysl.

»Probůh, hospodáři!« zvolala. »Ten pes mluví. Vím, že mluví. Vypravuje mi o sobě. Svěřuje mi historii svého života, kdybych mu jen rozuměla. Proudí mi to zde do mého ucha, které však na to nestačí, nedovede zachytiti a rozlišiti jeho slov.«

Harley byl nedůvěřiv, vnímavost jeho ženy tušila však správně.

»Vím to jistě!« ujišťovala manžela. »Pravím vám, že mi vypravuje všecka svá dobrodružství, kdybych mu jen mohla rozuměti. Dosud žádný pes se mnou takto nemluvil. Je to skutečná povídka, cítím její spád. Chvílemi mám téměř dojem, že vypravuje o radosti, o lásce, o hrdosti, o zápasech. Pak je to opět nevole, násilí, zoufalství a smutek.«

»Přirozeně,« Harley souhlasil klidně. »Pes bělochův zahnán mezi lidojedy Malaity, zakusí tam podobných pocitů a poznatků, a právě tak je přirozeno, že bělochova žena, hospodyně, drahá, rozkošná Villa Kennanová dovede si představiti, co takový pes asi prožil, a slyší z jeho různých zvuků vypravování o tom, nedovedouc rozpoznati je jako promítání svého vlastního citlivého, vnímavého, rozkošného já. Melodie moře z úst

lastury — pah! je to melodie, již si kdo sám utvoří o moři a vkládá ji do lastury.«

»Vždy týž —«

»Vždy táž,« přerušil ji galantně. »Vždy má pravdu, zejména když má nejvíce nepravdu. Ne ovšem ve věcech plavby, ne v takových věcech, jako jest násobilka a početní tabulky a přístroje, kde mosazné ručičky skutečnosti určují cestu lodi mezi skalisky a mělčinami moře, avšak vždy směřuje k pravdě nad pravdou, k pravdě vyšší, než je pravda, totiž k pravdě intuitivní.«

»Posmíváte se mi nyní ve své vyšší mužské moudrosti,« opáčila. »Avšak vím —« Umlkla, hledajíc dosti přiléhavý výraz, jejž potřebovala, slova jí však vypověděla službu, tak že pouze letmý významný posuněk ruky k srdci naznačil vyšší autoritu, předstihující každé slovo.

»Souhlasím — poddávám se,« usmál se vesele. »Je to totéž, co jsem právě řekl. Naše srdce dovede vždy přemluviti a umluviti naši hlavu, a co je při tom nejlepšího, naše srdce má vždy pravdu, přes všechnu statistiku, dle níž se většinou klame.«

Harley nevěřil a nikdy neuvěřil slovům své ženy o vypravování Jerryho. A nepochyboval ani na okamžik o tom, že to vše je pouze výplodem její obraznosti, pouze poesií jejího citu.

Jerry však, byť i čtyřnohý irský terrier hladké srsti, měl dar jazyka. Nemohl-li i sám někoho přiučiti řeči, dovedl se jí naučiti od druhého. Bez námahy a rychle, ve skutečnosti beze všeho učení, počal obeznamovati se s řečí A r i e l a. Na neštěstí nebylo to ono bafání, řeč přístupná psu, taková, jak našel ji Nalasu. Ačkoli Jerry dovedl porozuměti mnohému z toho, co bylo mluveno na A r i e l u, nedovedl sám nic z toho říci. Tři jména, při nejmenším, měl pro svého ženského boha: »Villa«,

»hospodyně«, »paní Kennanová«, neboť slyšel ji takto různě nazývati. Nedovedl však nazvati ji podobně. Byla to boží řeč, jíž pouze bozi uměli mluviti. Byla naprosto jiná než řeč Nalasova systému, jež byla jakýmsi kompromisem mezi řečí bohů a řečí psů, tak že bůh i pes mohli hovořiti jí přizpůsobivše se jí oba poněkud se svého stanoviska.

Týmž způsobem poznal také mnoho jmén pro mužeboha: »Pane Kennane«, »Harley«, »Kapitáne Kennane« a »kapitáne«. V důvěrném styku pouze jich tří slyšel ho Jerry také jmenovati: »hospodáři«, »Muži«, »Trpělivý«, »Drahoušku«, »Miláčku«, »Potěšení«.

Avšak nižádným způsobem nedovedl Jerry vyjádřiti těchto jmen, aby jimi oslovil muže, ani přečetných jmen jiných, aby oslovil ženu. A přece za tiché noci, kdy vánek ani nedýchal mezi stromy, často a často šeptal si s Nalasu svou vlastní řečí na vzdálenost sto stop.

Jednoho dne, naklánějíc se nad ním, zatím co její vlasy (sušíce se po mořské lázni) splývaly dolů na něho, žena držíc mu oběma rukama hlavu a čelisti, tak že růžová stužka jeho jazyka, jímž chtěl ji políbiti, minula se jejího nosu do prázdného vzduchu, zazpívala mu: »Neví, jak ho zváti, je však jak růžička!«

Jindy opakovala to opět, zpívajíc mu tiše do ucha i další slova této písně. Uprostřed jejího zpěvu Jerry uvedl ji v úžas. A právě tak bylo by lze říci, že uvedl v úžas i sebe sama. Dosud ani jednou neudělal nic takového vědomě. A učinil tak i tentokráte, nezamýšleje toho. Ani ho nenapadlo něco takového. Ovládlo ho to však tak, že musil to učiniti; právě tak, jako by se nebyl mohl zdržeti, aby nesetřásl si vodu se hřbetu po koupeli, nebo aby nekopl nohou ve spánku, byl-li na ní

lehtán, nemohl se zdržeti ani od tohoto úkonu tak naléhavého.

Když její hlas, jak zpívala, chvěl se měkce v jeho uších, zdálo se mu, že pojednou jako by počala před ním táti, mizeti a jako by on sám se nalézal někde jinde, kam jen slabě doléhal zvuk jejího měkkého hlasu. Byl tak odtud vzdálen, že udělal něco překvapujícího. Pojednou usedl téměř ztrnule, vyprostil svou hlavu z objetí jejích rukou a ze spleti jejích vlasů a zdvihnuv nos nahoru v úhlu pětačtyřiceti stupňů, počal se chvěti a oddychovati slyšně v rythmu k jejímu zpěvu. Pak trhnuv sebou náhle, ztrnule, maje nos obrácený k zenitu, ústa otevřena, vydal proud zvuků, nesoucích se v silném crescendu a odumírajících pak zvolna.

Toto zavytí bylo počátkem a vedlo k tomu, že byl nazván Zpěvákem, neboť Villa Kennanová uchopila se chutě tohoto vytí, jež její zpěv vyvolal, a snažila se vypěstiti je. Nevzpíral se nikdy, když usedla, natáhla k němu své ruce a zvala ho: »Pojď, pojď sem, ty Zpěváku!« Přiběhl k ní ihned, usedl, cítě ve svých nozdrách milou mu vůni jejích vlasů, přitulil svou hlavu stranou k její, takže měl nos za jejím uchem a provázel ji téměř ihned, když počala tiše zpívati. Měkké tóniny působily na něho zejména silně, tak že se připojil ihned, a jakmile jednou začal, byl by s ní zpíval tak dlouho, jak by si jen byla přála.

Byl to skutečný zpěv. Přístupen všelikým odstínům řeči, naučil se snadno mírniti a tlumiti své vytí, až bylo měkké, ušlechtilé. Ba, dovedl to zaříditi i tak, že odumřelo téměř šeptem, zesilovalo se, slábло, zrychlovalo se a zvolňovalo, řídě se při tom věrně přízvukem a barvou jejího hlasu.

Jerry liboval si v tomto zpěvu právě tak, jako poživači opia libují si ve svých snech. Neboť snil při tom

skutečně, neurčitě, nejasně, s očima široce otevřenýma, zatím co vonný oblak vlasů jeho paní ho zahaloval, její hlas splýval s jeho hlasem a jeho vědomí tonulo ve snech o jiných místech, ve snech probouzejících se tímto zpěvem. Vzpomínky na bolest dostavovaly se opět, avšak byla to bolest tak dávno zapomenutá, že nebyla již ani bolestí. Spíše pronikala ho jakýmsi příjemným smutkem a přenášela ho z A r i e l u (zakotveného v nějaké korálové laguně) na neskutečná místa v neznámém Někde.

V takových chvílích viděl před sebou různé obrazy. V chladné temnotě noci zdálo se mu, že sedí na holém vrcholku a vyje ke hvězdám, zatím co ze tmy, daleko odtud, ozývá se mu v odpověď jiné vytí. A četná jiná vytí, blízká i daleká, nesla se nocí, až stala se zvučnou hlasy podobnými jeho hlasu. Byly to hlasy jeho plemene. Aniž by si toho byl vědom, znal to, toto soudružství těch krajů tam kdesi.

Nalasu, uče ho řeči dle svého systému, úmyslně působil při tom na jeho rozumové schopnosti, avšak Villa neuvažujíc o tom, co podniká, působila na jeho srdce a na jádro jeho dědičnosti, dotýkajíc se nejtajnějších strun jeho dávných vzpomínek a vyvolávajíc v něm jejich ohlas.

Ku příkladu: matné obrysy a podoby jako stín vynořovaly se někdy před ním z noci, a jak spěchaly jako přízraky před jeho zrakem, slyšel, jako ve snu, výkřiky lovící smečky, a se zrychlenou tepnou cítil, jak se v něm probouzí jeho vlastní lovecký pud, až přizpůsobil své tiché vytí těmto zvukům a jeho zpěv přešel ve chtivé kňučení. Jeho hlava se hleděla vymaniti z příkrovu vlasů této ženy, jeho nohy počaly dělati nepokojné, křečovité pohyby, jako by utíkal, a Presto, mžikem, byl

ten tam, přenesl se přes čas, až klesl v náruč snů a viděl se, jak sám se řítí uprostřed těchto stínů a stává se jedním z té ženoucí se smečky.

A jako kdy člověk prahl po šťávě konopí a makovic, tak Jerry prahl po rozkoši, již cítil, když Villa Kennanová otevřela mu svou náruč, zahalila ho svým vlasem a přenášela ho svým zpěvem přes prostor a čas do snů o dávných dobách jeho plemene.

Nicméně nezakoušel vždy těchto dojmů, když spolu zpívali. Často byly to pouze matné pocity, neprovázené vidinami, smutně sladké, přízraky dávných vzpomínek. Jindy opět, pod vlivem tohoto smutku, obrazy kapitána a pana Haggina probouzely se v jeho mysli, a rovněž i obrazy Terrence a Michala a všeho ostatního dávno minuvšího života na merinžské plantáži.

»Drahoušku,« řekl Harley k Ville, když skončili opět jeden z těchto svých zpěvů, »je pro něho štěstím, že nejste cvičitelkou zvířat, nebo spíše bych řekl, ženou, vystupující se cvičenými zvířaty, neboť byste chtěla dostati první cenu ve všech zpěvních síních a variété celého světa.«

»A kdyby,« odvětila, »vím, že by se toho se mnou súčastnil s láskou —«

»Což by bylo něco naprosto neobyčejného,« namítl Harley.

»Myslíte?...«

»Že tak v jednom případě ze sta zvíře miluje svou práci, nebo je milováno svým učitelem.«

»Myslila jsem, že již dávno bylo upuštěno od veškeré té krutosti,« opáčila.

»Tak myslí si obecenstvo, a obecenstvo v devadesáti devíti případech se mýlí.«

Villa zhluboka vzdychla, vzdávajíc se slovy: »Pak myslím, že nesmím již dále mysliti na takovou mnoho-

slibnou a výnosnou kariéru a musím se jí vzdáti právě nyní, když jste mi ji našel. Nicméně bylo by skvostné, až plakáty by se skvěly mým jménem s největšími písmeny . . .«

»Villa Kennanová, slavičí pěvkyně, a Zpěvák, irský terrier-tenor,« líčil jí její manžel nadpis plakátů.

A tanče svýma očima a vrtě jazykem, Jerry připojil se k jich smíchu ne proto, že by věděl, oč se jedná, avšak protože mu to bylo důkazem, že jsou šťastni a že jeho láska k nim nutkala ho, aby byl šťasten spolu s nimi.

Neboť Jerry našel, a to dokonale, čeho jeho povaha vyžadovala — lásku boha. Uznávaje tuto dvojici, panující nad A r i e l e m, miloval je oba, a přece, snad proto, že pronikla hlouběji k jeho srdci svým čarovným hlasem, přenášejícím ho do říše snů, miloval tohoto ženského boha láskou, jaké dosud necítil k nikomu, nevyjímajíc ani kapitána Van Horna.

H l a v a XXIII.

Jedno poznal Jerry záhy na palubě A r i e l a, totiž, že není dovoleno honiti černochy. Snaže se horlivě zavděčiti se a posloužiti svým novým bohům, použil první příležitosti a vrhl se na skupinu černochů navštívivších loď na svém canoe. Rychlé pokárání Villou a rozkaz Harleyův přiměl ho, že překvapen ustal. Zplna přesvědčen, že se mýlil, vrhl se znovu na jednoho z černochů. Tentokráte hlas Harleyův zněl tak rozhodně, že Jerry hned k němu přiběhl, vrtě ocasem a kroutě tělem, jako by se chtěl omluviti, a líbaje mu svým růžovým jazykem ruku, prose za odpuštění, jehož se mu dostalo tím, že ho tato ruka pohladila po hlavě.

Na to Villa zavolala ho k sobě, a držíc ho blízko u sebe za kůži na jeho tvářích, oči proti očím a nos proti nosu, domlouvala mu vážně, vykládajíc mu, jakým hříchem jest honiti černochy. Řekla mu, že není obyčejným křováckým psem, nýbrž čistokrevným irským gentlemanem, a že dosud žádný pes-gentleman nedopustil se něčeho takového, jako je vrhati se na černochy, kteří mu neubližují. Všemu tomu naslouchal, ani nemrkaje svýma vážnýma očima, rozuměje jen málo z toho, co mu říkala, chápaje však vše. »Je to neslušné!«, a slovo »neslušné« v řeči A r i e l a již znal, neboť

použila ho již několikráte. »Neslušné« znamenalo mu tolik jako »nesmíš«, a bylo to totéž, jako taboo.

Ježto to bylo jejich zvykem a jejich vůlí, kým byl on, tázal se snad sama sebe, aby neposlechl jejich pravidla, nebo aby o něm pochyboval? Není-li dovoleno honiti černochy, nebude jich honiti přes to, že kapitán Van Horn ho pobízel, aby je honil. Jerry ovšem neuvažoval o tom takovými slovy, ale dospěl k tomuto úsudku po svém vlastním způsobu.

Láska k bohu znamenala pro něho tolik, jako sloužiti bohu. Těšilo ho, mohl-li se jim zavděčiti tím, že jim sloužil, a základním kamenem služby byla poslušnost. Přece však jen musil se těžce a bolestně přemáhati, aby nevrčel a nechňapal po nohách těch cizích a domýšlivých černochů, přecházejících kolem něho na bílé palubě Ariela.

Avšak všeho do času, jak se měl naučiti, a tu přišel čas, kdy Villa Kennanová se chtěla vykoupati, skutečně vykoupati, v čerstvé, dešťové, tekoucí vodě, a kdy Johnny, černý lodivoda z Tulagi, dopustil se omylu. Mapa ukazovala na míli řeky Suli, ústící tam do moře. Že ji ukazovala pouze na míli, bylo proto, že dosud žádný běloch neprozkoumal ji dále. Když Villa vyslovila své přání vykoupati se, její manžel radil se s Johnnym. Johnny přikývl hlavou.

»Žádný chlapík černoch ne tam na to místo,« řekl. »Nikdo tam ublížiti vám. Křováci daleko pryč.«

A tak se stalo, že člun vydal se ke břehu, a zatím co jeho mužstvo odpočívalo nataženo ve stínu kokosových stromů na břehu, Villa, Harley a Jerry sledovali řeku na čtvrt míle od břehu k prvnímu místu, kde by se mohla vykoupati.

»Nesmíme se nikdy příliš spoléhati,« řekl Harley,

vytahuje svou automatickou bambitku z pouzdra a položiv ji na své složené tam šatstvo. »Několik potulných černochů mohlo by nás tu přece náhodou překvapiti.«

Villa vstoupila do vody po kolena, pohlédla na tmavý příkrov džungle vysoko nad svou hlavou, jímž jen tu a tam pronikaly sluneční paprsky, a zachvěla se.

»Vhodné okolí pro černý čin,« usmála se a stříkla pak hrstí chladné vody na svého manžela, jenž se ihned ponořil.

Jerry seděl chvíli u jejich šatů a přihlížel jejich žertům. Pak mihající se stín velkého motýle upoutal jeho pozornost a brzo na to větřil již v džungli po stopě lesní krysy. Nebyla to příliš čerstvá stopa. Věděl to dobře, avšak v jeho nitru tajily se dosud všechny ty dávné pudy lovce — pudy honiti, slíditi, pronásledovati živé tvory, zkrátka sehráti hru, jak opatřiti si svou vlastní potravu, ačkoli po věky člověk opatřoval ji Jerrymu i celému jeho plemeni.

A tak se stalo, že užívaje schopností, jichž dávno již nepotřeboval, jež však dosud v něm žily a volaly, aby jich bylo použito, sledoval dávno zmizevší lesní krysu, plíže se tiše jako pravý lovec a vyvinuje do krajnosti svůj jemný čich. Stopa křižila jinou čerstvou stopu, zcela čerstvou stopu, naprosto bezprostřední stopu. Jako by byl přivázán na provaz, jímž by někdo náhle škubl, trhl hlavou pojednou v pravém úhlu k svému tělu. Cítil v nozdrách neklamný pach černocha. Dále, byl to cizí černoch, neboť nemohl jeho pach stotožniti s oněmi četnými pachy, jichž vědomí tajilo se ve tkani jeho mozku.

Zapomněl ihned na vyvětralou stopu lesní krysy, sleduje tento nový pach. Zvědavost a záliba ho k tomu nutkaly. Nemyslil na nebezpečí, hrozící Ville a Har-

leymu — ba ani v té chvíli, kdy dospěl k místu, kde černoch, zaslechnuv patrně k svému překvapení jejich hlasy, stanul a uvažoval, zanechav tu proto velice význačný silný pach. Od tohoto místa odchýlila se pak stopa a směřovala k zátoce řeky. Nervosně čilý, napiat až ke krajnosti, avšak stále ještě bez znepokojení, bavě se svým oblíbeným stopováním, Jerry ji sledoval.

Od zátoky ozývaly se chvílemi výkřiky a smích, a pokaždé, když dolétly k jeho sluchu, Jerry zakoušel malé záchvěvy radosti. Kdyby se ho byl někdo na to tázal, a kdyby byl býval schopen vyjádřiti své pocity a dojmy v podobě myšlenek, byl by jistě řekl, že nejsladším zvukem na světě je zvuk hlasu Villy Kennanové a hned na to zvuk hlasu Harleye Kennana. Jeho hlasy jím zachvívaly, vždy, připomínajíce mu jeho lásku k nim a lásku, již oni k němu chovali.

Při prvním pohledu na cizího černocha, jehož shlédl blízko u zátoky, vzbudilo se Jerryho podezření. Nechoval se tak, jak by se měl chovati obyčejný černoch, nemající zlého úmyslu. Místo toho bylo na něm viděti všechny známky člověka číhajícího, aby mohl provésti něco zlého. Krčil se k půdě džungle, vyhlížeje za velkým kořenem statného stromu. Jerry se naježil a skrčil se taktéž, pozoruje ho.

Jednou černoch pozdvihl svou pušku napolo k plecím, avšak s výbuchem šplouchání a smíchu jeho nic netušící oběti zmizely mu patrně z dohledu. Jeho puška nebyla staromodní sniderovka, nýbrž moderní opakovačka winchesterka, a bylo viděti, že střílí z ní raději, drže ji u líce, než při boku po způsobu většiny obyvatel Malaity.

Nespokojen svou posicí u stromu, spustil opět pušku k boku a plížil se blíže k zátoce. Jerry skrčil se ještě

více a následoval ho. Plazil se tak nízko, že jeho hlava, natažená vodorovně ku předu, byla mnohem níže, než jeho krk, vypiatý tak, že přečníval jeho celé tělo. Když černoch se zastavil, Jerry zastavil se taktéž, jako by zmrzl. Když černoch se hnul ku předu, hnul se také, avšak rychleji, zkracuje vzdálenost mezi ním a sebou. A při tom stále ježila se mu srst na krku a ramenou ve stále střídajících se vlnách divokosti a vzteku. Nebyl to již ten zlatý pes s plochýma ušima a jazykem usmívajícím se v náručí té ženské bohyně, nebyl to již ten Zpěvák, zpívající své dávné vzpomínky v oblaku jejího vlasu, nýbrž čtyřnohý bojovný živočich, s vražednými tesáky, zralými k trhání a ničení.

Jerry zamýšlel vrhnouti se k útoku, jakmile se jen přiblíží dosti blízko. Nemyslil již na taboo Ariele proti honění černochů. V tom okamžiku nemělo místa v jeho vědomí. Vše, co věděl, bylo, že zlo hrozí tomu muži a ženě, a že tento černoch zamýšlí ono zlo.

Jerry přiblížil se na tolik své kořisti, že když černoch opět se chystal k výstřelu, Jerry soudil, že je dosti blízko, aby se mohl odvážiti k útoku. Puška přiblížila se k rameni, když Jerry se vrhl ku předu. Skočil prudce, aniž by svým skokem vyvolal nějaký zvuk, a jeho oběti nedostalo se výstrahy, až když Jerryho tělo, vymrštěné jako náboj, dopadlo černochu přímo mezi lopatky. V tomtéž okamžiku jeho zuby zaťaly se mu vzadu do krku, avšak příliš blízko u kořene jeho uzlovitých ramenních svalů, než aby jeho tesáky mohly proniknouti k páteři.

V prvním návalu strachu černochovy prsty dotkly se spoušti a z hrdla se mu vydral nelidský skřek. Sražen k zemi na tvář, převalil se a uchopil se do křížku s Jerrym, který zasáhl mu lícní kost a tvář a natrhl mu

ucho; neboť zvykem irského terriéra je kousati opět a opět a rychle, spíše než zakousnouti se jako buldog.

Když Harley Kennan s automatickou bambitkou v ruce a nahý jako Adam přiběhl k místu zápasu, našel tam psa a muže zaklíněné do sebe a ryjící lesní prsť v divém zápase. Černoch s tváří zbrocenou krví rdousil Jerryho oběma rukama kolem jeho hrdla, a Jerry, chroptě, duse se, vrče, bojoval za svůj drahý život drápy svých předních nohou. Nebyly to již drápy štěněte, nýbrž silné drápy dospělého psa, opatřené tvrdými svaly. A drásaly nahá prsa a břich po celé délce opět a opět, až celá přední část těla černochova byla plna řinoucí se krve.

Harley Kennan nemohl se odhodlati k výstřelu, v tak těsném objetí byli oba zápasníci. Místo toho, přistoupiv těsně k nim, třeskl rukojetí své bambitky se strany do černochovy hlavy. Uvolněn povolivšíma rukama omámeného černocha, Jerry vrhl se jako blesk na jeho nechráněné hrdlo, a pouze Harleyova ruka na jeho krku a ostrý Harleyův povel dovedl ho přiměti k tomu, aby se zdržel a ustoupil. Chvěl se hněvem a vztekem, a vrčel divoce, ač dovedl ustati na okamžik, aby vzhlédl svýma jasnýma očima, položil naplocho uši a zavrtěl ohonem pokaždé, když Harley řekl: »Tys hodný hoch.«

»Hodný hoch« bylo, jak věděl, pochvalou; a poznal zcela neklamně dle toho, jak Harley to opakoval, že mu posloužil a že mu posloužil dobře.

»Víte-li, že ten ničema nás chtěl zákeřně přepadnouti,« řekl Harley Ville, polooděné a oblékající se ještě, jak k nim přicházela. »Nebylo to ani na padesát stop, a nebyl by se minul cíle. Hleďte jeho winchesterku. Není to nějaká stará bouchačka. A chlapík s takovou puškou ví také, jak s ní zacházeti.«

»A proč tak neučinil?« tázala se.

Její manžel ukázal na Jerryho.

Oči zaleskly se jí náhlým porozuměním. »Myslíte — —?« počala.

Přisvědčil. »Ovšem že. Zpěvák mu to překazil.« Naklonil se, převrátil černocha a spatřil ránu na jeho rozdrásaném krku vzadu. »Zde na něho dopadl po prvé a měl již asi prst na spoušti, míře na vás a na mne, nejspíše asi nejdříve na mne, když Zpěvák mu překazil jeho rozpočet.«

Villa poslouchala jen napolo, neboť držela již Jerryho v náručí, nazývajíc ho »Dobrodincem«, konejšíc stále ještě jeho vrčení a hladíc ho na jeho naježené srsti.

Jerry však vrčel stále a chystal se skočiti na něho, když černoch sebou zvolna pohnul a ospale usedl. Harley odňal mu nůž, zastrčený mezi pasem a nahou kůží.

»Jaké jméno ty?« poroučel.

Avšak černoch měl oči pouze pro Jerryho, zíraje na něho s úžasem a obdivem, až prohlédl situaci ve svém pozvolna jasnícím se mozku a uvědomil se, že tento malý, zavalitý živočich mu tak zkazil jeho záměry.

»Mé slovo,« šklebil se na Harleye, »ten chlapík pes chytiti mne velmi mnoho.«

Ohmatal si rány na krku a na tváři, zatím co jeho oči zjistily skutečnost, že bílý muž zmocnil se již jeho pušky.

»Vy dáti pušku, patří mně,« řekl nestoudně.

»Dám vám s ní do hlavy,« zněla Harleyova odpověď.

»Nezdá se, že by to byl pravý Malaitan,« řekl Ville. »Předně, kde by se byl dostal k takové ručnici? Pak pomyslete na jeho odvahu a smělost. Viděl jistě, jak

jsme zakotvili, a vyslídil, že náš člun se pustil ku břehu. Hrál na to, že se zmocní našich hlav a vrátí se s nimi do houštin — —«

»Jaké jméno vy?« tázal se opět.

Nezvěděl toho však dříve, dokud Johnny a lodní mužstvo nepřiběhlo sem sotva dechu popadajíc. Johnnymu zaplály oči, když spatřil zajatce, a oslovil Kennana v patrném vzrušení.

»Vy dáti mi tento chlapík,« pravil. »Eh? Vy dáti mi tento chlapík.«

»Proč ho chcete?«

Pro tu chvíli Johnny nechtěl odpověděti na tuto otázku a teprve, když Kennan mu řekl, že se nic nestalo a že má v úmyslu nechati černocha, aby šel opět svou cestou, počal Johnny prudce protestovati.

»Může býti, vy dáte tento hoch do Vládní dům, Tulagi, Vládní dům dáti vám dvacet liber. On špatný chlap velmi mnoho. Makawao jméno patří on. Špatný chlap velmi mnoho. On Queensland . . .«

»Jak Queensland?« přerušil ho Kennan. »On patří sem na ten ostrov?«

Johnny potřásl hlavou.

»On Malaita po prvé. Dlouhý čas dříve on najati se do práce na škuneru v Queenslandu.«

»Je z Queenslandu,« vykládal Harley Ville. »Víte, když Australie se stala bílou, plantáže v Queenslandu musily poslati všechny své černé ptáky nazpět. Tento Makawao je patrně jedním z nich, a musí to býti něco velkého, je-li něco pravdy v tlachání Johnnyho o těch dvaceti librách odměny za něho. Je to velká cena za černocha.«

Johnny pokračoval dále ve svém vysvětlování, jež, přeloženo do všední střízlivé angličiny, vyznívalo v ten

smysl, že Makawao nikdy za nic nestál. Na Zeelandu byl celkem čtyři léta v žaláři pro krádeže, loupeže a pokus vraždy. Poslán zpět na Šalomounské ostrovy australskou vládou, dal se najati na plantáži na Buli za tím účelem — jak se poté ukázalo — aby se zmocnil zbraní a střeliva. Pro pokus zabití správce dostal padesát ran pruty v Tulagi a byl na rok zavřen. Dopraven zpět na plantáže na Buli, aby dokončil smluvní dobu své práce, dovedl zabíti majitele v nepřítomnosti správcově a unikl na člunu.

Vzal s sebou tehdy všechny zbraně a střelivo z plantáže, majitelovu hlavu, deset smluvních dělníků z Malaity a dva ze San Cristobalu — tyto dva, protože to byli obyvatelé přímoří a dovedli zacházeti člunem. On sám a těch deset Malaiťanů, jsouce křováky, byli příliš neznalými moře, než aby se odvážili daleké cesty z Quadalcanaru.

Cestou přepadl malý ostrůvek Ugi, vyplenil sklad a vzal hlavu osamělému kupci, šlechetnému míšenci z ostrova Norfolku, jehož rod sahal zpět až na Pitcairn přímo z rodu Mc Coyova z Bounty. Dostav se bezpečně na Malaitu, on a jeho dvanáct druhů, nemajíce již zapotřebí těch dvou hochů ze San Cristobalu, vzali jim hlavy a snědli jejich těla.

»Mé slovo, zlý chlap, velmi mnoho,« končil Johnny své vypravování. »Vládní dům na Tulagi proklatě rádi zaplatiti dvacet liber za ten chlap.«

»Ty milý Zpěváku,« šeptala Villa Jerrymu do ucha. »Kdyby nebylo tebe —«

»Vaše hlava i moje putovaly by nyní houštinami jako kořist Makawaova, aby se usídlily na hambalku jeho příbytku,« skončil Harley její slova. »Mé slovo, nějaký pes, chlapík pes velmi mnoho,« dodal žertem.

»A já jsem mu zakázal tenkráte honiti černochy; on se však vyznal lépe ve své věci, než já.«

»Opováží-li se někdo hlásiti se k němu...« Villa hrozila.

Harley potvrdil její pohrůžku, přikývnuv hlavou.

»Na každý způsob,« řekl s úsměvem, »byla by tu přece jedna útěcha, kdyby vaše hlava se byla odebrala do houštin.«

»Útěcha!« zvolala dusíc se nevolí.

»Nu ano, neboť v tom případě moje hlava by šla s ní.«

»Vy drahý, milovaný hospodáři,« šeptala, cítíc pojednou vlhko ve svých očích, a jako by ho objímala očima, majíc své paže stále ještě kolem Jerryho, jenž cítě vznešenost toho okamžiku, políbil její planoucí líce svým lísajícím se jazykem.

Hlava XXIV.

Když Ariel odrazil od Malu na severozápadním pobřeží Malaity, Malaita zmizela pod obzorem moře za zádi lodi, a pokud šlo o život Jerryho, zmizela tam navždy — jiný zmizevší svět, který dle jeho vědomí sdílel nyní konečné nic, jež uchvátilo kapitána Van Horna. Neboť dle všeho, co Jerry snad věděl, aniž by o tom byl uvažoval, Malaita byla světem, zbaveným hlavy a spočívajícím na kolenou nějakého dozrávajícího nižšího boha, daleko mocnějšího, než byl Bašti, jehož kolena nesla kapitánovu sluncem vysušenou, v kouři vyuzenou hlavu, kterýžto nižší bůh se trápil a mučil myšlenkami, tuchami a pocitem toho zdvojeného dvoj-tajemství, času a prostoru, pohybu a hmoty, nahoře, dole, kolem něho a mimo něho.

Jenom že v případě Jerryho nebylo žádného hloubání o tomto problému, ba nebyl si ani vědom existence těchto tajemství. Hleděl na Malaitu pouze jako na jiný svět, který přestal býti. Vzpomínal na ni pouze, jako vzpomínal na sny. Sám živoucí, hmotný a skutečný, nadaný váhou a objemem, skutečností nepopíratelnou, pohyboval se prostorem a místem konkrétním, hmotným, pronikavým, přesvědčivým, absolutnost něčeho obklopeného stíny a přízraky kolotavé, fantasmagorie ničeho.

Přijímal své světy, jeden po druhém. Jeden po druhém z jeho světů se vynořovaly, vystupovaly před jeho zrakem, jako páry vystupují v zahřáté destilační baňce slunce, zapadaly za obzor moře, neskutečné a mizící jako přízraky snu. Totalita toho malého, jednoduchého světa lidí, mikroskopického a bezvýznamného u porovnání s hvězdným prostorem, vymykala se jeho tuchám tak, jako hvězdný prostor vymyká se nejhvězdnějším tuchám a nejbezednějším představám lidí.

Jerry neměl již nikdy spatřiti ten temný, divoký ostrov, ačkoli v jeho snech vracel se mu často opět v mysli v živých illusích, jak tam trávil svůj život, od zkázy Arangi a lidožroutské orgie na břehu, až k jeho útěku od chatrče ztroskotané granátem a zbytků Nalasova těla. Tyto episody snů utvořily mu jiný kraj tam kdesi, tajemný, neskutečný, vyprchávající jako oblaky, šinoucí se po obloze nebo bubliny přijímající formu, světélkující všemi barvami duhy a rozplynuvši se pak na hladině moře. Nic než pěna a pápěří, mizící, jakmile se probudil, neexistující jako kapitán Van Horn a jeho hlava na vetchých kolenou Baštiho v jeho rákosovém příbytku. Malaita skutečná, Malaita konkrétní a hmotná, zmizela a zmizela navždy, jako zmizelo Meringe, a jako zmizel kapitán v pouhé nic.

Od Malaity Ariel zamířil severozápadně k Ongtong, Jávě a k Tasmanu — velikým ostrovům, prahnoucím pod rovníkem a oplachovaným v širých pustinách západního Tichého oceánu. Po Tasmanu přišla na řadu opět cesta po širých mořských dálavách k vysokému ostrovu Bougainvillu. Odtud směřuje většinou k jihovýchodu a postupuje zvolna v mrtvém bezvětří, Ariel kotvil téměř ve všech přístavech Šalomounských ostrovů, od ostrovů Choiseu a Ronongo k ostrovům Kulambangra, Vangunu, Pavuvu a Nové Georgii.

Dokonce zakotvil i naprosto osamělý u zálivu Tisíce lodí.

Naposled pak, pokud jde o Šalomounské ostrovy, jeho kotva zarachotila a zahryzla se do dna korálového písku v přístavu Tulagi, kde na břehu ostrova Floridy žil a vládl zplnomocněný resident.

Tomuto zplnomocněnci Harley Kennan řádně odevzdal Makawao, který dopraven byl ihned do rákosového žaláře, aby tam dobře střežen čekal v okovech na nohou, až vynesen bude nad ním rozsudek za jeho četné zločiny. A Johnny, lodivoda, než ještě se vrátil do služby k zplnomocněnci, přijal pěkný podíl z oněch dvaceti liber odměny za hlavu Makawaovu, rozdělené Kennanem mezi mužstvo člunu, přichvátavší džunglí k záchraně toho dne, kdy Jerry chopil Makawao za krk, poděsiv ho tak, že stiskl spoušť své nenamířené pušky.

»Řeknu vám, jak se jmenuje,« řekl zplnomocněnec, když zasedli na prostorné verandě jeho bungalowu. »Je jeden z Hagginových terrierů — Haggina z merinžské laguny. Otec psův se jmenuje Terrence a matka Biddy. Pes sám jmenuje se Jerry, neboť jsem byl při jeho křtu, než ještě dovedl otevříti oči. Lépe ještě, ukáži-li vám jeho bratra. Ten se jmenuje Michal. Je honcem černochů na Eugenii, dvoustěžňovém škuneru, plujícím proti vám. Kapitán Kellar tam velí. Vzkáži mu, aby přivedl Michala na břeh. Není pochybnosti, že Jerry je jediný, jenž přežil Arangi.«

»Až budu míti čas a dosti peněz k tomu, navštívím náčelníka Baštiho — ah, nebude to podle programu britického křižníku. Naložím několik obchodních lodic, vezmu svou vlastní černou policii a tolik bělochů, mnoho-li se jich jen dobrovolně přihlásí. Nebude to žádné ostřelování rákosových baráků. Vysadím své oddíly na

břeh a vpadnu na Somo odzadu, vyčkav, až mé lodi tam přibudou současně s mořské strany.«

»Chcete na vraždu odpověděti vraždou?« namítala Villa Kennanová.

»Chci odpověděti na vraždu zákonem,« odvětil zplnomocněnec. »Chci naučiti Somo zákonu. Doufám, že se při tom nic jiného nesběhne. Doufám, že ani na jedné, ani na druhé straně nebude při tom ztrát na životech. Vím však, že dostanu tam zpět hlavu kapitána Van Horna i jeho pomocníka Borkmanna a přinesu je zpět do Tulagi ke křesťanskému pohřbu. Vím, že se dostanu starému Baštimu na kůži, a že bude klidně seděti, až do něho budu vlévati zákon a pravidla, jak se má příště chovati. Ovšem . . .«

Zplnomocněnec, vzezření askety, žák oxfordské university, úzkých ramen a již starší, s unavenýma očima a s brejlemi jako vzdělanec, jímž byl, a jako učenec, jímž byl, pokrčil rameny. »Ovšem, nebudou-li tam přístupni rozumové domluvě, mohou z toho vzejíti různé trampoty a někteří z nich a někteří z nás to mohou odnésti. Avšak ať je tomu tak nebo onak, výsledek bude týž. Starý Bašti zví, že je lépe nechati hlavy bělochů na jejich plecích.«

»Ale jak ho o tom poučíte?« tázala se Villa Kennanová. »Bude-li dosti chytrým, že se nepustí do boje s vámi a bude prostě sedět a poslouchati vaše výklady o anglickém právu, nebude mu to vše ničím jiným, než povedeným žertem. Nebude musiti nic než posloucháním vaší lekce splatit ukrutnost, jíž se dopustil.«

»Naopak, drahá paní Kennanová. Vyslechne-li v míru a klidu mou lekci, uložím mu pokutou pouze sto tisíc kokosových ořechů, pět tun ořechů palmy kostrboulu, sto sáhů lasturových peněz a dvacet tučných

vepřů. Odepře-li vyslechnouti lekci a vstoupí-li na válečnou stezku, pak, byť mi to i bylo nemilé, ujišťuji vás, že budu nucen nejdříve zkrušiti jeho i jeho osadu a že pak ztrojnásobím pokutu, jiiž musí zaplatiti, a že do něho vpravím náš zákon poněkud nákladněji.«

»Dejme tomu, že nebude bojovati, nastaví uši vaší lekci, ale odmítne platiti?« trvala Villa Kennanová při svých otázkách.

»Pak bude mým hostem zde v Tulagi, dokud nezmění své mysli a svého srdce a nezaplatí, a bude musiti vyslechnouti celou řadu lekcí.«

*

Tak se stalo, že Jerrymu bylo dopřáno, aby slyšel opět své jméno z dávných dob na rtech Villy a Harleye a aby spatřil opět jednou svého rodného bratra Michala.

»Neříkejte nic,« šeptal Harley k Ville, když spatřili, hledíce přes roubení člunu blížícího se ke břehu, hrubou srst Michalovu, barvy zralé pšenice. »Nevíme nic a o ničem a nedáme mu ani znáti, že je pozorujeme, co dělají.«

Jerry, předstíraje zájem ~~v tom~~, aby vyhrabal jámu v písku, jako by tam byl přišel na čerstvou stopu, nebyl si vědom, že Michal je na blízku. Skutečně, Jerry tak dobře předstíral, že zapomněl, že je to pouhá hra, a jeho zájem byl opravdivým, když čenichal a vrčel vesele na dně jámy, již vyhrabal. Byla tak hluboká, že nebylo z něho viděti nic, než zadní nohy, konec jeho kříže a upiatě vztyčený pahýl jeho ohonu.

Nebylo divu, že on a Michal se hned nespatřili. A Michal, hýře živostí nepoužitou na omezené ploše Eugenie, vrhl se na břeh v záchvatu radosti, větře tisíce známých pachů země, po níž nyní pobíhal, opi-

suje náhlé kruhy a oblouky, jak se vrhal směšnými a žertovnými skoky na kokosové kraby, kteří spěchali mu s cesty do bezpečí ve vodě, nebo postavili se mu na odpor, hrozíce mu svými hroznými klepety, prskajíce a vypouštějíce pěnu ze svých skořepinatých úst.

Jen sem dosahovala písčina. Končila u hrubého náspu výspy a zatím, co zplnomocněnec představoval kapitána Kellara panu a paní Kennanovým, Michal hnal se již zběsile zpět po zvlhlém písku. Vše ho tak zajímalo, že ani nezpozoroval toho malého kusu zadku Jerryho, vyčnívajícího nad úroveň půdy břehu. Jerryho sluch ho upozornil, a přesně v tomtéž okamžiku, kdy se ve své díře rychle obrátil a vyskočil, Michal se s ním srazil. A Jerry byl povalen, a jak Michal se přes něho překulil, propukli oba v divoké vrčení. Vzchopili se opět na nohy, naježili se, vycenili druh na druha své tesáky, napiali svaly a zvláštním důstojným způsobem našlapovali, opisujíce kolem sebe polokruhy, obcházejíce se a chtějíce druh druhu nahnati strachu.

Nevěděli však při tom, na čem jsou, a oba byli poněkud zaraženi. Neboť v mozku jich obou vybavily se tytéž jasné obrazy plantážního domu a ohrada a břeh na Meringu. Věděli to, nedali toho však na sobě znáti. Nebyla to již štěňata, cítili jakousi pýchu nad svou usedlou zralostí, snažili se zachovati svou hrdost a usedlost, zatím co všechny jejich pudy nutkaly je k tomu, aby se k sobě vrhli v šíleném nadšení.

Michal to byl, jenž jsa méně zcestovalý světem než Jerry, nedovedl se již dle své povahy tak ovládati, a odhodil všechnu svou líčenou vážnost a důstojnost do vzduchu a s pronikavým kňučením vzrušení, kroutě tělem rozkoší, vyplázl milostně jazyk a narazil silně svému bratru na rameno v horlivosti přiblížiti se mu.

Jerry odpověděl právě tak horlivě polibkem svým jazykem a dotknutím se ramen druhových, pak oba odskočivše od sebe hleděli vzájemně na sebe, plni živosti, tázavě, téměř vyzývavě. Jerry týče své uši jako živé otazníky, Michal odpovídaje mu jedním svým uchem týmž způsobem, zatím co druhé, zakrnělé, zachovávalo svou nehybnou polohu. Pak náhle, jako by si řekli, odskočili v divém běhu dolů na břeh, bok po boku, smějíce se na sebe a dotýkajíce se tu a tam druh druha ramenem.

»Není pochybnosti,« řekl zplnomocněnec. »Je to týž způsob, jak pobíhají spolu jejich otec a matka. Pozoroval jsem je často.«

*

Avšak po desíti dnech společného života nastalo loučení. Byla to první návštěva Michalova na Arielu a ztrávil spolu s Jerrym rozkošnou půlhodinu na bílé palubě, za hluku a šumu mužstva, vytahujícího čluny, napínajícího plachty a zdvihajícího kotvu. Když se Ariel počal pohybovati hladinou, jak se jeho plachtoví nadouvalo svěžím pasátem, zplnomocněnec a kapitán Kellar dali poslední s Bohem a přestoupili po lodním můstku do svých čekajících člunů. V posledním okamžiku kapitán Kellar uchopil Michala, dal si ho pod rameno a spustil se s ním na záď své lodice.

Provazce byly odhozeny a v zádi obou svých člunů stáli dva běloši s obnaženými ze zdvořilosti hlavami v tropickém žáru slunce, mávajíce naposled a poslední s Bohem. A Michal stržen nákazou vzrušení štěkal a štěkal opět, jako by se tu slavil nějaký slavnostní obřad loučících se bohů.

»Řekni svému bratru s Bohem, Jerry,« upozorňovala Villa Kennanová Jerryho šeptem do ucha, jak ho

tu držela, majíc jeho chvějící se boky mezi svými dlaněmi na pažení, kam ho pozdvihla.

A Jerry, nerozuměje její řeči, zápase s odporujícími si city, odpovídaje jejím slovům kroucením svého těla, pohodil nazad hlavu, zableskl polibek svým červeným jazykem a v následujícím již okamžiku s hlavou přes pažení, aby mohl ještě viděti zmenšujícího se stále Michala, lkal svou bolest a svůj žal právě tak, jako lkala Biddy, jeho matka, dávno před tím, na břehu Meringu, když odjížděl na cestu s kapitánem.

Neboť Jerry znal již, co je loučení, a nebylo pochybnosti o tom, že nyní jde také o loučení, ač málo snil o tom, že se setká s Michalem opět až po letech a na druhém konci světa, v pohádkovém údolí daleké Kalifornie, kde budou doživati své dny v srdci a náručí milovaných bohů.

Michal, s přední tlapou na pažení člunu, štěkal k němu jakoby zaražen, tázavě, a Jerry odpovídal mu, rozuměje jeho citům. Jeho paní tiskla mu útěšně boky, když se k ní obrátil, dotýkaje se svým chladným čenichem tázavě její tváře. Přivinula jeho tělo blíže ke svým prsům, objímajíc ho jednou rukou, zatím co druhá spočívala jí volně na pažení, polozavřena, jako bílý a růžový květ, vonný a svůdný. Jerry našel k ní cestu. Pootevřené prsty ho k tomu vábily. Opatrnými, láskajícími pohyby pootevřel jí prsty více, a jeho čenich vklouzl tam, opájeje se rozkoší a půvabem této ruky.

Ztišil se, maje svůj zlatistý čenich vyhrnutý poněkud k očím a ani se nehnul, zapomínaje naprosto, že A r i e l počíná ukazovati své lesklé měděné boky slunci pod tlakem svěžího větru, zapomínaje, že Michal je stále menší a menší na zádi vzdalujícího se člunu. A právě tak ticha a bez pohnutí byla Villa. Pohrávali si spolu, ač pro ni opět novým způsobem.

Pokud jen se mohl zdržeti, Jerry zachovával mlčení. A pak, v náhlém záchvatu lásky, jehož nedovedl již opanovati, vzdychl — právě tak, jako když vzdychl do přivřené ruky Van Hornovy, dávno dříve na palubě A r a n g i. A jako tehdy kapitán propukl ve smích plný lásky, tak učinila nyní i ta bohyně. Smála se vesele. Její prsty se sevřely v láskání téměř bolestné na Jerryho čenichu, a druhá ruka a rameno tiskly ho k ní, až počal lapati po vzduchu. A přece po celou tu dobu vrtěl statečně pahýlem svého ohonu, a když byl opět puštěn z tohoto rozkošného sevření, jeho hedvábné uši položily se nazad a políbiv ji dříve na tvář svým nachovým jazykem, uchopil její ruku mezi zuby a vtiskl jí je do její něžné kůže kousnutím lásky, jež nebolelo.

A tak pro Jerryho zmizelo Tulagi, bungalow tamního residenta na vrcholku pahorku, jeho lodi kolébající se tam na kotvách v přístavu a Michal, jeho rodný bratr. Přivykl již takovým zmizením. Takovým způsobem zmizely již jako v přeludu snu Meringe, Somo a A r a n g i. Takovým způsobem zmizely všechny ty světy a přístavy a zátoky a atolové laguny, kde A r i e l zdvihl svou spuštěnou kotvu a vydal se na další cestu přes obzor moře, za nímž vše mizí.

K o n e c.